

Routledge Research in Early Modern History

PARLIAMENTARISM IN NORTHERN AND EAST-CENTRAL EUROPE IN THE LONG EIGHTEENTH CENTURY

VOLUME II: PRACTICES OF REPRESENTATION

Edited by
István M. Szijártó, Wim Blockmans
and László Kontler

Parliamentarism in Northern and East-Central Europe in the Long Eighteenth Century

This volume investigates the history of the parliamentary assemblies of Sweden, Poland and Hungary in the final period of the *ancien régime*, offering an analysis of these three representative assemblies in a systematic comparative framework for the first time.

The book studies the Polish *sejm*, the Swedish *riksdag* and the Hungarian *diaeta*, focusing on the eighteenth century with retrospective consideration of developments in the previous century and a forward-looking gaze at the events of the following era. While Volume I of this series mapped the institutional framework and focused on the MPs' motivation, this book concentrates on the forms and practices that characterized these three representative institutions, with special attention paid to the questions of free mandate and majority voting. The freedom of mandates and the emergence of majority voting are explored in comparative studies (England and Poland) or parallel chapters (Sweden and Hungary), and the most important prerogative of these representative assemblies, a control on extraordinary taxes, is explored in parallel for Sweden and Hungary.

Intended for specialist readers, postgraduate students and scholars, this research will be of particular interest to those studying early modern European history and political history.

István M. Szijártó is a professor of history at Eötvös University, Hungary. His research interests include microhistory and the history of Hungarian parliamentarism. His books in English are *What is microhistory? Theory and practice* (2013, with Sigurður Gylfi Magnússon) and *Estates and constitution. The parliament in eighteenth-century Hungary* (2020).

Wim Blockmans is a professor emeritus of history at Leiden University, Netherlands. His research aims to understand the variation of representative institutions throughout Europe. In 2024, he published *The Voice of the People? Political Participation before the Revolutions*.

László Kontler is a professor of history at Central European University, Hungary/Austria. His research and publications focus on intellectual history, history of political thought, translation and reception, and the production and circulation of knowledge in early modern Europe. His books include *Translations, Histories, Enlightenments: William Robertson in Germany, 1760–1795* (2014) and *Maximilian Hell (1720–1792) and the Ends of Jesuit Science in Enlightenment Europe* (2020, with Per Pippin Aspaas).

Taylor & Francis

Taylor & Francis Group

<http://taylorandfrancis.com>

Routledge Research in Early Modern History

Timothie Bright and the Origins of Early Modern Shorthand
Melancholy, Medicines, and the Information of the Soul
James Dougal Fleming

Interdisciplinary Edo
Towards an Integrated Approach to Early Modern Japan
Edited by Joshua Schlachet and William C. Hedberg

The British and German Worlds in an Age of Divergence (1600–1850)
Ambiguous Entanglements
Edited by Niels Grüne and Stefan Ehrenpreis

Products, Users, and Popular Luxury in Early Modern Greece
Artemis Yagou

Houses, Families, and Cohabitation
Swedish Towns in the Eighteenth Century
Dag Lindström and Göran Tagesson

The Episteme of the Gallic Past
French Historical Research in the Eighteenth and Early Nineteenth Century
Lisa Regazzoni

Parliamentarism in Northern and East-Central Europe in the Long Eighteenth Century
Volume II: Practices of Representation
Edited by István M. Szijártó, Wim Blockmans and László Kontler

For more information about this series, please visit: <https://www.routledge.com/Routledge-Research-in-Early-Modern-History/book-series/RREMH>

Parliamentarism in Northern and East-Central Europe in the Long Eighteenth Century

Volume II: Practices of Representation

Edited by

István M. Szijártó, Wim Blockmans
and László Kontler

First published 2025
by Routledge
4 Park Square, Milton Park, Abingdon, Oxon OX14 4RN

and by Routledge
605 Third Avenue, New York, NY 10158

Routledge is an imprint of the Taylor & Francis Group, an informa business

© 2025 selection and editorial matter, István M. Szijártó, Wim Blockmans
and László Kontler; individual chapters, the contributors

The right of István M. Szijártó, Wim Blockmans and László Kontler to
be identified as the authors of the editorial material, and of the authors
for their individual chapters, has been asserted in accordance with
sections 77 and 78 of the Copyright, Designs and Patents Act 1988.

All rights reserved. No part of this book may be reprinted or
reproduced or utilised in any form or by any electronic, mechanical,
or other means, now known or hereafter invented, including
photocopying and recording, or in any information storage or retrieval
system, without permission in writing from the publishers.

Trademark notice: Product or corporate names may be trademarks
or registered trademarks, and are used only for identification and
explanation without intent to infringe.

British Library Cataloguing-in-Publication Data

A catalogue record for this book is available from the British Library

ISBN: 978-1-032-74387-5 (hbk)

ISBN: 978-1-032-74388-2 (pbk)

ISBN: 978-1-003-46903-2 (ebk)

DOI: 10.4324/9781003469032

Typeset in Sabon
by codeMantra

Contents

<i>Acknowledgements</i>	<i>ix</i>
Introduction: ‘The sweet fruits of liberty’	1
ISTVÁN M. SZIJÁRTÓ	
1 The variety of political systems in eighteenth-century Europe: conditions, institutions, interests	18
WIM BLOCKMANS	
I	
Finances and representation	51
2 The political economy of taxation: bargaining at the meetings of the Swedish <i>riksdag</i>, 1789–1812	53
PATRIK WINTON	
3 Contributions, subsidies, and the estates of Hungary, 1790–1812	76
TAMÁS DOBSZAY, JÁNOS POÓR AND ISTVÁN M. SZIJÁRTÓ	
4 The representation of the Byzantine rite clergy at the Hungarian diet	106
ANDRÁS FORGÓ	
5 Princes inter pares: Karol Stanisław Radziwiłł’s electoral machine and the Polish-Lithuanian parliament in the late eighteenth century	130
CURTIS G. MURPHY	

II

Mandates and voting 157

- 6 From delegation to representation: Polish-Lithuanian
parliamentary reform and the British example 159

RICHARD BUTTERWICK

- 7 The struggle for the majority rule in the Polish-Lithuanian
sejm of the eighteenth century 187

JACEK KORDEL

- 8 Making parliamentary rule work: the introduction of the
free mandate and majority voting in the Swedish riksdag
(1719–1723) 220

JOAKIM SCHERP

- 9 Forms of modern parliamentarism in eighteenth-century
Hungary 255

ISTVÁN M. SZIJÁRTÓ

- 10 '*Instructiones ablegatum*': parliamentary decisions, members
of parliament, and their constituencies in Hungary in the
first half of the nineteenth century 280

TAMÁS DOBSZAY

- Index* 311

Acknowledgements

The editors of this volume would like to acknowledge the hospitality of Ferenc Hörcher and Kálmán Póczy of the Research Institute of Politics and Government (Ludovika University of Public Service, Budapest), the institution where the conference ‘Societies, Estates and Parliaments in the 18th century: Practices of Representation’ took place on 15 October, 2021. They also thank Thomas Cooper for his language editing of the introduction as well as Chapters 1–4 and 7–10 of this volume. This was made possible by the kind assistance of István H. Németh and his project NKFI K 143017 (Political Culture of the Hungarian Estates, 1526–1848, II), financed by the National Research, Development and Innovation Office of Hungary, and by a further grant paid by Örebro University, Sweden.

Taylor & Francis

Taylor & Francis Group

<http://taylorandfrancis.com>

Introduction

‘The sweet fruits of liberty’

István M. Szijártó

The eighteenth century is usually referred to as the age of absolutism in European history. Most narratives of constitutional history present the typical path taken by France, characterized first by royal absolutism and then by radical change, and the exceptional path taken by England, characterized by a strong parliament. Other constitutional traditions usually remain unexplored, though they might be important both as local traditions underpinning later democratic institutions and as valuable elements of our common European heritage.

A conference volume published in 2023 (*Parliamentarism in Northern and East-Central Europe in the long eighteenth century. Volume I: Representative institutions and political motivation*. Routledge: London and New York, 2023) explored such less-known parliamentary institutions from a comparative perspective: the Swedish *riksdag*, in the centre of political life in Sweden, especially in the Age of Liberty (1718–1772), the Polish *sejm*, until the third and final partition of Poland in 1795, and the Hungarian diet, which wielded important powers up to 1765 and again from 1790 until the revolution of 1848. In contrast to other representative institutions in continental Europe (but not unlike the Dutch *Staten-Generaal* and the Swiss *Tagsatzung*), the *riksdag*, the *sejm* and the *diaeta* had considerable political influence under the *ancien régime*. That volume embarked on a comparative investigation of the three abovementioned assemblies in the long eighteenth century, concentrating on institutional history and on the motivations behind the activities of MPs.

The present sequel volume is intended as a continuation of this exploration of the same three national cases. While the first volume focussed on institutional arrangements and aspects of political culture, the chapters in the second volume focus on the eighteenth century with retrospective consideration of the relevance of developments in the previous century and a forward-looking gaze at the events of the following era. The aim was to investigate forms and practices that were characteristic of these representative assemblies. The free mandate and the emergence of majority voting are explored in comparative (England and Poland) or parallel chapters (Sweden and Hungary). The most important prerogative of the representative assemblies under investigation

2 *Parliamentarism in Northern and East-Central Europe*

(the control of finances in general and taxation in particular) is explored parallelly for Sweden and Hungary. These analyses offer important comparative insights neglected by the earlier scholarship.

Parliamentary representation: origins, taxes, patterns

The introduction by Wim Blockmans sketches the background against which the Swedish, Polish and Hungarian cases should be evaluated. Blockmans maps the structural characteristics of emerging parliamentarism.¹ According to Charles Tilly's model of state formation, the coercion-intensive version represented by Brandenburg and Russia is built on 'massive structures of extraction'. This is opposed by the other extreme, the capital-intensive mode in which the capitalists' interests are served by 'city-states, urban federations and other forms of fragmented sovereignty', exemplified by the Republics of Genoa, Ragusa (Dubrovnik) and the Dutch Republic.² Thus, the size of urban centres and the density of their network result not only in high regional population density but also in a high level of social exchanges, a well-developed market, and a high level of capital accumulation. These means of power tended to reduce the intensive use of coercion typical of societies dominated by the landed aristocracy. Following in Tilly's footsteps and with a chronological focus on the later Middle Ages, Blockmans demonstrates the importance of urbanization in the formation of strong representative assemblies in Europe: cities were the typical concentration points of capital, both human and commercial. However, in agreement with Gerhard Oestreich, who deemed the focus in the secondary literature on constitutional development and social-economic reductionism equally insufficient, Blockmans embarks on a combination of these and other factors.

According to him, population density and the resulting urbanization are of key importance for representation, but other forces came into play, too:

[t]he political system's responsiveness to such demands depended on three relatively autonomous factors: the economy's elasticity in meeting the demands for freedom and the redistribution of wealth, the openness of the institutional tradition, and the rulers' willingness to cooperate and make compromises. [...] A system in which various actors have independent control over substantial resources but none of them owns a dominant share appears to be a crucial precondition for the functioning of representative participation with an effective role in the control of essential resources.

In contrast, economic stagnation or decline, low population density and a lack of information about the wider political environment were factors which hindered representative participation.

Thus, practices and institutions of bargaining emerged in urban communities in medieval Europe. Urbanization alone, however, was not a sufficient

condition for the emergence of political representation, as demonstrated by the political history of Lombardy, Veneto and Tuscany, where the dominance of a centre did not allow for the political organization of the other towns and cities. In sparsely populated countries like Sweden, Poland and Hungary, ruling princes were dependent on local landowning elites. Here, political representation had similar forms but a different, predominantly noble content in the early modern period when compared to 'commercialized and urbanized societies'. In early modern Sweden, however, a special case of parliamentarism with a large freeholder peasantry emerged: this peasantry represented a significant military force on which the king could rely, counterbalancing the nobility.

Representative political structures emerged in the Middle Ages. This is true for Sweden, Poland and Hungary, but in each of these three cases, these assemblies began to flourish in the sixteenth century. Everywhere in Europe, the internal division of powers depended highly on the economic structure in which a polity was included, as it determined the level of the resources and the opportunities to concentrate them. The expansive ambitions of rulers and their dynasties played a key role, as warfare was mostly motivated by dynastic claims, but it also affected the prosperity of any polity. While the general rule in *ancien régime* Europe was that ever stronger monarchs collected rising revenues with the help of an increasing bureaucracy and face ever weaker assemblies, Sweden, Poland and partly also Hungary stand out as counterexamples (together with England and the United Kingdom) among the monarchies. In the case of Sweden, we can even speak of parliamentary sovereignty for an extended period, though this was brought to an end by a royal coup. The Polish elective monarchy was likewise dominated by the *sejm*, with its infamous *liberum veto*, but in the case of Poland, a series of foreign invasions brought an end not only to the representative assembly but also to the independence of the whole kingdom.

The chapter by Patrik Winton, however, demonstrates the survival, if limited, of the Swedish estates' political influence after the end of the Age of Liberty. Winton examines the bargaining concerning taxation in the *riksdag* between 1789 and 1812. The *riksdag* had the prerogative to levy new taxes even after the coup of Gustavus III in 1772, and though it was the weaker party when bargaining with the government, the Bank of the Estates remained under its control. Direct taxes were paid mostly by the peasants and the towns, and the discussions concerning these taxes remained relatively restricted at the *riksdag*, as the allocation of direct taxes, largely locally, had already been predetermined. However, *bevillning*, or extraordinary taxation, stood in the centre of parliamentary debates. The nobility was also subject to these taxes.

While the kings of Sweden had the prerogative to start wars, these wars soon forced them to turn to the estates for financial support. The estates granted extraordinary taxes for a set period of time or authorized loans from the Bank of Estates. In the process, they got more assertive and tried

to extend their control of royal powers. Although in 1789, the constitutional amendment continued to grant Gustavus III the right to declare war and increased his room for manoeuvre by abolishing the Council of the Realm, in the financial field, he remained a hostage of the *riksdag*. Though the *bevilling* was not denied (due to a division of the estates), the extraordinary tax remained under the supervision of the National Debt Office, i.e. under the control of the estates. In 1792 and even more urgently in 1800, the *riksdag* had to face a swiftly expanding public debt, which forced the approval of new extraordinary taxes. In 1800, a temporary wealth tax was also approved by the *riksdag*. All in all, the estates of Sweden did not oppose royal policies, but they were drawn deeper and deeper into the task of financing the state. Debt and credit played a crucial role here. Thus, in general, the estates became increasingly important while political tensions increased. The promissory notes operated as paper money, and they caused significant difficulties, as did the efforts to withdraw them.

Comparisons of Sweden and Hungary from the perspective of their representative assemblies and finances yield interesting insights. Sweden managed to avoid a devaluation of its currency, in contrast to Hungary and the Habsburg Monarchy. Here, however, the political system itself survived despite the strains of war. The same cannot be said about Sweden. Change to the system came first and most obviously with the assassination of Gustavus III in 1792, and then in 1809, a *coup d'état* dethroned the king and brought a new constitution. This strengthened the political position of the estates, which retained control of the Bank of the Estates and the National Debt Office as well as their prerogatives in taxation. The *riksdag* was to meet regularly. One major difference between Hungary and Sweden was the status of credit and government debt. While Sweden could boast substantial mining and industries as well as a maritime export and consequently a substantial concentration of capital in its major cities, these sectors were weak or non-existent in agrarian Hungary. The estates of Hungary therefore hardly had any role in financing state debt, while the *riksdag* was deeply involved in financing and administering the public debt through the Debt Office. Government debt was therefore a crucial issue in the negotiations between the estates and the ruler of Sweden in the period.

The comparison between the political positions of the estates in Sweden and in Hungary at the end of the eighteenth century and the beginning of the nineteenth century is continued in the second chapter of the volume by János Poór, Tamás Dobszay and István Szijártó. The political bargains about taxation in the Hungarian diets from 1790 to 1812 are investigated with an eye on similar discussions in the Swedish *riksdag*. Any decisions concerning increases to the yearly amount of the contribution, or war tax (paid mostly by the peasants), or the introduction of *ad hoc* war subsidies (paid mostly by noble landlords) were prerogatives of the Hungarian diet. The Hungarian nobility was very probably taxed much less than the Swedish. In fact, it was hardly taxed at all.

When considering the parliamentary debates on the contribution of Hungary in the years 1790–1812, we are reminded of two major differences between Hungary and Sweden. First, the king of Hungary was also the emperor and ruler of several other countries and provinces and thus had ample revenues from other sources. Furthermore, the *contributio* of Hungary represented only one of the elements of his Hungarian revenues, of which this element constituted a decreasing share. Debates in the Hungarian diet were namely limited to whether the yearly amount of this tax would be increased and the possible uses to which the funds would be put.

In both countries, parliamentary debates concentrated not on regular taxation but on extraordinary war subsidies. The *subsidium* in Hungary was paid by those who were not paying the contribution, and this constitutes another difference with the setup in Sweden. This might be one of the reasons why, according to the authors of the chapter, the offerings of the *diaeta* were not as generous as the *bevillnings* of the *riksdag*. There was less debate at the sessions of the *diaeta* about the amount and purpose of extraordinary war subsidies than at the sessions of the *riksdag*. While the *riksdag* tried to exert an influence on royal policies, this was not characteristic of the *diaeta*. Here, debates were first and foremost about noble privilege.

The beginning of the nineteenth century was a time of financial crisis in both Sweden and the Habsburg Monarchy, but while the estates of Sweden were involved in the problem and the efforts to solve it, their Hungarian counterparts were confronted with a *fait accompli* in 1811: the devaluation of the currency. Moreover, the estates of Hungary had never had institutions like the Bank of the Estates or the Debt Office in Sweden under their control, so they had never enjoyed such a grip on the kingdom's finances. As far as state debt is concerned, the Hungarian contribution to finance the Habsburg Monarchy's participation in the wars against revolutionary and Napoleonic France through credits was of secondary or tertiary importance at best. The absence of the complex problem of debt, debt service and taxation from Hungarian politics demonstrates the more backward nature of the economy and the financial sector in Hungary in the first place and then, as a natural consequence, of public finances. The problem was not just that capital accumulation was weak in Hungary, but also the Hungarian estates were clearly unwilling to contribute to financing the debt of the Habsburg Monarchy, much as the Habsburg rulers strove not to allow the Hungarian estates to acquire any more political influence.

Chapters 4 and 5 are case studies about the practices of representation in Hungary and Poland. First, András Forgó gives a detailed presentation of the process according to which the Greek Catholic and Orthodox clergy was admitted to the political body of Hungary (i.e. the estates of the kingdom) in the late eighteenth and early nineteenth centuries. First, the three Greek Catholic bishops had to wait until 1771 to see their eparchies formally established by the pope, more than a century after the union of Užhorod (Ungvár) had brought masses of Orthodox population and clergy under the jurisdiction of

Rome in 1646. But the diet of the Kingdom of Hungary was not convened from 1765 to 1790. Consequently, it was only in 1790 that their personal invitations to the diet arrived. Finally, all three Greek Catholic bishops could occupy their seats in the upper house of the diet, and this became a practice from 1790 onwards, though for the cathedral chapters, it took more effort and time to achieve representation in the lower house.

The incorporation of the Serbian Orthodox metropolitan of Karlovci and his seven bishops into the body of the estates of the Kingdom of Hungary did not come about in 1790–1791. This diet only enacted the legal prerequisites: the equal legal status of Orthodox Christians and the equal rights of the Serbs. Unlike the Greek Catholics, Orthodox bishops were not incorporated into the estates of Hungary until Francis I acquiesced to the wishes of the estates of Hungary and abolished the separate Illyrian Chancellery in 1792. (This had been set up by Leopold II in 1791, a step that was seen as a threat to the territorial integrity of Hungary.) Nevertheless, no Orthodox bishops participated in the next two diets. The only participants' list in which they are mentioned in the period under scrutiny here originates from the diet held in 1805. The reason for this is a proviso in the 1792 act of parliament according to which a committee should work out the details of the Orthodox bishops' parliamentary seat and vote. But the reform proposals of this committee were laid aside and not put on the agenda of the diet for decades, and together with these proposals, the question of the representation of the Greek Orthodox bishops was also put off until the Age of Reform (1830–1848).

In these debates, the hindrances to the participation of Orthodox and Greek Catholic bishops and chapters were posed mostly by the Hungarian Royal Court Chancellery, which took the side of the estates in these debates, which were very negatively predisposed towards royal efforts to swell their ranks. Neither the king nor the Archbishop of Esztergom, who was the primate of the Catholic Church in Hungary, could push their will through. They were compelled to win the consent of the estates, which proved a laborious task. Even the king had to accept that an act of incorporation into the estates of Hungary required the consent of these estates. From the debates surrounding the participation of the Greek Catholic and the Eastern Orthodox prelates in the parliament of Hungary emerges a general idea of participation, providing insights into the perceptions of the estates concerning their involvement in national politics. We can learn how a new actor could become part of the political system and what kinds of reservations the estates had towards newcomers.

Curtis Murphy's chapter highlights the continued relevance of parliamentary forms and procedures in the period of Russian hegemony over the Polish-Lithuanian Commonwealth through a case study of Prince Karol Stanisław Radziwiłł's political activities. The prince was twice reinstated to his estates, positions and honours (1767, 1776) following his two stands against the king and the tsarina of Russia. His vicissitudes demonstrate the workings of political life in the Polish-Lithuanian Commonwealth, highlighting

the importance of parliamentary procedures and republican rhetoric. These procedures and ideals limited the legitimate scope of action of the political actors, including Radziwiłł himself, the wealthiest person in the country. As the Russian ambassador Prince Repnin learned at his own expense, if one were to ignore these procedures and norms, this might mobilize the whole of Polish political society. (His successor, Ambassador Stackelberg, proved much more adroit in managing the *sejm*.)

When the reform of the political system with a restriction of the *liberum veto* was promoted by the Czarotorski party in 1764, Catherine the Great turned to her former opponent, Prince Radziwiłł, and rehabilitated him, and he took Russia's side. His network of clients was essential in consolidating the country. But this clientele was not a machine that Radziwiłł could manipulate at will: he was obliged to live up to the expectations of his clients, accommodate himself to their norms and profess to espouse their political ideals, especially civic republican political culture in general and the rhetoric of noble equality in particular. These forces pushed Radziwiłł into opposition, civil war and defeat in face of Russian military prevalence first in 1763 and then into joining the Bar Confederation against Russia, which was similarly doomed to failure. But he could return home from his second exile, too, for which he had Catherine the Great to thank (again), who used Radziwiłł's vast clientele once more to forward her political schemes against the Czarotorskis.

The most conspicuous trait of the political games in the 1760s and 1770s is the universal use of the rhetoric of law, parliamentarism and republican virtue, both by the opposition to Russian influence in Poland and by those promoting Russian interests. Furthermore, Russian officials used this rhetoric publicly too, despite their privately expressed contempt for the institutions of the Commonwealth. Radziwiłł was one of the most powerful nobles in Europe, with a network of clients who followed his orders in parliamentary politics; yet even he was constrained by the need to commit rhetorically to the language of liberty and equality, as well as by the boundaries of acceptable parliamentary behaviour. The political norms and institutions of the Commonwealth and the rivalry between factions constrained individual actions and required justifications in a language comprehensible to middling and petty nobles.

Mandates and voting

Part II of the volume is specifically about two crucial and intertwining characteristics of parliamentary procedure, mandates and voting: whether deputies to the *sejm*, the *riksdag* and the *diaeta* were bound by instructions or not, and if yes, to what extent and, then, how these early modern parliaments arrived at decisions. The first chapter of Part II offers a comparison of British and Polish debates about the binding mandate. The second written constitution of history, the Polish Constitution of 3 May 1791, replaced the principle of delegation by that of representation. This move was inspired

by the example of Westminster. Richard Butterwick's chapter explores this connection in detail, investigating the problem of instructions given by British constituents to their MPs and comparing this to the instructions issued to deputies to the *sejm* in Poland.

The Constitution of 3 May 1791 revoked binding instructions on the deputies of the *sejm* and declared them to be representatives of the whole nation instead of deputies of their electors. With this move, the *sejm* was declared the repository of national sovereignty, an idea that was relatively new to Polish political discourse but already a forceful concept. With this move, a long debate was solved at the expense of the *sejmiki*, the regional assemblies which delegated the deputies of the *szlachta* to the *sejm*. (Other legislation confirmed the rights of the *sejmiki*, including the right to instruct its deputies, but without maintaining imperative mandates.) The stipulation that MPs are representatives of the entire Polish nation was put forward by repeated references to British parliamentarism.

This chapter, however, adds new colours to this old picture. Evoking Edmund Burke's example, who as an MP argued against any instructions and for a completely free mandate, Butterwick states that the question of mandates was a contested issue in Great Britain in the eighteenth century and instructions were occasionally issued for MPs as a mean of conveying the influence of the 'public', similarly to petitions made to the king or to the Parliament. Insistence on the free mandate was a claim by the parliamentary elite to have a free hand, possibly against the influence of their constituents and against public opinion. The French Revolution gave a renewed impetus to these claims.

In Poland, however, there were strong regional assemblies, the *sejmiki*, that might give *plena potestas* to their deputies to the *sejm* or might limit their mandates by giving them binding instructions. In the mid-sixteenth century, instructions began to become more common, but in practice, these instructions hardly restricted the deputies' room for manoeuvre. From the mid-seventeenth century, however, restrictive instructions served as a vehicle to the increasingly frequent implementation of the *liberum veto*. Thus, the change from delegation to representation as the principle of the Polish-Lithuanian parliamentary system in 1791 was part of a wider social and political transformation of the Commonwealth. In many ways, these reforms followed the British example, but, as we know, there were extremely short-lived.

Decision-making in the *sejm*, particularly the famous *liberum veto* (which crippled the Commonwealth of Poland and Lithuania), stands in the centre of the next chapter. In his overview, Jacek Kordel presents the aborted attempts to introduce majority voting. He convincingly argues that political reform was hampered by several factors, but in particular by the effective intervention of Brandenburg-Prussia and, eminently, Russia. The principle of unanimity was an expression of the inner weakness of the state, and it was safeguarded not only by groups of the *szlachta* and the magnates, who regarded it as a key institution to guarantee their privileges and political

influence against any extension of monarchical power, but also by Poland's hostile neighbours, which saw it as a guarantee of Poland's impotence. In its turn, then, the existence and the increasing use of the *liberum veto* and the impossibility of annulling it largely contributed to anarchical conditions in political life and the weakness of Poland as a state. By the beginning of the eighteenth century, it was regarded as a cornerstone of Polish liberties.

Giving a brief overview of the origins and seventeenth-century history of the *liberum veto*, Kordel points out that the unanimity principle increasingly implemented in the decision-making of the *sejm* was the counterpart of the increasingly enforced imperative mandate given to deputies by the *sejmiki*. Reforms of the political system of Poland in general and efforts to introduce majority voting in particular were met with resistance: rebellions and confederations. (However, it was under the confederations that a significant curtailment of the *liberum veto* was introduced: between 1733 and 1744, the notion that confederated *sejms* should allow debate regardless of the deputies' right to object began to gain more and more acceptance.)

Despite mounting theoretical arguments in the second half of the eighteenth century and the attempts of the Czartoryskis or those of King Stanislaus II Augustus, the Russian support for 'Polish freedoms' could not be overcome until the Four-Year *Sejm* (1788–1792). But the Russo-Turkish war could only give Polish reformers a short respite, and the Commonwealth itself did not survive the *liberum veto* long.

The next chapter, which is by Joakim Scherp, demonstrates that the free mandate and majority voting were two key features of eighteenth-century Swedish parliamentary practice. As in Butterwick's chapter, here too, the English context serves as the background for the analysis. While David Stasavage claims that England had a new type of parliament,³ one characterized by a free mandate, Scherp points to the fact that imperative mandates were also abolished in the *riksdag* in the first half of the eighteenth century, and he notes that this happened as a result of an autochthonous development. The common feature of the two cases is that both Westminster and the *riksdag* were ruling bodies in their respective countries in the mid-eighteenth century. This involved a dramatic increase in business which had to be settled in parliament, and this made recourse to voters on each of these issues practically impossible. Another common feature behind the introduction of the free mandate was centralization. It was in these two countries that absolutism was questioned the most forcefully in this period. Also, a free press, a vivid public life and a two-party system emerged in Sweden just as in Britain. Not since the beginning of the Age of Liberty (1719–1772), when the estates were governing the country, had the principle of the free mandate prevailed in the Swedish parliament, but it was part of the political debates in the 1740s.

After giving an overview of the history of decision-making in Swedish parliamentary practice, Joakim Scherp argues that the principle of passing

decisions by a majority was introduced in the *riksdag* ordinance of 1723 in the election of MPs after this principle had prevailed in the chamber of the nobility. In different voting situations, different procedures were followed in the eighteenth-century *riksdag*. The changes in voting practice between 1719 and 1723 were made necessary first and foremost by a need for efficiency, but equity and the balance of power in the *riksdag* were similarly important considerations. Finally, majority voting prevailed because of the numerical strength of the commoner estates (three estates against the nobility) and of the third, lowest ‘voting class’ of the noble estate. But the principle of proportionality was not enforced, and the peasantry remained excluded from the Secret Committee as well as from the election of Council members. Peasant deputies could not compete with the noblemen’s social and intellectual supremacy. The fact that they remained disaffected represented a potential to be later exploited by royal absolutism, which later staged a comeback.

Scherp agrees with Stasavage that the free mandate and majority voting were crucially linked in the history of English parliamentarism, and he claims that the same goes for Sweden in the Age of Liberty. Behind both cases, the need for efficiency can be found: when parliaments ruled, this was eminently important.

The last two chapters of this volume, by István M. Szijártó and Tamás Dobszay respectively, explore majority voting and binding mandates as parliamentary practices in Hungary in the eighteenth century and the first half of the nineteenth. These chapters further modify the thesis put forward by Stasavage. In the late eighteenth century, under the direct influence of the writings of Montesquieu, Hungary’s rights, privileges and laws were reinterpreted as its unwritten ‘ancient constitution’, and, in the nineteenth, this was often compared to the English constitution: similarly unwritten and likewise having medieval foundations. Moreover, this Hungarian constitution possessed surprisingly modern features: the regulation of conflicts of interest, the presence of the free mandate, and majority voting. Nevertheless, a closer examination does not support these presuppositions.

Article 44 of 1649 should not be regarded as legislation concerning the MPs’ conflicts of interest in the eighteenth century for several reasons. First, it was partly not valid anymore and partly not enforced. As an article of the *decretum*, it was a written reminder of a temporary agreement between the ruler and the estates of Hungary and not a legal norm that was to be observed in the future. Then, more importantly, the relevant sources reveal not a single case in the eighteenth century when an MP was removed from the *diaeta* with reference to this rule. Finally, this article was not even about conflicts of interest or the tension between private interests and the common good. It concerned, rather, the order during the sessions of the diet: it was intended to bar from the lower house any activities that were seen as disturbances.

As far as the free mandate of MPs was concerned, while the emergence of this idea and practice seems to have been instrumental in the emergence of modern parliamentarism in Great Britain, Sweden, and for a short time in

Poland, in eighteenth-century Hungary, the free mandate was fading away. Lesser nobles, royal free cities, chapters and absent lords were represented by deputies in the lower house of the diet. By the early nineteenth century, the ecclesiastical deputies and those representing royal free cities were reduced to one *bloc* vote each, and the deputies representing absent magnates completely lost their right to vote. The deputies of the counties (representing the lesser nobility, led by the *bene possessionatus* gentry) became the dominant political factor in Hungarian politics, clearly pushing lay and ecclesiastical lords, who sat in the upper house, into second place. This ascendancy was a result of a long process which began in the early eighteenth century, in the course of which the well-to-do Hungarian gentry became emancipated from aristocratic dominance. Among this *bene possessionati*, a growing interest in local and later national politics was a natural consequence, and the mandates issued for MPs started to be more and more detailed, and we can witness a slow change from almost free mandates towards increasingly binding instructions in the eighteenth century. In 1790, certain MPs thought that they would be recalled if they were not to observe their obligatory instructions. Also in 1790, counties started expecting their deputies to ask for supplementary instructions if new issues were to surface in the lower house. But, in fact, over the course of the whole eighteenth century, not a single Hungarian MP was recalled or punished for not having followed the instructions issued by the counties. These instructions were very often of a general character, and the question of the effective control by the counties over their MPs was to become a crucial issue only in the nineteenth century. Thus, the free mandate of the eighteenth-century *diaeta* was not an institution of modern parliamentarism. Rather, it was an antiquated practice that was soon to disappear.

As for majority voting, the last supposedly modern feature of eighteenth-century Hungarian parliamentarism, it can certainly be found in the practice of the diet. But first, it was only one of the practices that custom allowed. Second, it was rather characteristic of the early decades of the eighteenth century, when the lords were no longer firmly entrenched in a position of dominance and the *bene possessionati* had not yet managed to take over this position. The coming of the predominance of county deputies at the diet resulted in the gradual disappearance of individual voting in the lower house of the diet instead of its acceptance as a general practice, as one might expect from such an important institution of the modern parliament.

All in all, the presence of some forms of modern parliamentarism in the practice of the eighteenth-century Hungarian diet was merely illusory. But even as an illusion, the concept of the 'ancient constitution' of Hungary was important, as it served as the focal point of Hungarian political life from the late eighteenth century onwards. And it served as it was intended to: as a strong counterbalance to monarchical power. The last chapter by Tamás Dobszay takes the examination of the binding mandate and majority decision-making into the Age of Reform, the *Vormärz* period in the history of Hungary. It presents the ways in which MPs were controlled by their

constituencies in the 1830s and 1840s in Hungary. It also examines methods of parliamentary decision-making, of which there were several, as had been the case in the eighteenth century. There was a clear striving for consensus, but this could not always be achieved. Votes were weighed and not counted, and often not individual but *bloc* votes were given. These forms of voting were often combined and the lack of clear rules of procedure gave the acting chairman a significant role in decision-making at the diet. Finally, the two houses of the Hungarian parliament had to arrive at an agreement so that they could represent a coordinated view towards the ruler.

In the 1830s, the deputies of the 49 counties became dominant in politics. They formed their standpoint in the unofficial 'district sessions', where the counting of individual votes prevailed (with the two deputies of the same county having one vote together). The deputies of chapters and royal free cities were usually counted among the allies of the court, along with the whole of the upper house. Their political importance was restricted. This situation makes the nature of the county deputies' mandate, more precisely its free or binding character, a key issue in Hungarian politics in the Age of Reform.

County deputies were elected by the county assemblies, and committees prepared written instructions for them which were considered binding. In important issues, deputies had to ask for additional instructions and vote accordingly. The obligatory character of the instructions was both vindicated and challenged in both political theory and parliamentary practice, but we can more or less suppose that it was usually accepted and generally enforced. Therefore, it was a usual practice for the government to try to influence counties to reverse the instructions or issue supplementary instructions for deputies who belonged to the opposition in the diet. Disagreements between the county and its deputies could result in resignation or recall.

This picture, however, is significantly modified by attention to detail. The deputies themselves actually played prominent roles in the composition of their instructions, and they could and did influence the supplementary instructions, too. Often, they had no instructions to follow when voting, and sometimes, when they did not follow their instructions precisely, this was tolerated. Still, the existence of the system of instructions must have made the work of the parliament more cumbersome, and it was a welcome change when this system was abandoned. At the same time, majority decisions by individual votes became a rule. But all this happened only after the revolution of 1848, when the Hungarian diet was replaced by a parliament based on popular representation.

Diverging paths of constitutionalism

An investigation of the workings of the *riksdag*, the *sejm* and the *dieta* enriches our understanding of parliamentary representation in the eighteenth and early nineteenth centuries. First and foremost, it challenges widespread views according to which several features of Westminster were unique.

In 1995, Bernard Manin identified the principles of representative government: (1) those who govern are appointed by regular elections; (2) they enjoy a certain independence from the political wishes of the electorate; (3) these wishes may be expressed; and, finally, (4) decisions are subject to debate. Manin claimed that the necessary margin of independence for MPs is guaranteed in representative democracies by the absence of binding instructions and revocability. Manin points to eighteenth-century England as a source of the idea that 'Members of Parliament represented the nation as a whole rather than their particular constituency. Voters of each electoral district were hence not authorized to give them "instructions"'. Instructions were allowed in the United States of America, but they had no legally binding force. Imperative mandates were, then, prohibited in France in July 1789.⁴ Following in Manin's footsteps, in his recent book on the decline of early democracies and the rise of modern ones, the aforementioned Stasavage sees England as a cradle of modern representative assemblies, where unusually strong royal power forced the sending of deputies to parliament without binding mandates. Stasavage also regards the absence of instructions as a cornerstone of modern democracy.⁵

Richard Butterwick, however, as we have seen, paints a nuanced picture of the practice of instructions in eighteenth-century Britain, comparing this with the case of Poland. Instructions for MPs were not absent from eighteenth-century Britain, and binding mandates issued by the *sejmiki* in Poland were not always binding. To this, it might be added that Hungary was not unlike these countries in the eighteenth century: sketchy or partial instructions for MPs were often issued but not really enforced. But in Hungary, unlike in Poland, no step was taken 'forward' from 'obsolete' instructions to 'modern' free mandates. Instead, we observe just the opposite: the appearance and the gradual strengthening of binding instructions from the second half of the eighteenth century well into the first half of the nineteenth. These comparisons remind historians to be cautious with statements that might be overly general or even overly simplistic.

Stasavage mentions majority decisions in the medieval English parliament as part of the political system brought about by an exceptionally strong central power.⁶ William J. Bulman puts this feature of modern parliamentarism into the centre of his recent book. He argues that majority voting in the representative assemblies is even more important than universal suffrage in the emergence of the majority rule. The rise of majority voting began in England in the 1640s, against a backdrop of revolutionary circumstances. This institution was stabilized in the Restoration period, and by the early nineteenth century, it had become established practice in Westminster and the US House of Representatives and subsequently gained universal acceptance.⁷

But in the early modern period, of course, majority voting was by no means peculiar to Westminster. Bulman does not mention Sweden and Hungary in his discussion. He mentions Poland only in a single footnote with a citation from an article. The present volume complicates his clear-cut overall

picture. The aforementioned Joakim Scherp proves that in the Age of Liberty, majority voting became a standard working practice of the *riksdag*, too. The reason is obvious: like Westminster, the Swedish parliament was also ruling in this period, and decision-making by majority voting was a highly efficient arrangement, probably the most practical way to do business on the necessary scale. Majority voting was also present in the Hungarian diet, but it was not the only way of arriving at decisions. This was also true in the case of the Polish *sejm*, of course. Here the infamous institution of the *liberum veto* proved to be an unsurmountable obstacle. Not surprisingly, neither of these representative assemblies were close to governing their respective countries.

In more general terms, arguing against Stasavage, Scherp convincingly demonstrates that Sweden also developed features of modern parliamentarism in the Age of Liberty, such as the free mandate and majority voting, so the British Parliament was not the only representative assembly in the eighteenth century to display these traits. He claims that the common background of these two parallel institutional developments was the aforementioned fact that between 1719 and 1772 the *riksdag* was effectively ruling Sweden, and the necessities of governing made the old system of binding mandates overly cumbersome and thus impracticable, and majority voting became indispensable to the effective functioning of the political machinery. The Hungarian case, however, complicates this picture. Here, occasional majority voting and practically free mandates were characteristics of a more antiquated political system. Thus, these features of modern parliamentarism could also characterize such regimes as temporary arrangements. They were therefore not exclusive features of Westminster in the eighteenth century, and they were not traits specific to modern parliamentarism. The notion that the roots of modern democracy are to be found in the institutions of the free mandate and majority voting simply does not bear up under scrutiny. In retrospect, one might persuasively contend that British parliamentarism represented the main road of historical developments, but in the eighteenth century, other representative assemblies could wield significant political power, too, and these nations also enjoyed 'the sweet fruits of liberty'.⁸

The comparative analyses in this volume reveal certain differences between the political and parliamentary systems in Sweden, Hungary and Poland. We find, for example, that there were huge differences between Sweden and Hungary because of differences in state finances. In the early modern period, with the concentration of commercial capital and the appearance of financial institutions, a new option was opened for states to finance their wars: taxes were supplemented by credits. In his first book, Stasavage explored why strong representative assemblies helped states obtain credit at lower interest rates.⁹ He compared the case of France and England between 1688 and 1789 and arrived at the conclusion that constitutional checks and balances were neither a necessary nor a sufficient condition for an increase in the ability of the state to borrow. However, the presence of social groups interested in avoiding credit defaults and resulting in a majority party in parliament might improve credibility.¹⁰ In his second book on the same subject, *States of*

Credit, Stasavage traces the origins of the representative form of government back to city states in which the underlying conditions of adequate geographic scale and merchant power were present.¹¹ Current research highlights the fact that in 1655 the estates of Holland were able to declare that they were not ready to pay an interest rate higher than 4 per cent, while the rulers of England and France had to borrow at 10 and 15 per cent, respectively. When backed by a parliamentary grant, England could borrow at 6 per cent in 1665, and after 1688, the firm grip on public funds by the House of Commons made this situation a stable one.¹² The parliamentary assembly's control of public finances clearly resulted in a much lower level of debt service. This is why the *riksdag*'s involvement in Sweden's debt service, which Patrik Winton addresses in his chapter, gave the Swedish estates a mighty weapon. In contrast, the Hungarian estates played almost no role in financing the wars of the Habsburg Monarchy between 1792 and 1815, in stark contrast to the Austrian and Czech estates.¹³ These kinds of differences overshadow structural similarities found in the political positions of the Hungarian and Swedish estates.

According to the aforementioned Charles Tilly, the Polish and Hungarian state formations represented the extreme case of the coercion-intensive mode:

armed landlords wielded so much power that no one of them could establish durable control over the rest; for several centuries, the Polish and Hungarian nobilities actually elected their own kings, and struck them down when they strove too hard for supreme power.¹⁴

These kinds of fundamental similarities in Poland's and Hungary's parliamentary histories were punctuated, however, by significant differences. As we see in Butterwick's chapter, from 1717, it was no longer the regional noble self-government of the *sejmiki* that collected taxes. In Hungary, the similar organization of the counties remained indispensable in collecting the war tax, which dramatically enhanced the power of the Hungarian estates. This was particular clear in periods of conflict, when the counties refused to collect any tax: both in the final period of Joseph II's rule and in 1822–1823.¹⁵ With its comparative outlook, this volume calls attention to the important insights offered by the history of the *riksdag*, the *sejm* and the *diaeta* into the larger issue of the evolution of modern parliamentarism in general.

Notes

- 1 Cf. his recent overview: W. Blockmans, *The Voice of the People? Political Participation before the Revolutions*, London and New York: Routledge, 2024.
- 2 Ch. Tilly, *Coercion, Capital, and the European States, AD 990–1990*, Oxford: Blackwell, 1990, p. 30. The third form between these extremes is, of course, that of the emergent nation states of France or England following an 'intermediate capitalized coercion mode' built on the equilibrium of coercion and capital. Ch. Tilly, *Coercion, Capital, and the European States, AD 990–1990*, Oxford: Blackwell, 1990, p. 30.

- 3 D. Stasavage, *The Decline and Rise of Democracy: A Global History from Antiquity to Today*, Princeton: Princeton University Press, 2020, p. 197.
- 4 B. Manin, *The Principles of Representative Government*, Cambridge: Cambridge University Press, 1997, pp. 6, 163. (Quote: 163, citing J. R. Pole, *The Gift of Government: Political Responsibility from the English Restoration to the American Independence*, Athens, GA: University of Georgia Press, 1983, p. 103.)
- 5 D. Stasavage, *The Decline and Rise of Democracy: A Global History from Antiquity to Today*, Princeton: Princeton University Press, 2020, pp. 7, 17–18, 130–1, 206–9, 219–20, 223. In his argument, the United States of America made the second step and became a full democracy. Here, we can see a broad white male suffrage already in the seventeenth century as well as its further enlargement subsequently. (D. Stasavage, *The Decline and Rise of Democracy: A Global History from Antiquity to Today*, Princeton: Princeton University Press, 2020, pp. 18–19, 225–55.)
- 6 D. Stasavage, *The Decline and Rise of Democracy: A Global History from Antiquity to Today*, Princeton: Princeton University Press, 2020, pp. 130–1.
- 7 W. J. Bulman, *The Rise of Majority Rule in Early Modern Britain and Its Empire*, Cambridge – New York – Melbourne – New Delhi – Singapore: Cambridge University Press, 2021, pp. 1–4, 253–4.
- 8 The *riksdag*'s protocol is quoted by J. Scherp, 'The Estates in the Middle: Populist Absolutism and Constitutionalism in Early Modern Swedish Politics', in I. M. Sziájtó et al. (eds) *Parliamentarism in Northern and East-Central Europe in the Long Eighteenth Century*, vol. 1, London and New York: Routledge, 2023, p. 142.
- 9 That point was also argued by Marjolein 't Hart in her book M. 't Hart, *The Dutch Wars of Independence: Warfare and Commerce in the Netherlands*, London: Routledge, 2014, pp. 148–69.
- 10 D. Stasavage, *Public Debt and the Birth of the Democratic State: France and Great Britain, 1688–1789*, Cambridge – New York – Melbourne – Madrid – Cape Town – Singapore – São Paulo: Cambridge University Press, 2003, p. 173.
- 11 D. Stasavage, *States of Credit: Size, Power, and the Development of European Politics*, Princeton and Oxford: Princeton University Press, 2011, p. 156.
- 12 W. Blockmans, 'Comparing Representative Institutions: The Historiography and the Challenges', in I. M. Sziájtó et al. (eds.) *Parliamentarism in Northern and East-Central Europe in the Long Eighteenth Century*, vol. 1, London and New York: Routledge, 2023, p. 30.
- 13 W. D. Godsey, *The Sinews of Habsburg Power: Lower Austria in a Fiscal-Military State, 1650–1820*, Oxford: Oxford University Press, 2018; W. D. Godsey and P. Mat'á (eds) *The Habsburg Monarchy as a Fiscal-Military State: Contours and Perspectives, 1648–1815*, Oxford: University Press, 2022.
- 14 Ch. Tilly, *Coercion, Capital, and the European States, AD 990–1990*, Oxford: Blackwell, 1990, p. 30.
- 15 H. Haselsteiner, *Joseph II und die Komitate Ungarns: Herrscherrecht und ständischer Konstitutionalismus*, Wien–Köln–Graz: Böhlau, 1983; I. Soós, 'A Habsburg-kormányzat és a magyar rendek 1812 és 1825 között', *Történelmi Szemle* 49, 2007, pp. 91–118.

Bibliography

Blockmans, W., 'Comparing Representative Institutions: The Historiography and the Challenges', in I. M. Sziájtó et al. (eds.) *Parliamentarism in Northern and East-Central Europe in the Long Eighteenth Century*, vol. 1, London and New York: Routledge, 2023, pp. 14–49.

- Blockmans, W., *The Voice of the People? Political Participation before the Revolutions*, London and New York: Routledge, 2024.
- Bulman, W. J., *The Rise of Majority Rule in Early Modern Britain and Its Empire*, Cambridge – New York – Melbourne – New Delhi – Singapore: Cambridge University Press, 2021.
- Godsey, W. D., *The Sinews of Habsburg Power: Lower Austria in a Fiscal-Military State, 1650–1820*, Oxford: Oxford University Press, 2018.
- Godsey, W. D. and Mat’á, P. (eds) *The Habsburg Monarchy as a Fiscal-Military State: Contours and Perspectives, 1648–1815*, Oxford: Oxford University Press, 2022.
- Haselsteiner, H., *Joseph II und die Komitate Ungarns: Herrscherrecht und ständischer Konstitutionalismus*, Wien–Köln–Graz: Böhlau, 1983.
- Manin, B., *The Principles of Representative Government*, Cambridge: Cambridge University Press, 1997. (Originally: *Principes du gouvernement représentatif*. Paris: Calmann-Lévy, 1995.)
- Scherp, J., ‘The Estates in the Middle: Populist Absolutism and Constitutionalism in Early Modern Swedish Politics’, in I. M. Szijártó et al. (eds) *Parliamentarism in Northern and East-Central Europe in the Long Eighteenth Century*, vol. 1, London and New York: Routledge, 2023, pp. 125–54.
- Soós, I. ‘A Habsburg-kormányzat és a magyar rendek 1812 és 1825 között’, *Történelmi Szemle* 49, 2007, pp. 91–118.
- Stasavage, D., *Public Debt and the Birth of the Democratic State: France and Great Britain, 1688–1789*, Cambridge – New York – Melbourne – Madrid – Cape Town – Singapore – São Paulo: Cambridge University Press, 2003.
- Stasavage, D., *States of Credit: Size, Power, and the Development of European Politics*, Princeton and Oxford: Princeton University Press, 2011.
- Stasavage, D., *The Decline and Rise of Democracy: A Global History from Antiquity to Today*, Princeton: Princeton University Press, 2020.
- ’t Hart, M., *The Dutch Wars of Independence: Warfare and Commerce in the Netherlands*, London: Routledge, 2014.
- Tilly, Ch., *Coercion, Capital, and the European States, AD 990–1990*, Oxford: Blackwell, 1990.

Introduction

- Blockmans, W. , 'Comparing Representative Institutions: The Historiography and the Challenges', in I. M. Szijártó et al. (eds.) *Parliamentarism in Northern and East-Central Europe in the Long Eighteenth Century*, vol. 1, London and New York: Routledge, 2023, pp. 14–49.
- Blockmans, W. , *The Voice of the People? Political Participation before the Revolutions*, London and New York: Routledge, 2024.
- Bulman, W. J. , *The Rise of Majority Rule in Early Modern Britain and Its Empire*, Cambridge – New York – Melbourne – New Delhi – Singapore: Cambridge University Press, 2021.
- Godsey, W. D. , *The Sinews of Habsburg Power: Lower Austria in a Fiscal-Military State, 1650–1820*, Oxford: Oxford University Press, 2018.
- Godsey, W. D. and Mat'a, P. (eds) *The Habsburg Monarchy as a Fiscal-Military State: Contours and Perspectives, 1648–1815*, Oxford: Oxford University Press, 2022.
- Haselsteiner, H. , *Joseph II und die Komitate Ungarns: Herrscherrecht und ständischer Konstitutionalismus*, Wien–Köln–Graz: Böhlau, 1983.
- Manin, B. , *The Principles of Representative Government*, Cambridge: Cambridge University Press, 1997. (Originally: *Principes du gouvernement représentatif*. Paris: Calmann-Lévy, 1995.)
- Scherp, J. , 'The Estates in the Middle: Populist Absolutism and Constitutionalism in Early Modern Swedish Politics', in I. M. Szijártó et al. (eds) *Parliamentarism in Northern and East-Central Europe in the Long Eighteenth Century*, vol. 1, London and New York: Routledge, 2023, pp. 125–154.
- Soós, I. 'A Habsburg-kormányzat és a magyar rendek 1812 és 1825 között', *Történelmi Szemle* 49, 2007, pp. 91–118.
- Stasavage, D. , *Public Debt and the Birth of the Democratic State: France and Great Britain, 1688–1789*, Cambridge – New York – Melbourne – Madrid – Cape Town – Singapore – São Paulo: Cambridge University Press, 2003.
- Stasavage, D. , *States of Credit: Size, Power, and the Development of European Polities*, Princeton and Oxford: Princeton University Press, 2011.
- Stasavage, D. , *The Decline and Rise of Democracy: A Global History from Antiquity to Today*, Princeton: Princeton University Press, 2020.
- 't Hart, M. , *The Dutch Wars of Independence: Warfare and Commerce in the Netherlands*, London: Routledge, 2014.
- Tilly, Ch. , *Coercion, Capital, and the European States, AD 990–1990*, Oxford: Blackwell, 1990.

The variety of political systems in eighteenth-century Europe

- Almbjär, M. , *The Voice of the People? Supplications Submitted to the Swedish Diet in the Age of Liberty, 1719–1772*, Umeå: Institutionen för idé- och samhällsstudier, 2016.
- Auerbach, I. , *Stände in Ostmitteleuropa: Alternativen zum monarchischen Prinzip in der frühen Neuzeit. Litauen und Böhmen*. Munich: Sagner, 1997.
- Beik, W. , *Absolutism and Society in Seventeenth-Century France: State Power and Provincial Aristocracy in Languedoc*, Cambridge: Cambridge University Press, 1985.
- Benda, Gy. , 'Földesúri és paraszti földhasználat (szántó, rét)', in Gy. Benda, *Társadalomtörténeti tanulmányok*, Budapest: Osiris, 2006, pp. 223–238.
- Biskup, M. , 'Die Stände im Preussen Königlichem Anteils 1466–1526', in H. Boockmann (ed.) *Die Anfänge der ständischen Vertretungen in Preussen und seine Nachbarländern*, Munich: Oldenbourg, 1992, pp. 83–99.
- Biskup, M. and I. Janosz-Biskupowa (eds) *Akta Stanów Prus Królewskich*, vol. VII (1516–1520), Warsaw–Poznań–Toruń: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1986.
- Bisson, T. , 'The Problem of Medieval Parliamentarism: A Review of Work Published by the International Commission for the History of Representative and Parliamentary Institutions, 1936–2000', *Parliaments, Estates, Representation* 21, 2001, pp. 1–14.
- Blockmans, W. , *The Voice of the People? Political Participation in Europe before the Revolutions*, London and New York: Routledge, 2024.
- Bogucka, M. , *Die preussische Huldigung*, Warsaw: Interpress, 1986.

- Bónis, G. , 'Die ungarischen Städte am Ausgang des Mittelalters', in W. Rausch (ed.) *Die Stadt am Ausgang des Mittelalters*, Linz: Österreichischer Arbeitskreis für Stadtgeschichtsforschung, 1974, pp. 79–94.
- Bonney, R. (ed.) *The Rise of the Fiscal State in Europe, c.1200–1815*, Oxford: Oxford University Press, 1999.
- Bourquin, L. , 'Dire Le Droit , défendre ses droits: la noblesse aux États de Vitry-le-François', in M. L. Legay and R. Baury (eds) *L'invention de la décentralisation: Noblesse et pouvoirs intermédiaires en France et en Europe XVIIe-XIXe siècle*, Villeneuve d'Asq: Presses universitaires du Septentrion, 2009, pp. 137–153.
- Bregnsbo, M. , 'The Last Danish Coronation Charter in 1648 – and Its Demise', in H. Duchhardt (ed.) *Wahlkapitulationen in Europa*, Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2015, pp. 95–108.
- Carlsson, S. , 'From Four Estates to Two Chambers', in M. F. Metcalf (ed.) *The Riksdag: A History of the Swedish Parliament*, Stockholm: The Riksdag, 1987, pp. 165–222.
- Cerman, M. , *Villagers and Lords in Eastern Europe, 1300–1800*, Basingstoke: Palgrave, 2012.
- Cruikshanks, E. , *The Glorious Revolution*, Basingstoke: Macmillan, 2000.
- Davies, N. , *God's Playground: A History of Poland*, vol. I, Oxford: Oxford University Press, 2005.
- Deigendesch, R. and C. Jörg (eds) *Städtebünde und städtische Aussenpolitik- Träger, Instrumentarien und Konflikte während des hohen und späten Mittelalters*, Ostfildern: Thorbecke, 2019.
- Dhondt, J. , '«Ordres» ou «puissances»: l'exemple des États de Flandre', *Annales. Économies-Sociétés-Civilisations* V, 1950, pp. 289–305; cf. J. Dhondt , *Estates or Powers: Essays in Parliamentary History of the southern Netherlands from the XIth to the XVIIIth century*, Standen en Landen – Anciens Pays et Assemblées d'États, LXIX, Heule: UGA, 1977.
- Fortea Pérez, J. I. , *Las Cortes de Castilla y León bajo los Austrias*, Valladolid: Junta, 2008.
- Godsey, W. D. , *The Sinews of Habsburg Power: Lower Austria in a Fiscal-Military State 1650–1820*, Oxford: Oxford University Press, 2018.
- Godsey, W. D. and P. Mat'a (eds) *The Habsburg Monarchy as a Fiscal-Military State: Contours and Perspectives 1648–1815*, Oxford: Oxford University Press, 2022.
- Graves, M. A. R. , *The Parliaments of Early Modern Europe*, London: Longman, 2001.
- Haug-Moritz, G. , 'Reichstag des Alten Reiches', in A. Cordes , H. P. Haferkamp , B. Kannowski , H. Lück , H. de Wall , D. Werkmüller and R. Schmidt-Wiegand (eds) *Handwörterbuch zur Deutschen Rechtsgeschichte*, vol. IV/ 31, Berlin, 2023, cols 263–274.
- Harris, B. , 'The House of Commons, 1707–1800', in C. Jones (ed.) *A Short History of Parliament: England, Great Britain, the UK, Ireland and Scotland*, Woodbridge: Boydell, 2009, pp. 170–191.
- Jouanna, A. , 'Un pouvoir provincial: les États de Languedoc', in M. L. Legay and R. Baury (eds) *L'invention de la décentralisation: Noblesse et pouvoirs intermédiaires en France et en Europe XVIIe-XIXe siècle*, Villeneuve d'Asq: Presses universitaires du Septentrion, 2009, pp. 115–126.
- Kershaw, I. , *Personality and Power: Builders and Destroyers of Modern Europe*, New York: Penguin Press, 2022.
- Kewes, P. , J. van der Meulen , S. J. Gunn , D. Pietrzyk-Reeves , P. Seaward and T. A. Sowerby , 'Towards a History of Parliamentary Culture in the Early Modern World: Concept, Geopolitical Scope, and Method', *Parliaments, Estates and Representation* 44, 2024, pp. 1-26.
- Koenigsberger, H. G. , 'The Italian Parliaments from Their Origins to the End of the 18th Century', *The Journal of Italian History* 1:1, 1978, pp. 18–49, repr. in H. G. Koenigsberger , *Politicians and Virtuosi*, London: The Hambledon Press, 1986, pp. 27–61.
- Koranyi, K. , 'Zum Ursprung des Anteils der Städte an den ständischen Versammlungen und Parlamenten im Mittelalter', *Album Helen Maud Cam: Studies Presented to the ICHRP*, XXIII, Leuven and Paris: Publications Universitaires de Louvain, 1960, pp. 37–54.
- Kunčević, L. , 'The Maritime Trading Network of Ragusa (Dubrovnik) from the Fourteenth to the Sixteenth Century', in W. Blockmans , M. Krom and J. Wubs-Mrozewicz (eds) *The Routledge Handbook of Maritime Trade around Europe 1300–1600*, London: Routledge, 2017, pp. 141–158.
- Legay, M.-L. , *Les Etats Provinciaux dans la construction de l'Etat moderne aux XVIIe et XVIIIe siècles*, Genève: Droz, 2001.
- Legay, M.-L. , 'Consensus et représentation: le cas des États provinciaux en France au XVIIe siècle', in J.-P. Genet , D. Le Page and O. Mattéoni (eds) *Consensus et représentation*, Paris

and Rome: École française de Rome, 2017, pp. 379–394.

Legay, M. L. , 'Representation: Political Foundations of the French Province, 15th–18th Century', in J. Albareda and M. Herrero Sánchez (eds) *Political Representation in the Ancien Régime*, New York and London: Routledge, 2019, pp. 55–71.

Legay, M. L. and R. Baurly (eds) *L'invention de la décentralisation: Noblesse et pouvoirs intermédiaires en France et en Europe XVIIe–XIXe siècle*, Villeneuve d'Asq: Presses universitaires du Septentrion, 2009.

Lindgren, J. , 'Men, Money, and Means', in P.H. Contamine (ed.) *War and Competition Between States*, Oxford: Clarendon Press, 2000, 129–162.

Maddicott, J. R. , *The Origins of the English Parliament, 924–1327*, Oxford: Oxford University Press, 2010.

Mann, M. , *The Sources of Social Power*, vol. I, Cambridge: Cambridge University Press, 1986.

Marongiu, A. , *L'Istituto Parlamentare in Italia dalle origini al 1500*, Rome: Senato, 1949.

Marongiu, A. , *Medieval Parliaments: A Comparative Study*, London: Eyre, 1968.

Metcalf, M. F. (ed.) 'Parliamentary Sovereignty and Royal Reaction, 1719–1809', in *The Riksdag: A History of the Swedish Parliament*, Stockholm: The Riksdag, 1987, pp. 109–164.

Moser, J. J. , *Von der Deutschen Reichs-Stände Länden etc.*, Frankfurt and Leipzig: n. p., 1769.

Myers, A. R. , *Parliaments and Estates in Europe to 1789*, London: Thames and Hudson, 1975.

North, D. C. , *Institutions, Institutional Change and Economic Performance*, Cambridge: University Press, 1990.

North, D. C. and B. R. Weingast , 'Constitutions and Commitment: The Evolution of Institutions Governing Public Choice in Seventeenth-century England', *Journal of Economic History* 49, 1989, pp. 803–832.

Oestreich, G. and I. Auerbach , 'Ständische Verfassung', in C. D. Kernig (ed.) *Sowjetsystem und Demokratische Gesellschaft: Eine vergleichende Enzyklopädie*, vol. V, Freiburg: Herder, 1972, cols 211–236.

Oestreich, G. and I. Auerbach , 'Die Ständische Verfassung in der westlichen und in der marxistisch-sowjetischen Geschichtsschreibung', *Anciens Pays et Assemblées d'États – Standen en Landen* 67, 1976, pp. 5–54.

Österberg, E. , 'Swedish Peasant Society in a Period of State-making and Expansionism, ca. 1500–1700', in *The Rural Communities: Recueils de la Société Jean Bodin XLIV*, Paris: Dessain et Tolra, 1987, pp. 550–556.

Österberg, E. , 'The Commons and the State: Representation, Influence, and the Legislative Process: Sweden', in P. Blicke (ed.) *Resistance, Representation, and Community*, Oxford: Clarendon Press, 1997, pp. 115–153.

Perlakowski, A. , 'The "Common Good" or the Particularism of the Nobility? The Political System of the Polish-Lithuanian Commonwealth in the First Half of the Eighteenth Century', in I. M. Szijártó , W. Blockmans and L. Kontler (eds) *Parliamentarism in Northern and East-Central Europe in the Long Eighteenth Century*, vol. 1, London and New York: Routledge, 2023, pp. 76–102.

Quiénart, J. , 'La noblesse bretonne au XVIIIe siècle: rempart protecteur ou contrainte subie?', in M. L. Legay and R. Baurly (eds) *L'invention de la décentralisation: Noblesse et pouvoirs intermédiaires en France et en Europe XVIIe–XIXe siècle*, Villeneuve d'Asq: Presses universitaires du Septentrion, 2009, pp. 127–136.

Roos, H. , 'Ständewesen und parlamentarische Verfassung in Polen (1505–1772)', in D. Gerhard (ed.) *Ständische Vertretungen in Europa im 17. und 18. Jahrhundert*, Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1969, pp. 310–367.

Russocki, S. , 'Le Système Représentatif de la « République Nobiliaire » de Pologne', in K. Bosl and K. Möckl (eds) *Der Moderne Parlamentarismus und seine Grundlagen in der Ständischen Repräsentation*, Berlin: Duncker & Humblot, 1977, pp. 279–296.

Rystad, G. , 'The Estates of the Realm, the Monarchy, and Empire, 1611–1718', in M. F. Metcalf (ed.) *The Riksdag: A History of the Swedish Parliament*, Stockholm: The Riksdag, 1987, pp. 61–108.

Seaward, P. , 'The House of Commons, 1660–1707', in C. Jones (ed.) *A Short History of Parliament: England, Great Britain, the UK, Ireland and Scotland*, Woodbridge: Boydell, 2009, pp. 126–145.

Scherp, J. , 'The Peasant Estate of Sweden: The Rise and Early Modern Evolution', in I. M. Szijártó , W. Blockmans and L. Kontler (eds) *Parliamentarism in Northern and East-Central*

Europe in the Long Eighteenth Century, vol. 1, London and New York: Routledge, 2023, pp. 53–75.

Scherp, J. , The Estates in the Middle: Populist Absolutism and Constitutionalism in Early Modern Swedish Politics, in I. M. Szi-jártó , W. Blockmans and L. Kontler (eds) *Parliamentarism in Northern and East-Central Europe in the Long Eighteenth Century*, vol. 1, London and New York: Routledge, 2023, pp. 127–153.

Schück, H. , 'Sweden's Early Parliamentary Institutions', in M. F. Metcalf (ed.) *The Riksdag: A History of the Swedish Parliament*, Stockholm: The Riksdag, 1987, pp. 5–60.

Skocpol, T. , *States and Social Revolutions*, Cambridge: University Press, 1979.

Skocpol, T. (ed.) *Vision and Method in Historical Sociology*. Cambridge: Cambridge University Press, 1984.

Smith, D. L. , 'The House of Lords 1529–1629', in C. Jones (ed.) *A Short History of Parliament: England, Great Britain, the UK, Ireland and Scotland*, Woodbridge: Boydell, 2009, pp. 29–41.

Stasavage, D. , *The Decline and Rise of Democracy: A Global History from Antiquity to Today*, Princeton and Oxford: Princeton University Press, 2020.

Swann, J. , *Provincial Power and Absolute Monarchy: The Estates General of Burgundy, 1661–1790*, Cambridge: Cambridge University Press, 2003.

Swann, J. , 'Power and the Provinces: The Estates of Burgundy in the reign of Louis XVI', in M. L. Legay and R. Baurly (eds) *L'invention de la décentralisation: Noblesse et pouvoirs intermédiaires en France et en Europe XVIIe-XIXe siècle*, Villeneuve d'Asq: Presses universitaires du Septentrion, 2009, *ibid.*, pp. 155–173.

Szi-jártó, I. M. , *A diéta: A magyar rendek és az országgyűlés, 1708–1792* [The Diet: The Estates and the Parliament of Hungary, 1708–1792], 2nd edn. Keszthely: Balaton Akadémia, 2010.

Szi-jártó, I. M. , *Estates and Constitution: The Parliament in Eighteenth-Century Hungary*, New York and Oxford: Berghahn, 2020.

Tilly, C. , *Coercion, Capital and European States, 990–1990*, Cambridge MA and London: Blackwell, 1990.

Vries, J. De , *European Urbanization 1500–1800*, London: Methuen, 1984.

Wilson, P. H. , *Europe's Tragedy: A History of the Thirty Years War*, London: Allan Lane, 2009.

Winton, P. , 'The Growth of Political Instability and the Royal Coup in Sweden, c. 1760–1780', in I. M. Szi-jártó , W. Blockmans and L. Kontler (eds) *Parliamentarism in Northern and East-Central Europe in the Long Eighteenth Century*, vol. 1, London and New York: Routledge, 2023, pp. 261–290.

Würgler, A. , *Die Tagsatzung der Eidgenossen*, Epfendorf: Bibliotheca Academica, 2013.

Finances and representation

Swedish National Archives, Stockholm (SNA)

Bevillnings- och krigsgårdsutskottets protokoll 1789, vol. R3659

Hemliga utskottets protokoll 1800, vol. R3665

Bevillningsutskottets protokoll 1809–1810, vol. R3775

Bevillningsutskottets protokoll 1812, vol. R3782

Ågren, S. , *Karl XI:s indelningsverk för armén: bidrag till dess historia åren 1679–1697*, Uppsala: Uppsala University diss., 1922.

Åkerman, S. , *Skattereformen 1810: ett experiment med progressiv inkomstskatt*, Uppsala: Studia Historica Upsaliensia, 1967.

Alm, M. , 'Royalty, Legitimacy and Imagery: The Struggles for Legitimacy of Gustavian Absolutism, 1772–1809', *Scandinavian Journal of History* 28, 2003, pp. 19–36.

Alm, M. , 'Dynasty in the Making: A New King and His "Old" Men in Royal Ceremonies 1810–1844', in M. Alm and B.-I. Johansson (eds) *Scripts of Kingship: Essays on Bernadotte and Dynastic Formation in an Age of Revolution*, Uppsala: Opuscula Historica Upsaliensia, 2008, pp. 23–48.

Åmark, K. , *Sveriges statsfinanser 1719–1809*, Stockholm: Norstedt, 1961.

- Andgren, S. , *Konung och ständer 1809–1812: Mot bakgrunden av ett författningsprojekt från sistnämnda år*, Lund: H. Ohlsson, 1933.
- Barton, H. A. , *Scandinavia in the Revolutionary Era, 1760–1815*, Minneapolis: University of Minnesota Press, 1986.
- Beer, A. , *Die Finanzen Österreichs im XIX: Jahrhundert*, Prague: Verlag von F. Tempsky, 1877.
- Bell, D. A. , *The First Total War: Napoleon's Europe and the Birth of Modern Warfare*, London: Bloomsbury, 2007.
- Colley, L. , *The Gun, the Ship and the Pen: Warfare, Constitutions, and the Making of the Modern World*, London: Profile, 2021.
- Dahlgren, S. , 'Att beskatta förmögenhet: Problem och lösningar 1800 och 1910', *Historisk tidskrift* 90, 1970, pp. 445–498.
- Dincecco, M. , *Political Transformations and Public Finances: Europe, 1650–1913*, Cambridge: Cambridge University Press, 2011.
- Dobszay, T. , *A rendi országgyűlés utolsó évtizedei, 1790–1848*, Budapest: Országház Kiadó, 2019.
- Elmroth, I. , *För kung och fosterland: studier i den svenska adelns demografi och offentliga funktioner 1600–1900*, Lund: Bibliotheca Historica Lundensis, 1981.
- Engdahl, T. and A. Ögren , 'Multiple Paper Monies in Sweden 1789–1903: Substitution or Complementarity?', *Financial History Review* 15, 2008, pp. 73–91.
- Englund, P. , *Det hotade huset: adliga föreställningar om samhället under stormaktstiden*, Stockholm: Atlantis, 1989.
- Frohnert, P. , *Kronans skatter och bondens bröd: Den lokala förvaltningen och bönderna i Sverige 1719–1775*, Stockholm: Institutet för rättshistorisk forskning, 1993.
- Gärdebo, J. , 'Staten med rätt att skuldsättas: En studie om statsskulder i Sverige 1789–1792', in M. Edling and P. Winton (eds) *Ett nödvändigt ont: Statsskuld och politik i Förenta Staterna och Sverige 1780–1870*, Uppsala: Opuscula Historica Upsaliensia, 2009, pp. 29–69.
- Glete, J. , 'Navies and Power Struggle in Northern and Eastern Europe, 1721–1814', in R. Hobson and T. Kristiansen (eds) *Navies in Northern Waters 1721–2000*, London: Frank Cass, 2004, pp. 66–93.
- Godsey, W. D. , *The Sinews of Habsburg Power: Lower Austria in a Fiscal-Military State 1650–1820*, Oxford: Oxford University Press, 2018.
- Godsey, W. D. and P. Mat'a , 'Introduction: The Habsburg Monarchy as a Fiscal-Military State', in W. D. Godsey and P. Mat'a (eds) *The Habsburg Monarchy as a Fiscal-Military State: Contours and Perspectives 1648–1815*. Oxford: Oxford University Press, 2022, pp. 1–33.
- Hajdu, L. , *József igazgatási reformjai Magyarországon*, Budapest: Akadémiai Kiadó, 1982.
- Hårdstedt, M. , 'Decline and Consolidation: Sweden, the Napoleonic Era, and Geopolitical Restructuring in Northern Europe', in U. Planert (ed.) *Napoleon's Empire: European Politics in Global Perspective*, New York: Palgrave Macmillan, 2015, pp. 213–226.
- Hemström, M. , *Marschen mot makten: Västra arméns revolt och väg till Stockholm*, Uppsala: Studia Historica Upsaliensia, 2005.
- Hufton, O. , *Europe: Privilege and Protest 1730–1789*, London: Fontana, 1994.
- Jones, C. and D. Wahrman , 'Introduction: An Age of Cultural Revolutions?', in C. Jones and D. Wahrman (eds) *The Age of Cultural Revolutions: Britain and France, 1750–1820*, Berkeley: University of California Press, 2002, pp. 1–16.
- Karlsson, Å. , *Den jämlike undersåten: Karl XII:s förmögenhetsbeskattning 1713*, Uppsala: Studia Historica Upsaliensia, 1994.
- Khavanova, O. , 'Fascination with Uniform? Choosing Between Military and Civil Careers in the Eighteenth-century Habsburg Monarchy', *Hungarian Studies* 32, 2018, pp. 113–130.
- Landberg, G. , *Sveriges riksdag: historisk och statsvetenskaplig framställning*, vol. 7, Stockholm: Sveriges riksdag, 1932.
- Lemmings, D. , *Law and Government in England during the Long Eighteenth Century*, Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2011.
- Müller, L. , 'Sweden's Neutrality and the Eighteenth-Century Inter-State System', in G. Rydén (ed.) *Sweden in the Eighteenth-Century World: Provincial Cosmopolitans*, Farnham: Ashgate, 2013, pp. 201–221.
- Myers, A. R. , *Parliaments and Estates in Europe to 1789*, London: Thames and Hudson, 1975.

O'Gorman, F. , *The Long Eighteenth Century: British Political and Social History 1688–1832*, London: Arnold, 1997.

Olsson, M. , *Skatta dig lycklig: jordränta och jordbruk i Skåne 1660–1900*, Hedemora: Gidlund, 2005.

Pieper, R. , 'Financing an Empire: The Austrian Composite Monarchy, 1650–1848', in B. Yun-Casalilla , P. K. O'Brien and F. Comín Comín (eds) *The Rise of Fiscal States: A Global History, 1500–1914*, Cambridge: Cambridge University Press, 2012, pp. 164–190.

Planert, U. (ed.) *Napoleon's Empire: European Politics in Global Perspective*, New York: Palgrave Macmillan, 2015.

Poór, J. , *Adók, katonák, országyűlések, 1796–1811/12*, Budapest: Universitas Kiadó, 2003.

Protocoller hållne hos Högloflige Ridderskapet och Adeln wid Riksdagen i Stockholm år 1789, vol. II, Stockholm: Anders J. Nordström, 1809.

Schön, L. , 'The Rise of the Fiscal State in Sweden, 1800–1914', in J. L. Cardoso and P. Lains (eds) *Paying for the Liberal State: The Rise of Public Finance in Nineteenth-Century Europe*, Cambridge: Cambridge University Press, 2010, pp. 162–185.

Scott, H. M. (ed.) *Enlightened Absolutism: Reform and Reformers in Later Eighteenth-Century Europe*, Basingstoke: Palgrave Macmillan, 1990.

Sundin, A. , 1809: Statskuppen och regeringsformens tillkomst som tolkningsprocess, Uppsala: Studia Historica Upsaliensia, 2006.

Szabo, F. A. J. , *Kaunitz and Enlightened Absolutism*, Cambridge: Cambridge University Press, 1994.

Szakály, O. , 'Pragmatism Triumphant: Hungary's Political Culture in the Age of the French Revolution', in I. M. Szijártó , W. Blockmans and L. Kontler (eds) *Parliamentarism in Northern and East-Central Europe in the Long Eighteenth Century*, vol. 1, London and New York: Routledge, 2023, pp. 291–318.

Szántay, A. , *Regionalpolitik im alten Europa: Die Verwaltungsreformen Josephs II in Ungarn, in der Lombardei und in den österreichischen Niederlanden, 1785–1790*, Budapest: Akadémiai Kiadó, 2005.

Szijártó, I. M. , *Estates and Constitution: The Parliament in Eighteenth-Century Hungary*, New York and Oxford: Berghahn, 2020.

Thisner, F. , *Indelta inkomster: En studie av det militära löneindelningsverket 1721–1833*, Uppsala: Studia Historica Upsaliensia, 2014.

Thomson, A. , *Grundskatterna i den politiska diskussionen 1809–1866: Ett bidrag till lantmannapartiets förhistoria*, Lund: Lund University diss., 1923.

Torres Sánchez, R. , *Constructing a Fiscal Military State in Eighteenth-Century Spain*, Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2015.

van Zanden, J. L. , Buringh, E. and Bosker, M. , 'The Rise and Decline of European Parliaments, 1188–1789', *Economic History Review* 65, 2012, pp. 835–861.

White, E. N. , 'The French Revolution and the Politics of Government Finance, 1770–1815', *Journal of Economic History* 55, 1995, pp. 227–255.

Wilson, K. , *The Sense of the People: Politics, Culture and Imperialism in England, 1715–1785*, Cambridge: Cambridge University Press, 1998.

Wilson, V. , *Commerce in Disguise: War and Trade in the Caribbean Free Port of Gustavia, 1793–1815*, Turku: Åbo Akademi University Press, 2015.

Winton, P. , 'The Political Economy of Swedish Absolutism, 1789–1809', *European Review of Economic History* 16, 2012, pp. 430–448.

Winton, P. , 'Politics of Debt, War and Peace: Scandinavia 1800–1830', *Scandinavian Journal of History* 38, 2013, pp. 458–479.

Winton, P. , 'The Political Economy of Strategic Default: Sweden and the International Capital Markets, 1810–1830', *European Review of Economic History* 20, 2016, pp. 410–428.

Winton, P. , 'The Growth of Political Instability and the Royal Coup in Sweden, c. 1760–1780', in I. M. Szijártó , W. Blockmans and L. Kontler (eds) *Parliamentarism in Northern and East-Central Europe in the Long Eighteenth Century*, vol. 1, London and New York: Routledge, 2023, pp. 261–290.

Wolff, C. , 'Aristocratic Republicanism and the Hate of Sovereignty in 18th Century Sweden', *Scandinavian Journal of History* 32, 2007, pp. 358–375.

Az ország-gyűlésének írásai – Acta Comitiorum. 'Budán 1807-dik Esztendőben tartatott Ország-Gyűlésének alkalmatosságával elő-fordúlt, és a' Jegyző-Könyvben említett Írásoknak Rendgye'

, Elenchus Actorum in Diario Comitiali provocatorum, Buda: s. n., 1807.

Balásházy, J. , Az adó és még valami, Pest: Trattner–Károlyi, 1830.

Ballabás, D. , 'A magyar nemesség társadalmi tagolódása', in I. Kollega Tarsoly , E. Kovács , A. Pandula and G. Vitek (eds) Genealógia 2, Budapest: Tarsoly, 2013, pp. 7–57.

Barta Jr., J. , "Ha Zemplin vármegyét az útas vizsgálja" (Gazdálkodás és társadalom Zemplén megyében a 18. század végén), Debrecen: A Debreceni Egyetem Történelmi Intézete, 2009.

Benda, K. , 'Az udvar és az uralkodó osztály szövetsége a forradalom ellen (1795–1812)', in G.Y. Mérei (ed.) Magyarország története 1790–1848 (=Zs. P. Pach (ed.) Magyarország története, vol. 5), Budapest: Akadémiai, 1983, pp. 425–471.

Berzeviczy, G. , 'A parasztnak állapotáról és természetéről Magyarországon (1806)', in G. Zsigmond (ed.) Tessedik Sámuel és Berzeviczy Gergely a parasztok állapotáról Magyarországon, Budapest: Gondolat, 1979, pp. 354–428.

Carlsson, S. , 'From Four Estates to Two Chambers: The Riksdag in a Period of Transition, 1809–1921', in M. F. Metcalf (ed.) The Riksdag: A History of the Swedish Parliament, New York: St. Martin's Press, 1987, pp. 165–222.

Diarium Comitiorum Regni Hungariae 1802, Po'sony: Landerer, 1802.

Diarium Comitiorum Regni Hungariae 1807, Pest: Landerer, 1807.

Diarium Comitiorum Regni Hungariae 1808, Po'sony: Belnay, 1808.

Diarium Comitiorum Regni Hungariae 1811/12, Pozsony: Wéber, 1811–1812.

Dickson, P. G. M. , Finance and Government under Maria Theresa, 1740–1780, 2 vols, Oxford: Clarendon Press, 1987.

Dobszay, T. , A rendi országgyűlés utolsó évtizedei, 1790–1848, Budapest: Országház Kiadó, 2019.

Domanovszky, S. , József nádor élete, I, part one, Budapest: Magyar Történelmi Társulat, 1944. (=Magyarország újkortörténetének forrásai – József nádor élete és iratai I.1.)

Domanovszky, S. , József nádor élete, I, part two, Budapest: Magyar Történelmi Társulat, 1944. (=Magyarország újkortörténetének forrásai – József nádor élete és iratai I.2.)

Elaborata Excelsae Regnicolaris Deputationis in Commercialibus Articulo 67. Anni 1791 ordinatae. Posonii: Weber, 1826.

Ember, G.Y. , 'A gazdasági élet', in G.Y. Ember and G. Heckenast (eds) Magyarország története, 1686–1790 (=Zs. P. Pach (ed.) Magyarország története, vol. 4) Budapest: Akadémiai, 1989, pp. 501–673.

Fényes, E. , Magyarország statisticája, 3 vols, Pest: Trattner–Károlyi, 1842–1843.

Fényes, E. , Magyarország leírása, Pest: Heckenast, 1847.

Fónagy, Z. , 'Nemesi birtokviszonyok az úrbérrendezés korában', Századok 133, 1999, pp. 1141–1191.

Godsey, W. D. , The Sinews of Habsburg Power: Lower Austria in a Fiscal-Military State 1650–1820, Oxford: Oxford University Press, 2018.

Godsey, W. D. , 'The Rise of a Sustainable Public Debt in the 18th-Century Habsburg Monarchy', in W. D. Godsey and P. Mat'a (eds) The Habsburg Monarchy as a Fiscal-Military State: Contours and Perspectives, 1648–1815. Oxford: Oxford University Press, 2022, pp. 267–297.

Hajnóczy, J. , 'A különféle közterhekről szóló értekezés [De diversis subsidiis publicis dissertatio. s.l., 1792.]', in A. Csizmadia (ed.) Hajnóczy József közjogi-politikai munkái, Budapest: Akadémiai, 1958, pp. 285–303.

Hajnóczy, J. , 'Magyarország országgyűléséről és annak szervezetéről szóló közjogi értekezés [De comitiis Regni Hungariae deque organisatione eorundem dissertatio iuris publici Hungarici, 1791]', in A. Csizmadia (ed.) Hajnóczy József közjogi-politikai munkái, Budapest: Akadémiai, 1958, pp. 187–264.

Herzog, J. , 'A magyar kincstár háborús hitelműveletei Grassalkovich kamaraelnöksége idején', Századok 57–58, 1923–1924, pp. 433–465.

Herzog, J. , 'A m. kir. hitelfőpénztár megszervezése és működése Mária Terézia korában', Századok 59–60, 1925–1926, pp. 160–177, 264–278.

Horváth, G. K. , 'Társadalmi és gazdasági hierarchia a díkális adórendszerben: Moson vármegye adókulcs-tervezete (1838)', Korall 19–20, 2005, pp. 160–189.

Horváth, G. K. , Bécs vonzásában: Az agrárpiaicosodás feltételrendszere Moson vármegyében a 19. század első felében, Budapest: Balassi, 2013.

Horváth, M. , 'Az ipar és kereskedelem története Magyarországon a három utolsó század alatt', in Kisebbségi történelmi munkái, vol. 3, Pest: Ráth, 1868, [first edition: 1840], pp. 13–366.

Kósa, L. , 'Hét szilvafa árnyékában': A nemesség alsó rétegének élete és mentalitása a rendi társadalom utolsó évtizedeiben Magyarországon, Budapest: Osiris Kiadó, 2001.

Magda, P. , Magyar Országnak és a határőrző katonaság vidékeinek legújabb statisztikai és geographiai leírása, Pest: Trattner, 1819.

Márkus, D. (ed.) Werbőczy István Hármaskönyve, Budapest: Franklin-Társulat, 1897.

Márkus, D. (ed.) Magyar törvénytár. 1740–1835. évi törvényczikkek, Budapest: Franklin-Társulat, 1901.

Nagy, I. , A Magyar Kamara, 1686–1848, Budapest: Akadémiai, 1971.

Nagy, J. , 'A magyar rendek és a kormányzat kereskedelemügyi elképzelései az 1764–1765. évi országgyűlésen', Századok 156 (2022), 1199–1232.

Pálmány, B. , 'A magyarországi nemesség társadalmi tagolódása 1686–1815', in I. Ódor , B. Pálmány and P. Takács (eds) Mánások, birtokosok, címerlevelek. Rendi társadalom – polgári társadalom 9. Konferencia: Pécsvárad, 1995. szept. 12–13, Debrecen: Hajnal István Kör, 1997, pp. 37–96.

Poór, J. , Kényszerpályák nemzedéke, 1795–1815. Budapest: Gondolat, 1988.

Poór, J. , Adók, katonák, országgyűlések, 1796–1811/12, Budapest: Universitas, 2003.

Poór, J. , Megbékélés és újjáépítés, 1711–1790, Budapest: Kossuth, 2009. (= I. Romsics (ed.) Magyarország története, vol. 12.)

'Posonyban 1796dik Esztendőben tartatott Ország Gyűlésének alkalmatosságával elő fordultt, és a' naponként való Jegyzésekben említett Írásoknak, vagy Actáknak Rendje', in Naponként való Jegyzései az 1796dik esztendőben Felsőes Második Ferentz Római Császár, Magyar, és Tseh Ország koronás Királya által Posony Szabad Királyi Várassában Szent-András havának 6dik napjára rendeltt Magyar Ország Gyűlésének, Pozsony: Landerer, 1796. [page numbering restarts after page 74].

'Po'sonyban 1802-dik Esztendőben tartatott Ország' Gyűlésének alkalmatosságával elő-fordultt, és a' naponként való Jegyzésekben említett Írásoknak, vagy Actáknak Rendje', in Naponként való jegyzései az 1802dik esztendőben felsőes második Ferentz római császár Magyar, és Tseh ország koronás királya által Posony szabad királyi várossában Pünkösöd havának [május] 2-dik napjára rendeltt, s ugyan ott azon esztendőben Mind szent havának napjában befejezett magyar ország gyűlésének, Landerer: Buda, 1802, 163–166.

Récsi, E. , Magyarország közigazgatása mint 1848-ig s 1848-ban fenállott, Pest: Pfeifer, 1861.

Schramek, L. P. , 'A magyar vármegyék szerepe a Habsburg Monarchia haderejének finanszírozásában. Egy 1730. évi felmérés tapasztalatai', Századok 152, 2018, pp. 1127–1149.

Soós, I. , Heves és Külső-Szolnok megye 1772–1849: évi rovasadó összeírásai, Eger: Heves megyei Levéltár, 1973 (=Tanulmányok Heves megye történetéből 1.)

Springer, J. , Statistik des österreichischen Kaiserstaates, Wien: Beck, 1840.

Szántay, A. , 'A Habsburg Monarchia és pénzügyei a 18. században', Századok 152, 2018, pp. 1095–1126.

Szijártó, I. M. , Nemzeti társadalom és politika. Tanulmányok a 18. századi magyar rendiségről, Budapest: Universitas, 2005.

Szijártó, I. M. , 'The Birth of the Constitution in Eighteenth-Century Hungarian Political Thought', in F. Hörcher and T. Lorman (eds) A History of the Hungarian Constitution: Law, Government and Political Culture in Central Europe. London and New York: Bloomsbury, 2019, pp. 46–62.

Szijártó, I. M. , Estates and Constitution: The Parliament in Eighteenth-century Hungary. New York and Oxford: Berghahn, 2020.

Vízi, L. T. , 'A napóleoni ármádia elleni magyar nemzeti felkelés az 1796 és 1805 közötti koalíciós háborúkban', Hadtörténelmi Szemle 20:6, 2018, pp. 167–177.

Wertheimer, E. , Ausztria és Magyarország a tizenkilencedik század első évtizedében. 2 vols, Budapest: Ráth, 1890–1892.

Derzhahsky Arkhiv Zakarpatskoi Oblasty, Berehovo

Fond 151 Archive of the Greek Catholic Eparchy of Mukachevo

Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltár

A Magyar Kancelláriai Levéltár

39, Acta generalia

N Archivum Regni ,

57 Diaeta anni 1792

Stiftsarchiv Heiligenkreuz

Rubrik 48

Alexov, B. , 'The Serbian Orthodox Church', in L. N. Leustean (ed.) *Orthodox Christianity and Nationalism in Nineteenth-Century Southeastern Europe*, New York: Fordham University Press, 2014, pp. 65–100.

Arató, E. , 'A nem magyar népek nemzeti ideológiája és mozgalmai a polgári fejlődés kezdetén', in G.Y. Mérei (ed.) *Magyarország története, 1790–1848* (=Zs. P. Pach (ed.) *Magyarország története*, vol. 5), Budapest: Akadémiai, 1980, pp. 117–159.

Balogh, M. and J. Gergely (eds) *Egyházak az újkori Magyarországon, 1790–1992. Adattár*, vol. 1, Budapest: História és MTA Történettudományi Intézet, 1996.

Benda, K. (ed.) *A magyar jakobinus mozgalom iratai* (= *A magyar jakobinusok iratai*, vol. 1), Budapest: Magyar Történelmi Társulat, 1957.

Berki, F. , *A magyarországi ortodox keleti egyház szervezése*, Budapest: Egyetemi Nyomda, 1942.

Dobszay, T. , *A rendi országgyűlés utolsó évtizedei (1792–1848)*, Budapest: Országház Könyvkiadó, 2019.

Dóka, K. , *Egyházi birtokok Magyarországon 18–19. században*, Budapest: METEM, 1997.

Domanovszky, S. (ed) *József nádor iratai*, vol. I., Budapest: Magyar Történelmi Társulat, 1925.

Eckhart, F. , 'A praecedentia kérdése a magyar rendi országgyűléseken', in P. Angyal , J. Baranyai and M. Móra (eds) *Notter Antal Emlékkönyv: Dolgozatok az egyházi jogból és a vele kapcsolatos jogterületekről*, Budapest: Stephaneum Nyomda, 1941, pp. 172–180.

Felséges Első Ferentz austriai császár, Magyar' és Cseh ország' koronás királyától Buda szabad királyi fővárosába 1807-dik esztendőben, Sz. György-havának 5-dik napjára rendeltetett Magyar ország' gyűlésének jegyző-könyve, Pest: Akadémiai Nyomda, 1807.

Felséges Első Ferentz austriai tsászár, Magyar, és Cseh ország koronás királyától Pozsony szabad királyi városába 1811-dik esztendőben, kis-asszony havának 25-dik napjára rendeltetett Magyar ország gyűlésének jegyző könyve, Pozsony: Weber Simon Péter, 1811.

Fényes, E. , *Magyarország statistikája*, Pest: Trattner and Károlyi, 1842.

Forgó, A. , 'Die kirchlichen Unionsbestrebungen im Königreich Ungarn zwischen Staatskirchentum und Trienter Reform', in M. Fata , A. Forgó , G. Haug-Moritz and A. Schindling (eds) *Das Trienter Konzil und seine Rezeption im Ungarn des 16. und 17. Jahrhunderts*, Münster: Aschendorff, 2019, pp. 95–119.

Gavrilović, S. and N. Petrović (eds) *Temišvarski sabor 1790*, Novi Sad and Sremski Karlovci: Istorijski archiv, 1972.

Gyárfás, E. , 'Die Union der Siebenbürger Rumänen: Der Aufbau einer griechisch- katholischen Kirchenorganisation', in J. Bahlcke and K. Zach (eds) *Kirche – Staat – Nation. Eine Geschichte der katholischen Kirche Siebenbürgens vom Mittelalter bis zum frühen 20. Jahrhundert*, München: IKGS, 2007, pp. 137–156.

Hajnóczy, J. , 'Gedanken eines ungarischen Patrioten über einige zum Landtag gehörige Gegenstände', in: K. Benda (ed) *A magyar jakobinusok iratai*, Budapest: Magyar Történelmi Társulat, 1957, vol. 1, pp. 51–60.

Himka, J. P. and F. A. J. Szabo (eds) *Eastern Christians in the Habsburg Monarchy*, Edmonton: University of Alberta Press, 2021.

Hodinka, A. , *A munkácsi görög katolikus püspökség története*, Budapest: Magyar Tudományos Akadémia, 1909.

Hodinka, A. , *Az ipeki szerb pátriárka Magyarországon való állandó letelepedésre adománylevelet kér I. Lipóttól*, Pécs: Dunántúl Nyomda, 1943.

Hofbauer, H. and V. Roman , *Bukowina, Bessarabien, Moldawien: Vergessenes Land zwischen Westeuropa, Russland und der Türkei*, 2nd edn, Wien: Promedia, 1997.

Janka, G.Y. , 'A Szentszék és a bécsi udvar szempontjai a nagyváradi és a kőrösi görög katolikus egyházmegyék felállításában (1775–1777)', *Magyar Egyháztörténeti Vázlatok* 10:1–2, 1998, pp. 109–115.

Kiss, E. , *A magyarországi görög keleti egyház szervezete egyházi iskolai törvényei és szabályai*, Budapest: Franklin Nyomda, 1901.

Maklár, Á. , 'Die Institution des Apostolischen Vikariats im 17. Jahrhundert', in Végshő, T. (ed.) *Da Roma in Hungaria: Atti del convegno nel terzo centenario della morte di Giovanni Giuseppe De Camillis, vescovo di Munkács/Mukačevo (1689–1706)*. Nyíregyháza, 29–30

Settembre 2006, Nyíregyháza: Ist. Teologico Greco-cattolico Sant' Atanasio, 2009, pp. 133–143.

Mályusz, E. (ed.) Sándor Lipót főherceg nádor iratai, Budapest: Magyar Történelmi Társulat, 1926.

Mályusz, E. (ed.) 'A szerb nemzetiségi kérdés történetéhez' (ed. I. Soós), Századok 36, 1994, pp. 227–237.

Marczali, H. , Az 1790/91-iki országgyűlés, 2 vols, Budapest: Magyar Tudományos Akadémia, 1907.

Molnár, A. , 'La Chiesa ortodossa serba e i tentativi d'unione nel XVII secolo', in Véghseő, T. (ed.) Da Roma in Hungaria: Atti del convegno nel terzo centenario della morte di Giovanni Giuseppe De Camillis, vescovo di Munkács/Mukačevo (1689–1706). Nyíregyháza, 29–30 Settembre 2006, Nyíregyháza: Ist. Teologico Greco-cattolico Sant' Atanasio, 2009, pp. 25–36.

Naponként-való jegyzései az 1790dik esztendőben felséges Ildik Leopold tsászár, és magyar országi király által, szabad királyi várossába Budára, Szent Jakab havának 6dik napjára rendelt, 's Szent András havának 3dik napjára Posony királyi várossába által-téteget, 's ugyan ott, következő 1791dik esztendőben böjt-más havának 13dik napján bé-fejezett magyar ország gyűlésének; melyek eredet-képen magyar nyelven íratattak, és az ország gyűlésének fő-vigyázása alatt, hitelesen deák nyelvre fordítottak, Buda: Akadémiai Nyomda, 1791.

Naponként-való jegyzései az 1792. esztendőben felséges Ferentz magyar és cseh országi király által, szabad királyi várossába Budára Pünkösd havának 20dik napjára rendelt, 's ugyan ott azon esztendőben Szent-Iván havának 26dik napján bé-fejezett magyar ország gyűlésének; melyek eredet-képen magyar nyelven íratattak, és az ország gyűlésének fő vigyázása alatt, hitelesen deák nyelvre fordítottak, Buda: Akadémiai Nyomda, 1792.

Naponként-való jegyzései az 1796dik esztendőben felséges második Ferentz római tsászár, magyar, és tseh ország koronás királya által Posony szabad királyi várossában Szent-András havának 6dik napjára rendelt magyar ország gyűlésének; m[e]llyek eredet-képpen magyar nyelven irattak, és az ország gyűlésének fő vigyázása alatt hitelesen deák nyelvre fordítottak, Pozsony: Fűskúti Landerer Mihály, 1796.

Naponként való jegyzései az 1802dik esztendőben felséges második Ferentz római tsászár, Magyar, és Tseh ország koronás királya által Posony szabad királyi várossában pünkösd havának 2-dik napjára rendelt, 's ugyan ott azon esztendőben mind szent havának ... napjában be-fejezett Magyar Ország Gyűlésének; melyek eredet-képen magyar nyelven íratattak, és az ország gyűlésének fő vigyázása alatt hitelesen deák nyelvre fordítottak, Pozsony: Fűskúti Landerer Mihály, 1802.

Naponként-való jegyzései az 1805dik esztendőbe[n] felséges második Ferencz Római császár, Magyar, és Cseh ország' koronás királya által Po'sony' szabad királyi várossában mindszen havának 13dik napjára rendelt Magyar Ország Gyűlésének, melyek eredet-képpen magyar nyelven íratattak, és az Ország Gyűlésének fő vigyázása alatt hitelesen deák nyelvre fordítottak, Pozsony: Belnay György Aloys, s. a.[1805]

Nilles, N. , Symbolae ad illustrandam historiam ecclesiae orientalis in terris corone S. Stephani maximam partem nunc primum ex variis tabulariis, Romanis Austriacis, Hungaricis, Transilvanis, Croaticis, Societatis Jesu aliisque fontibus accessu difficultibus erutae. Oeniponte: F. Rauch, 1885.

Pálmány, B. , A reformkori magyar országgyűlések történeti almanachja, 1825–1848, Budapest: Országgyűlés Hivatala, 2011.

Pirigyi, I. , A magyarországi görög katolikusok története, 2 vols, Nyíregyháza: Görög Katolikus Hittudományi Főiskola , 1990.

Pirigyi, I. , 'Kőrösi görög katolikus püspökség', in I. Diós (ed.) Magyar Katolikus Lexikon, vol. 7, Budapest: Szent István Társulat, 2002, pp. 370–371.

'Projecta de Diaetorum in Inclyti Regno Hungariae Coordinatione. Illustrissimi Domini Petri Balogh de Ocsa Projectum Coordinationis Diaetae', in Opus Excelsae Deputationis Regnicolaris in Publico Politicis Quoad Objecta Articulo 67. Anni 1791. Regnicolariter sibi delata elaboratum, Posonii: Fűskúti Landerer Lajos, 1826.

'Protocolum Consessum Deputationis Regnicolaris in Publico Politicis', in Opus Excelsae Deputationis Regnicolaris in Publico Politicis Quoad Objecta Articulo 67. Anni 1791. Regnicolariter sibi delata elaboratum, Posonii: Fűskúti Landerer Lajos, 1826.

Radich, E. , Die orthodox-orientalischen Partikularkirchen in den Ländern der ungarischen Krone: Eine Rechtsgeschichtliche Abhandlung, Budapest: Druck. Hornyánszky, 1886.

Schwicker, J. H. , Politische Geschichte der Serben in Ungarn: Nach archivarischen Quellen dargestellt, Budapest: Druck. Franklin, 1880.

Simić, V. , "“Gnädiger Kaiser” und “Treuer Untertan”, Dynastic Patriotism and Orthodox Subjects in the Eighteenth-Century Habsburg Monarchy”, in H. Heppner and E. Posch (eds) *Encounters in Europe's Southeast: The Habsburg Empire and the Orthodox World in the Eighteenth and Nineteenth Centuries*, Bochum: Verlag Dr. Dieter Winkler, 2012, pp. 25–43.

Stollberg-Rilinger, B. , 'Zeremoniell als politisches Verfahren. Rangordnung und Rangstreit als Strukturmerkmale des frühneuzeitlichen Reichstags', in J. Kunisch (ed.) *Neue Studien zur frühneuzeitlichen Rechtsgeschichte* (= ZHF Beiheft 19), Berlin: Duncker & Humblot, 1997, pp. 91–132.

Szalay, L. , *A magyarországi szerb telepek jogviszonya az államhoz*, Pest: Heckenast, 1861.

Szijártó, I. M. , *Estates and Constitution: The Parliament in Eighteenth-Century Hungary*, New York and Oxford: Berghahn, 2020.

Turczynski, E. , *Konfession und Nation: Zur Frühgeschichte der serbischen und rumänischen Nationsbildung*, Düsseldorf: Schwann, 1976.

Udvari, I. , 'Aranyaszájú Szent János liturgiájának első magyar fordítása', *Szabolcs-Szatmár-Bereg Szemle* 39, 2004, pp. 229–231.

Végheő, T. , '...mint igaz egyházi ember': A történelmi Munkácsi Egyházmegye görög katolikus egyházának létrejötte és 17. századi fejlődése, Nyíregyháza: Szent Atanáz Görög Katolikus Hittudományi Főiskola, 2011.

Végheő, T. , 'The Antecedents, Conclusion and Outcome of the Union of Uzhhorod (Ungvár)', in S.Z. Terdik (ed.) *The Light of Thy Countenance: Greek Catholics in Hungary*, Debrecen: Metropolitan Church sui iuris of Hungary, 2020, pp. 38–45.

Végheő, T. , 'Integration und Modernisierung: Die Entstehung und Entwicklung der griechisch-katholischen Kirchen im Königreich Ungarn im 17. und 18. Jahrhundert', in A. Oross (ed.) *Neuaufbau im Donauram nach der Türkenzeit: Tagungsband der internationalen Konferenz anlässlich des 300-jährigen Jubiläums des Friedens von Passarowitz*, Wien: Institut für Ungarische Geschichtsforschung in Wien, 2021a, pp. 293–307.

Végheő, T. , 'The Status of the Greek Catholics in the Eighteenth Century', in A. Oross (ed.) *Neuaufbau im Donauram nach der Türkenzeit: Tagungsband der internationalen Konferenz anlässlich des 300-jährigen Jubiläums des Friedens von Passarowitz*, Wien: Institut für Ungarische Geschichtsforschung in Wien, 2021b, pp. 162–168.

Archiwum Głównie Akt Dawych w Warszawie (Poland)

Archiwum Warszawskie Radziwiłłów II, 2915, 2916, 2923, 2934, 3110, 3114, 3115, 3117

Archiwum Warszawskie Radziwiłłów V, 7404

Archiwum Zamoyskich 3063

Natsyianal'nyi historychny arkhiv Belarusi (Belarus)

f. 694, o. 4, d. 344

f. 694, o. 6, d. 497; 498

f. 694, o. 8, d. 53; 74

Bychkov, A. and Polovtsov, A. (eds) *Sbornik imperatorskogo rossiiskogo istoricheskogo obshchestva*, vols. 57, 67, 87, 97, 118, 135, 145. St. Petersburg: Tipografiia Transhelia, 1867–1914.

Dyaryusz seymu ordinarynego warszawskiego 1776 roku zaczętego 23 Augusti, Warszawa: Drukarnia J.K. Mości i Rzeczypospolitej, 1776.

Gazette de Leyde, 1768.

Kitowicz, J. , *Pamiętniki, czyli Historia polska*, ed. P. Matuszewska , Warszawa: Polski Instytut Wydawniczy, 2005.

Köpeczi, B. (ed.) *Correspondence diplomatique de François II Rákóczi 1711–1735*, Budapest: Balassi Kiadó, 1999.

Lind, J. , *Letters Concerning the Present State of Poland with an Appendix Containing the Manifestos of the Courts of Vienna, Petersburg, and Berlin, and Other Authentic Papers*, London: Thomas Payne, 1773.

Lubomirski, S. , *Pamiętniki*, ed. W. Konopczyński , Lwów: Nakładem Rodziny, 1925.

Lubomirski, S. , *Pod władzą księcia Repnina: Ułamki pamiętników i dzienników historycznych (1764–1768)*, ed. J. Łojek , Warszawa: Instytut Wydawniczy Pax, 1971.

Maimon, S. , *An Autobiography*, Chicago: University of Chicago Press, 2001.

Naruszewicz, A. , *Dyjaryjusz podróży Jego Królewskiej Mości na sejm grodzieński*, ed. M. Bober-Jankowska , Warszawa: IBL, 2008.

Rulhière, C. , *Histoire de l'anarchie de Pologne et du démembrement de cette république*. Paris: Ménard et Desenne, Fils, 1807.

Staszic, S. , 'Przestrogi dla Polski', in C. Bobińska (ed.) *Wybór pism*, Warszawa: Nauka i Wiedza, 1948, pp. 40–109.

Volumina legum: Przedruk zbioru praw staraniem XX. pijarów w Warszawie od roku 1732 do roku 1793, vol. 8, St. Petersburg, 1860.

Waliszewski, K. (ed.) *Korespondencya Ks. Karola Stanisława Radziwiłła Wojewody Wileńskiego "Panie Kochanku"* 1762–1790, Kraków: Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego, 1888.

Bobrzyński, M. , *Dzieje Polski w zarysie*, eds. M. Serejski and A. Grabski , Warszawa: Państwowe Instytut Wydawnicze, 1974.

Butterwick, R. , *Poland's Last King and English Culture: Stanisław August Poniatowski. 1732–1798*, Oxford: Oxford University Press, 1998.

Cusco, A. , 'Estate Interest vs. State Service: The (Un)easy Integration of the Bessarabian Nobility into the Russian Imperial System', *European Review of History* 16, 2009, pp. 15–32.

Czaja, A. , *Między tronem, buławą a dworem petersburskim: Z dziejów Rady Nieustającej 1786–1789*, Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1988.

Frost, R. , 'The Nobility of Poland-Lithuania', in H. Scott (ed.) *The European Nobilities of the Seventeenth and Eighteenth Centuries*, 2 vols, London: Longman, 1995, vol. 2, pp. 206–216.

Gebei, S. , 'Ferenc II Rákóczi kandydat na pol'skii prestol tsara Petra Velikogo', in N. V. Dunaeva and S. G. Kashchenko (eds) *Istoriia Rossii, Vengrii i Kitaia v issledovaniakh sovremennykh uchenykh*, Moscow: Prezidentskaia Biblioteka, 2020, pp. 79–96.

Gierowski, J. , *The Polish-Lithuanian Commonwealth in the XVIIIth Century: From Anarchy to Well-Organized State*, Kraków: Polski Akademii Umiejętności, 1996.

Grześkowiak-Krwawicz, A. , *Queen Liberty: The Concept of Freedom in the Polish-Lithuanian Commonwealth*, Leiden: Brill, 2012.

Grześkowiak-Krwawicz, A. , *Dyskurs polityczny Rzeczypospolitej obojga narodów*, Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2018.

Grześkowiak-Krwawicz, A. , 'Domicilium Libertatis or a Threat to Liberty? Eighteenth- Century Discussions of the Role and Place of the Sejm within the System of Government of the Polish-Lithuanian Commonwealth,' in I. M. Szijártó , W. Blockmans and L. Kontler (eds) *Parliamentarism in Northern and East-Central Europe in the Long Eighteenth-Century*, vol. 1, London and New York: Routledge, 2023, pp. 227–257.

Kamiński, A. , *Historia Rzeczypospolitej wielu narodów 1505–1795*, Lublin: Instytut Europy Środkowo-Wschodniej, 2000.

Kappeler, A. , *The Russian Empire: A Multi-Ethnic History*, London: Routledge, 2001.

Konopczyński, W. , *Geneza i ustanowienia Rady Nieustającej*, Kraków: Akademia Umiejętności, 1919.

Konopczyński, W. , *Konfederacja barska*, vol. 1, 2nd edn, Warszawa: Zysk i S-ka, 2017.

Kosińska, R. , 'Sejmiki poselskie 1766 roku', *Kwartalnik historyczny* 125, 2018, pp. 861–899.

Kriegseisen, W. , *Sejmiki Rzeczypospolitej szlacheckiej z XVII i XVIII wieku*, Warszawa: Wydawnictwo Sejmowe, 1991.

Lukowski, J. , *Partitions of Poland, 1772, 1793, 1795*, London: Longman, 1998.

Lukowski, J. , *Disorderly Liberty: The Political Culture of the Polish-Lithuanian Commonwealth in the Eighteenth Century*, London: Continuum, 2010.

Michalski, J. , 'Wokół powrotu Karola Radziwiłła z emigracji pobarskiej', *Kwartalnik historyczny* 107, 1999, pp. 21–72.

Murphy, C. , *From Citizens to Subjects: City, State and the Enlightenment in Poland, Ukraine and Belarus*, Pittsburgh: University of Pittsburgh Press, 2018.

O'Neill, K. , 'Rethinking Elite Integration: The Crimean Murzas and the Evolution of the Russian Nobility', *Cahiers du monde Russe* 51, 2010, pp. 397–417.

Orłowski, R. , 'Ordynacja zamojska,' in K. Myśliński (ed.) *Zamość i zamojszczyzna w dziejach i kultury polskiej*, Zamość: Zamojskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, 1969, pp. 105–124.

Pocock, J. , *The Machiavellian Moment: Florentine Political Thought and the Atlantic Republican Tradition*, Princeton: Princeton University Press, 2003.

Rostworowski, E. , *Ostatni król Rzeczypospolitej: Geneza i upadek Konstytucji 3 maja*, Warszawa: Wiedza Powszechna, 1966.

Skinner, Q. *The Foundations of Modern Political Thought*, vol. 1, Cambridge: Cambridge University Press, 1978.

Skinner, B. , *The Western Front of the Eastern Church*, DeKalb: Northern Illinois University Press, 2009.

Szijártó, I. M. , *Estates and Constitution: The Parliament in Eighteenth-Century Hungary*, New York and Oxford: Berghahn Books, 2020.

Topolski, J. , *Polska w czasach nowożytnych od środkowoeuropejskiej potęgi do utraty niepodległości (1501–1795)*, Poznań: Wydawnictwo Naukowe, 1994.

Várkonyi, Á. R. , 'The European Balance of Power and the Hungarian National Independence', in A. Pók (ed.) *The Fabric of Modern Europe: Studies in Social and Diplomatic History. Essays in Honour of Éva Haraszti Taylor on the Occasion of her 75th Birthday*, Nottingham: Astra Press, 1999, pp. 1–12.

Vasiliauskas, A. 'The Practice of Citizenship among the Lithuanian Nobility, 1580–1630', in K. Friedrich and B. Pendzich (eds) *Citizenship and Identity in a Multinational Commonwealth: Poland-Lithuania in Context, 1550–1772*, Leiden: Brill, 2009, pp. 71–102.

Walicki, A. *The Enlightenment and the Birth of Modern Nationhood: Polish Political Thought from Noble Republicanism to Tadeusz Kościuszko*, Notre Dame, IN: Notre Dame University Press, 1989.

Wolff, L. *Inventing Eastern Europe: The Map of Civilization on the Mind of the Enlightenment*, Stanford, CA: Stanford University Press, 1994.

Zakrzewski, A. *Sejmiki Wielkiego Księstwa Litewskiego XVI-XVIII w.*, Warszawa: Liber, 2000.

Zielińska, Z. 'Mechanizm sejmikowy i klientela radziwiłłowska za Sasów', *Przegląd historyczny* 62, 1971, 397–419.

Zielińska, Z. *Polska w okowach 'Systemu polnocnego', 1763–1766*, Kraków: Arkana, 2012.

The political economy of taxation

Swedish National Archives, Stockholm (SNA)

Bevillnings- och krigsgårdsutskottets protokoll 1789, vol. R3659

Hemliga utskottets protokoll 1800, vol. R3665

Bevillningsutskottets protokoll 1809–1810, vol. R3775

Bevillningsutskottets protokoll 1812, vol. R3782

Ågren, S. , *Karl XI:s indelningsverk för armén: bidrag till dess historia åren 1679–1697*, Uppsala: Uppsala University diss., 1922.

Åkerman, S. , *Skattereformen 1810: ett experiment med progressiv inkomstskatt*, Uppsala: Studia Historica Upsaliensia, 1967.

Alm, M. , 'Royalty, Legitimacy and Imagery: The Struggles for Legitimacy of Gustavian Absolutism, 1772–1809', *Scandinavian Journal of History* 28, 2003, pp. 19–36.

Alm, M. , 'Dynasty in the Making: A New King and His "Old" Men in Royal Ceremonies 1810–1844', in M. Alm and B.-I. Johansson (eds) *Scripts of Kingship: Essays on Bernadotte and Dynastic Formation in an Age of Revolution*, Uppsala: Opuscula Historica Upsaliensia, 2008, pp. 23–48.

Åmark, K. , *Sveriges statsfinanser 1719–1809*, Stockholm: Norstedt, 1961.

Andgren, S. , *Konung och ständer 1809–1812: Mot bakgrunden av ett författningsprojekt från sistnämnda år*, Lund: H. Ohlsson, 1933.

Barton, H. A. , *Scandinavia in the Revolutionary Era, 1760–1815*, Minneapolis: University of Minnesota Press, 1986.

Beer, A. , *Die Finanzen Österreichs im XIX: Jahrhundert*, Prague: Verlag von F. Tempsky, 1877.

Bell, D. A. , *The First Total War: Napoleon's Europe and the Birth of Modern Warfare*, London: Bloomsbury, 2007.

Colley, L. , *The Gun, the Ship and the Pen: Warfare, Constitutions, and the Making of the Modern World*, London: Profile, 2021.

Dahlgren, S. , 'Att beskatta förmögenhet: Problem och lösningar 1800 och 1910', *Historisk tidskrift* 90, 1970, pp. 445–498.

Dincecco, M. , *Political Transformations and Public Finances: Europe, 1650–1913*, Cambridge: Cambridge University Press, 2011.

Dobszay, T. , *A rendi országgyűlés utolsó évtizedei, 1790–1848*, Budapest: Országház Kiadó, 2019.

Elmroth, I. , *För kung och fosterland: studier i den svenska adelns demografi och offentliga funktioner 1600–1900*, Lund: Bibliotheca Historica Lundensis, 1981.

Engdahl, T. and A. Ögren , 'Multiple Paper Monies in Sweden 1789–1903: Substitution or Complementarity?', *Financial History Review* 15, 2008, pp. 73–91.

Englund, P. , *Det hotade huset: adliga föreställningar om samhället under stormaktstiden*, Stockholm: Atlantis, 1989.

Frohnert, P. , *Kronans skatter och bondens bröd: Den lokala förvaltningen och bönderna i Sverige 1719–1775*, Stockholm: Institutet för rättshistorisk forskning, 1993.

Gärdebo, J. , 'Staten med rätt att skuldsättas: En studie om statsskulder i Sverige 1789–1792', in M. Edling and P. Winton (eds) *Ett nödvändigt ont: Statsskuld och politik i Förenta Staterna och Sverige 1780–1870*, Uppsala: Opuscula Historica Upsaliensia, 2009, pp. 29–69.

Glete, J. , 'Navies and Power Struggle in Northern and Eastern Europe, 1721–1814', in R. Hobson and T. Kristiansen (eds) *Navies in Northern Waters 1721–2000*, London: Frank Cass, 2004, pp. 66–93.

Godsey, W. D. , *The Sinews of Habsburg Power: Lower Austria in a Fiscal-Military State 1650–1820*, Oxford: Oxford University Press, 2018.

Godsey, W. D. and P. Mat'a , 'Introduction: The Habsburg Monarchy as a Fiscal-Military State', in W. D. Godsey and P. Mat'a (eds) *The Habsburg Monarchy as a Fiscal-Military State: Contours and Perspectives 1648–1815*, Oxford: Oxford University Press, 2022, pp. 1–33.

Hajdu, L. , *József igazgatási reformjai Magyarországon*, Budapest: Akadémiai Kiadó, 1982.

Hårdstedt, M. , 'Decline and Consolidation: Sweden, the Napoleonic Era, and Geopolitical Restructuring in Northern Europe', in U. Planert (ed.) *Napoleon's Empire: European Politics in Global Perspective*, New York: Palgrave Macmillan, 2015, pp. 213–226.

Hemström, M. , *Marschen mot makten: Västra arméns revolt och väg till Stockholm*, Uppsala: Studia Historica Upsaliensia, 2005.

Huften, O. , *Europe: Privilege and Protest 1730–1789*, London: Fontana, 1994.

Jones, C. and D. Wahrman , 'Introduction: An Age of Cultural Revolutions?', in C. Jones and D. Wahrman (eds) *The Age of Cultural Revolutions: Britain and France, 1750–1820*, Berkeley: University of California Press, 2002, pp. 1–16.

Karlsson, Å. , *Den jämlike undersåten: Karl XII:s förmögenhetsbeskattning 1713*, Uppsala: Studia Historica Upsaliensia, 1994.

Khavanova, O. , 'Fascination with Uniform? Choosing Between Military and Civil Careers in the Eighteenth-century Habsburg Monarchy', *Hungarian Studies* 32, 2018, pp. 113–130.

Landberg, G. , *Sveriges riksdag: historisk och statsvetenskaplig framställning*, vol. 7, Stockholm: Sveriges riksdag, 1932.

Lemmings, D. , *Law and Government in England during the Long Eighteenth Century*, Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2011.

Müller, L. , 'Sweden's Neutrality and the Eighteenth-Century Inter-State System', in G. Rydén (ed.) *Sweden in the Eighteenth-Century World: Provincial Cosmopolitans*, Farnham: Ashgate, 2013, pp. 201–221.

Myers, A. R. , *Parliaments and Estates in Europe to 1789*, London: Thames and Hudson, 1975.

O'Gorman, F. , *The Long Eighteenth Century: British Political and Social History 1688–1832*, London: Arnold, 1997.

Olsson, M. , *Skatta dig lycklig: jordränta och jordbruk i Skåne 1660–1900*, Hedemora: Gidlund, 2005.

Pieper, R. , 'Financing an Empire: The Austrian Composite Monarchy, 1650–1848', in B. Yun-Casalilla , P. K. O'Brien and F. Comín Comín (eds) *The Rise of Fiscal States: A Global History, 1500–1914*, Cambridge: Cambridge University Press, 2012, pp. 164–190.

Planert, U. (ed.) *Napoleon's Empire: European Politics in Global Perspective*, New York: Palgrave Macmillan, 2015.

Poór, J. , *Adók, katonák, országgyűlések, 1796–1811/12*, Budapest: Universitas Kiadó, 2003.

Protocoler hållne hos Högloflige Ridderskapet och Adeln vid Riksdagen i Stockholm år 1789, vol. II, Stockholm: Anders J. Nordström, 1809.

Schön, L. , 'The Rise of the Fiscal State in Sweden, 1800–1914', in J. L. Cardoso and P. Lains (eds) *Paying for the Liberal State: The Rise of Public Finance in Nineteenth-Century Europe*, Cambridge: Cambridge University Press, 2010, pp. 162–185.

Scott, H. M. (ed.) *Enlightened Absolutism: Reform and Reformers in Later Eighteenth-Century Europe*, Basingstoke: Palgrave Macmillan, 1990.

Sundin, A. , 1809: Statskuppen och regeringsformens tillkomst som tolkningsprocess, Uppsala: Studia Historica Upsaliensia, 2006.

Szabo, F. A. J. , *Kaunitz and Enlightened Absolutism*, Cambridge: Cambridge University Press, 1994.

Szakály, O. , 'Pragmatism Triumphant: Hungary's Political Culture in the Age of the French Revolution', in I. M. Szijártó , W. Blockmans and L. Kontler (eds) *Parliamentarism in Northern and East-Central Europe in the Long Eighteenth Century*, vol. 1, London and New York: Routledge, 2023, pp. 291–318.

Szántay, A. , *Regionalpolitik im alten Europa: Die Verwaltungsreformen Josephs II in Ungarn, in der Lombardei und in den österreichischen Niederlanden, 1785–1790*, Budapest: Akadémiai Kiadó, 2005.

Szijártó, I. M. , *Estates and Constitution: The Parliament in Eighteenth-Century Hungary*, New York and Oxford: Berghahn, 2020.

Thisner, F. , *Indelta inkomster: En studie av det militära löneindelningsverket 1721–1833*, Uppsala: Studia Historica Upsaliensia, 2014.

Thomson, A. , *Grundskatterna i den politiska diskussionen 1809–1866: Ett bidrag till lantmannapartiets förhistoria*, Lund: Lund University diss., 1923.

Torres Sánchez, R. , *Constructing a Fiscal Military State in Eighteenth-Century Spain*, Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2015.

van Zanden, J. L. , Buringh, E. and Bosker, M. , 'The Rise and Decline of European Parliaments, 1188–1789', *Economic History Review* 65, 2012, pp. 835–861.

White, E. N. , 'The French Revolution and the Politics of Government Finance, 1770–1815', *Journal of Economic History* 55, 1995, pp. 227–255.

Wilson, K. , *The Sense of the People: Politics, Culture and Imperialism in England, 1715–1785*, Cambridge: Cambridge University Press, 1998.

Wilson, V. , *Commerce in Disguise: War and Trade in the Caribbean Free Port of Gustavia, 1793–1815*, Turku: Åbo Akademi University Press, 2015.

Winton, P. , 'The Political Economy of Swedish Absolutism, 1789–1809', *European Review of Economic History* 16, 2012, pp. 430–448.

Winton, P. , 'Politics of Debt, War and Peace: Scandinavia 1800–1830', *Scandinavian Journal of History* 38, 2013, pp. 458–479.

Winton, P. , 'The Political Economy of Strategic Default: Sweden and the International Capital Markets, 1810–1830', *European Review of Economic History* 20, 2016, pp. 410–428.

Winton, P. , 'The Growth of Political Instability and the Royal Coup in Sweden, c. 1760–1780', in I. M. Szijártó , W. Blockmans and L. Kontler (eds) *Parliamentarism in Northern and East-Central Europe in the Long Eighteenth Century*, vol. 1, London and New York: Routledge, 2023, pp. 261–290.

Wolff, C. , 'Aristocratic Republicanism and the Hate of Sovereignty in 18th Century Sweden', *Scandinavian Journal of History* 32, 2007, pp. 358–375.

Contributions, subsidies, and the estates of Hungary, 1790–1812

Az ország-gyűlésének írásai – Acta Comitiorum. 'Budán 1807-dik Esztendőben tartatott Ország-Gyűlésének alkalmatosságával elő-fordúlt, és a' Jegyző-Könyvben említett Írásoknak Rendgye', *Elenchus Actorum in Diario Comitiali provocatorum*, Buda: s. n., 1807.

Balásházy, J. , *Az adó és még valami*, Pest: Trattner–Károlyi, 1830.

Ballabás, D. , 'A magyar nemesség társadalmi tagolódása', in I. Kollega Tarsoly , E. Kovács , A. Pandula and G. Viték (eds) *Genealógia 2*, Budapest: Tarsoly, 2013, pp. 7–57.

Barta Jr., J. , "Ha Zemplin vármegyét az útas vizsgálja" (*Gazdálkodás és társadalom Zemplén megyében a 18. század végén*), Debrecen: A Debreceni Egyetem Történelmi Intézete, 2009.

Benda, K. , 'Az udvar és az uralkodó osztály szövetsége a forradalom ellen (1795–1812)', in G.Y. Mérei (ed.) Magyarország története 1790–1848 (=Zs. P. Pach (ed.) Magyarország története, vol. 5), Budapest: Akadémiai, 1983, pp. 425–471.

Berzeviczy, G. , 'A parasztnak állapotáról és természetéről Magyarországon (1806)', in G. Zsigmond (ed.) Tessedik Sámuel és Berzeviczy Gergely a parasztnak állapotáról Magyarországon, Budapest: Gondolat, 1979, pp. 354–428.

Carlsson, S. , 'From Four Estates to Two Chambers: The Riksdag in a Period of Transition, 1809–1921', in M. F. Metcalf (ed.) The Riksdag: A History of the Swedish Parliament, New York: St. Martin's Press, 1987, pp. 165–222.

Diarium Comitiorum Regni Hungariae 1802, Po'sony: Landerer, 1802.

Diarium Comitiorum Regni Hungariae 1807, Pest: Landerer, 1807.

Diarium Comitiorum Regni Hungariae 1808, Po'sony: Belnay, 1808.

Diarium Comitiorum Regni Hungariae 1811/12, Pozsony: Wéber, 1811–1812.

Dickson, P. G. M. , Finance and Government under Maria Theresa, 1740–1780, 2 vols, Oxford: Clarendon Press, 1987.

Dobszay, T. , A rendi országgyűlés utolsó évtizedei, 1790–1848, Budapest: Országház Kiadó, 2019.

Domanovszky, S. , József nádor élete, I, part one, Budapest: Magyar Történelmi Társulat, 1944. (=Magyarország újkori történetének forrásai – József nádor élete és iratai I.1.)

Domanovszky, S. , József nádor élete, I, part two, Budapest: Magyar Történelmi Társulat, 1944. (=Magyarország újkori történetének forrásai – József nádor élete és iratai I.2.)

Elaborata Excelsae Regnicolaris Deputationis in Commercialibus Articulo 67. Anni 1791 ordinatae. Posonii: Weber, 1826.

Ember, G.Y. , 'A gazdasági élet', in G.Y. Ember and G. Heckenast (eds) Magyarország története, 1686–1790 (=Zs. P. Pach (ed.) Magyarország története, vol. 4) Budapest: Akadémiai, 1989, pp. 501–673.

Fényes, E. , Magyarország statiscája, 3 vols, Pest: Trattner–Károlyi, 1842–1843.

Fényes, E. , Magyarország leírása, Pest: Heckenast, 1847.

Fónagy, Z. , 'Nemesi birtokviszonyok az úrbérrendezés korában', Századok 133, 1999, pp. 1141–1191.

Godsey, W. D. , The Sinews of Habsburg Power: Lower Austria in a Fiscal-Military State 1650–1820, Oxford: Oxford University Press, 2018.

Godsey, W. D. , 'The Rise of a Sustainable Public Debt in the 18th-Century Habsburg Monarchy', in W. D. Godsey and P. Mat'a (eds) The Habsburg Monarchy as a Fiscal-Military State: Contours and Perspectives, 1648–1815. Oxford: Oxford University Press, 2022, pp. 267–297.

Hajnóczy, J. , 'A különféle közterhekről szóló értekezés [De diversis subsidiis publicis dissertatio. s.l., 1792.]', in A. Csizmadia (ed.) Hajnóczy József közjogi-politikai munkái, Budapest: Akadémiai, 1958, pp. 285–303.

Hajnóczy, J. , 'Magyarország országgyűléséről és annak szervezetéről szóló közjogi értekezés [De comitiis Regni Hungariae deque organisatione eorundem dissertatio iuris publici Hungarici, 1791]', in A. Csizmadia (ed.) Hajnóczy József közjogi-politikai munkái, Budapest: Akadémiai, 1958, pp. 187–264.

Herzog, J. , 'A magyar kincstár háborús hitelműveletei Grassalkovich kamaraelnöksége idején', Századok 57–58, 1923–1924, pp. 433–465.

Herzog, J. , 'A m. kir. hitelfőpénztár megszervezése és működése Mária Terézia korában', Századok 59–60, 1925–1926, pp. 160–177, 264–278.

Horváth, G. K. , 'Társadalmi és gazdasági hierarchia a dikális adórendszerben: Moson vármegye adókulcs-tervezete (1838)', Korall 19–20, 2005, pp. 160–189.

Horváth, G. K. , Bécs vonzásában: Az agrárpiacosodás feltételrendszere Moson vármegyében a 19. század első felében, Budapest: Balassi, 2013.

Horváth, M. , 'Az ipar és kereskedelem története Magyarországon a három utolsó század alatt', in Kisebbségi történelmi munkái, vol. 3, Pest: Ráth, 1868, [first edition: 1840], pp. 13–366.

Kósa, L. , 'Hét szilvafa árnyékában': A nemesség alsó rétegének élete és mentalitása a rendi társadalom utolsó évtizedeiben Magyarországon, Budapest: Osiris Kiadó, 2001.

Magda, P. , Magyar Országának és a határőrző katonaság vidékeinek legújabb statisztikai és geographiai leírása, Pest: Trattner, 1819.

Márkus, D. (ed.) Werbőczy István Hármaskönyve, Budapest: Franklin-Társulat, 1897.

Márkus, D. (ed.) Magyar törvénytár. 1740–1835. évi törvényczikkek, Budapest: Franklin-Társulat, 1901.

Nagy, I. , A Magyar Kamara, 1686–1848, Budapest: Akadémiai, 1971.

Nagy, J. , 'A magyar rendek és a kormányzat kereskedelemügyi elképzelései az 1764–1765. évi országgyűlésen', Századok 156 (2022), 1199–1232.

Pálmány, B. , 'A magyarországi nemesség társadalmi tagolódása 1686–1815', in I. Ódor , B. Pálmány and P. Takács (eds) Mágánások, birtokosok, címerlevelesek. Rendi társadalom – polgári társadalom 9. Konferencia: Pécsvárad, 1995. szept. 12–13, Debrecen: Hajnal István Kör, 1997, pp. 37–96.

Poór, J. , Kényszerpályák nemzedéke, 1795–1815. Budapest: Gondolat, 1988.

Poór, J. , Adók, katonák, országgyűlések, 1796–1811/12, Budapest: Universitas, 2003.

Poór, J. , Megbékélés és újjáépítés, 1711–1790, Budapest: Kossuth, 2009. (= I. Romsics (ed.) Magyarország története, vol. 12.)

'Posonyban 1796dik Esztendőben tartatott Ország Gyűlésének alkalmatosságával elő fordultt, és a' naponként való Jegyzésekben említett Írásoknak, vagy Actácnak Rendje', in Naponként-való jegyzései az 1796dik esztendőben felséges Második Ferentz Római Tsászár, Magyar, és Tseh Ország koronás Királlyá által Posony Szabad Királlyi Várassában Szent-András havának 6dik napjára rendeltt Magyar Ország Gyűlésének, Pozsony: Landerer, 1796. [page numbering restarts after page 74].

'Po'sonyban 1802-dik Esztendőben tartatott Ország' Gyűlésének alkalmatosságával elő-fordultt, és a' naponként való Jegyzésekben említett Írásoknak, vagy Actáknak Rendje', in Naponként-való jegyzései az 1802dik esztendőben felséges második Ferentz római tsászár Magyar, és Tseh ország koronás királya által Posony szabad királyi várossábanPünkösöd havának [május] 2-dik napjára rendeltt, s ugyan ott azon esztendőben Mind szent havának napjában befejezett magyar ország gyűlésének, Landerer: Buda, 1802, 163–166.

Récsi, E. , Magyarország közjoga a mint 1848-ig s 1848-ban fenállott, Pest: Pfeifer, 1861.

Schramek, L. P. , 'A magyar vármegyék szerepe a Habsburg Monarchia haderejének finanszírozásában. Egy 1730. évi felmérés tapasztalatai', Századok 152, 2018, pp. 1127–1149.

Soós, I. , Heves és Külső-Szolnok megye 1772–1849: évi rovásadó összeírásai, Eger: Heves megyei Levéltár, 1973 (=Tanulmányok Heves megye történetéből 1.)

Springer, J. , Statistik des österreichischen Kaiserstaates, Wien: Beck, 1840.

Szántay, A. , 'A Habsburg Monarchia és pénzügyei a 18. században', Századok 152, 2018, pp. 1095–1126.

Szijártó, I. M. , Nemesi társadalom és politika. Tanulmányok a 18. századi magyar rendiségről, Budapest: Universitas, 2005.

Szijártó, I. M. , 'The Birth of the Constitution in Eighteenth-Century Hungarian Political Thought', in F. Hörcher and T. Lorman (eds) A History of the Hungarian Constitution: Law, Government and Political Culture in Central Europe. London and New York: Bloomsbury, 2019, pp. 46–62.

Szijártó, I. M. , Estates and Constitution: The Parliament in Eighteenth-century Hungary. New York and Oxford: Berghahn, 2020.

Vízi, L. T. , 'A napóleoni ármádia elleni magyar nemesi felkelés az 1796 és 1805 közötti koalíciós háborúknban', Hadtörténelmi Szemle 20:6, 2018, pp. 167–177.

Wertheimer, E. , Ausztria és Magyarország a tizenkilencedik század első évtizedében. 2 vols, Budapest: Ráth, 1890–1892.

The representation of the Byzantine rite clergy at the Hungarian diet

Derzhahsky Arkhiv Zakarpatskoi Oblasty, Berehovo
 Fond 151 Archive of the Greek Catholic Eparchy of Mukachevo
 Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltár
 A Magyar Kancelláriai Levéltár
 39, Acta generalia
 N Archivum Regni ,

57 Diaeta anni 1792

Stiftsarchiv Heiligenkreuz

Rubrik 48

Alexov, B. , 'The Serbian Orthodox Church', in L. N. Leustean (ed.) *Orthodox Christianity and Nationalism in Nineteenth-Century Southeastern Europe*, New York: Fordham University Press, 2014, pp. 65–100.

Arató, E. , 'A nem magyar népek nemzeti ideológiája és mozgalmai a polgári fejlődés kezdetén', in G.Y. Mérei (ed.) *Magyarország története, 1790–1848* (=Zs. P. Pach (ed.) *Magyarország története*, vol. 5), Budapest: Akadémiai, 1980, pp. 117–159.

Balogh, M. and J. Gergely (eds) *Egyházak az újkori Magyarországon, 1790–1992. Adattár*, vol. 1, Budapest: História és MTA Történettudományi Intézet, 1996.

Benda, K. (ed.) *A magyar jakobinus mozgalom iratai* (= *A magyar jakobinusok iratai*, vol. 1), Budapest: Magyar Történelmi Társulat, 1957.

Berki, F. , *A magyarországi ortodox keleti egyház szervezése*, Budapest: Egyetemi Nyomda, 1942.

Dobszay, T. , *A rendi országgyűlés utolsó évtizedei (1792–1848)*, Budapest: Országház Könyvkiadó, 2019.

Dóka, K. , *Egyházi birtokok Magyarországon 18–19. században*, Budapest: METEM, 1997.

Domanovszky, S. (ed) *József nádor iratai*, vol. I., Budapest: Magyar Történelmi Társulat, 1925.

Eckhart, F. , 'A praecedentia kérdése a magyar rendi országgyűléseken', in P. Angyal , J. Baranyai and M. Móra (eds) *Notter Antal Emlékkönyv: Dolgozatok az egyházi jogból és a vele kapcsolatos jogterületekről*, Budapest: Stephaneum Nyomda, 1941, pp. 172–180.

Felséges Első Ferentz osztriai császár, Magyar' és Cseh ország' koronás királyától Buda szabad királyi fővárosába 1807-dik esztendőben, Sz. György-havának 5-dik napjára rendeltetett Magyar ország' gyűlésének jegyző-könyve, Pest: Akadémiai Nyomda, 1807.

Felséges Első Ferentz osztriai tsászár, Magyar, és Cseh ország koronás királyától Pozsony szabad királyi városába 1811-dik esztendőben, kis-asszony havának 25-dik napjára rendeltetett Magyar ország gyűlésének jegyző könyve, Pozsony: Weber Simon Péter, 1811.

Fényes, E. , *Magyarország statistikája*, Pest: Trattner and Károlyi, 1842.

Forgó, A. , 'Die kirchlichen Unionsbestrebungen im Königreich Ungarn zwischen Staatskirchentum und Trienter Reform', in M. Fata , A. Forgó , G. Haug-Moritz and A. Schindling (eds) *Das Trienter Konzil und seine Rezeption im Ungarn des 16. und 17. Jahrhunderts*, Münster: Aschendorff, 2019, pp. 95–119.

Gavrilović, S. and N. Petrović (eds) *Temišvarski sabor 1790*, Novi Sad and Sremski Karlovci: Istorijski archiv, 1972.

Gyárfás, E. , 'Die Union der Siebenbürger Rumänen: Der Aufbau einer griechisch- katholischen Kirchenorganisation', in J. Bahlcke and K. Zach (eds) *Kirche – Staat – Nation. Eine Geschichte der katholischen Kirche Siebenbürgens vom Mittelalter bis zum frühen 20. Jahrhundert*, München: IKGS, 2007, pp. 137–156.

Hajnóczi, J. , 'Gedanken eines ungarischen Patrioten über einige zum Landtag gehörige Gegenstände', in: K. Benda (ed) *A magyar jakobinusok iratai*, Budapest: Magyar Történelmi Társulat, 1957, vol. 1, pp. 51–60.

Himka, J. P. and F. A. J. Szabo (eds) *Eastern Christians in the Habsburg Monarchy*, Edmonton: University of Alberta Press, 2021.

Hodinka, A. , *A munkácsi görög katolikus püspökség története*, Budapest: Magyar Tudományos Akadémia, 1909.

Hodinka, A. , *Az ipeki szerb pátriárka Magyarországon való állandó letelepedésre adománylevelet kér I. Lipóttól*, Pécs: Dunántúl Nyomda, 1943.

Hofbauer, H. and V. Roman , *Bukowina, Bessarabien, Moldawien: Vergessenes Land zwischen Westeuropa, Russland und der Türkei*, 2nd edn, Wien: Promedia, 1997.

Janka, G.Y. , 'A Szenszék és a bécsi udvar szempontjai a nagyváradi és a kőrösi görög katolikus egyházmegyék felállításában (1775–1777)', *Magyar Egyháztörténeti Vázlatok* 10:1–2, 1998, pp. 109–115.

Kiss, E. , *A magyarországi görög keleti egyház szervezete egyházi iskolai törvényei és szabályai*, Budapest: Franklin Nyomda, 1901.

Maklár, Á. , 'Die Institution des Apostolischen Vikariats im 17. Jahrhundert', in Végshő, T. (ed.) *Da Roma in Hungaria: Atti del convegno nel terzo centenario della morte di Giovanni Giuseppe De Camillis, vescovo di Munkács/Mukačevo (1689–1706)*. Nyíregyháza, 29–30

Settembre 2006, Nyíregyháza: Ist. Teologico Greco-cattolico Sant' Atanasio, 2009, pp. 133–143.

Mályusz, E. (ed.) Sándor Lipót főherceg nádor iratai, Budapest: Magyar Történelmi Társulat, 1926.

Mályusz, E. (ed.) 'A szerb nemzetiségi kérdés történetéhez' (ed. I. Soós), Századok 36, 1994, pp. 227–237.

Marczali, H. , Az 1790/91-iki országgyűlés, 2 vols, Budapest: Magyar Tudományos Akadémia, 1907.

Molnár, A. , 'La Chiesa ortodossa serba e i tentativi d'unione nel XVII secolo', in Véghseő, T. (ed.) Da Roma in Hungaria: Atti del convegno nel terzo centenario della morte di Giovanni Giuseppe De Camillis, vescovo di Munkács/Mukačevo (1689–1706). Nyíregyháza, 29–30 Settembre 2006, Nyíregyháza: Ist. Teologico Greco-cattolico Sant' Atanasio, 2009, pp. 25–36.

Naponként-való jegyzései az 1790dik esztendőben felséges Ildik Leopold tsászár, és magyar országi király által, szabad királyi várossába Budára, Szent Jakab havának 6dik napjára rendelt, 's Szent András havának 3dik napjára Posony királyi várossába által-téteget, 's ugyan ott, következő 1791dik esztendőben böjt-más havának 13dik napján bé-fejezett magyar ország gyűlésének; melyek eredet-képen magyar nyelven íratattak, és az ország gyűlésének fő-vigyázása alatt, hitelesen deák nyelvre fordítottak, Buda: Akadémiai Nyomda, 1791.

Naponként-való jegyzései az 1792. esztendőben felséges Ferentz magyar és cseh országi király által, szabad királyi várossába Budára Pünkösd havának 20dik napjára rendelt, 's ugyan ott azon esztendőben Szent-Iván havának 26dik napján bé-fejezett magyar ország gyűlésének; melyek eredet-képen magyar nyelven íratattak, és az ország gyűlésének fő vigyázása alatt, hitelesen deák nyelvre fordítottak, Buda: Akadémiai Nyomda, 1792.

Naponként-való jegyzései az 1796dik esztendőben felséges második Ferentz római tsászár, magyar, és tseh ország koronás királya által Posony szabad királyi várossában Szent-András havának 6dik napjára rendelt magyar ország gyűlésének; m[e]llyek eredet-képpen magyar nyelven irattak, és az ország gyűlésének fő vigyázása alatt hitelesen deák nyelvre fordítottak, Pozsony: Fűskúti Landerer Mihály, 1796.

Naponként való jegyzései az 1802dik esztendőben felséges második Ferentz római tsászár, Magyar, és Tseh ország koronás királya által Posony szabad királyi várossában pünkösd havának 2-dik napjára rendelt, 's ugyan ott azon esztendőben mind szent havának ... napjában be-fejezett Magyar Ország Gyűlésének; melyek eredet-képen magyar nyelven íratattak, és az ország gyűlésének fő vigyázása alatt hitelesen deák nyelvre fordítottak, Pozsony: Fűskúti Landerer Mihály, 1802.

Naponként-való jegyzései az 1805dik esztendőbe[n] felséges második Ferencz Római császár, Magyar, és Cseh ország' koronás királya által Po'sony' szabad királyi várossában mindszen havának 13dik napjára rendelt Magyar Ország Gyűlésének, melyek eredet-képpen magyar nyelven íratattak, és az Ország Gyűlésének fő vigyázása alatt hitelesen deák nyelvre fordítottak, Pozsony: Belnay György Aloys, s. a.[1805]

Nilles, N. , Symbolae ad illustrandam historiam ecclesiae orientalis in terris corone S. Stephani maximam partem nunc primum ex variis tabulariis, Romanis Austriacis, Hungaricis, Transilvanis, Croaticis, Societatis Jesu aliisque fontibus accessu difficultibus erutae. Oeniponte: F. Rauch, 1885.

Pálmány, B. , A reformkori magyar országgyűlések történeti almanachja, 1825–1848, Budapest: Országgyűlés Hivatala, 2011.

Pirigyi, I. , A magyarországi görög katolikusok története, 2 vols, Nyíregyháza: Görög Katolikus Hittudományi Főiskola , 1990.

Pirigyi, I. , 'Kőrösi görög katolikus püspökség', in I. Diós (ed.) Magyar Katolikus Lexikon, vol. 7, Budapest: Szent István Társulat, 2002, pp. 370–371.

'Projecta de Diaetorum in Inclyti Regno Hungariae Coordinatione. Illustrissimi Domini Petri Balogh de Ocsa Projectum Coordinationis Diaetae', in Opus Excelsae Deputationis Regnicolaris in Publico Politicis Quoad Objecta Articulo 67. Anni 1791. Regnicolariter sibi delata elaboratum, Posonii: Fűskúti Landerer Lajos, 1826.

'Protocolum Consessum Deputationis Regnicolaris in Publico Politicis', in Opus Excelsae Deputationis Regnicolaris in Publico Politicis Quoad Objecta Articulo 67. Anni 1791. Regnicolariter sibi delata elaboratum, Posonii: Fűskúti Landerer Lajos, 1826.

Radich, E. , Die orthodox-orientalischen Partikularkirchen in den Ländern der ungarischen Krone: Eine Rechtsgeschichtliche Abhandlung, Budapest: Druck. Hornyánszky, 1886.

Schwicker, J. H. , Politische Geschichte der Serben in Ungarn: Nach archivarischen Quellen dargestellt, Budapest: Druck. Franklin, 1880.

Simić, V. , "‘Gnädiger Kaiser’ und ‘Treuer Untertan’", *Dynastic Patriotism and Orthodox Subjects in the Eighteenth-Century Habsburg Monarchy*, in H. Heppner and E. Posch (eds) *Encounters in Europe's Southeast: The Habsburg Empire and the Orthodox World in the Eighteenth and Nineteenth Centuries*, Bochum: Verlag Dr. Dieter Winkler, 2012, pp. 25–43.

Stollberg-Rilinger, B. , 'Zeremoniell als politisches Verfahren. Rangordnung und Rangstreit als Strukturmerkmale des frühneuzeitlichen Reichstags', in J. Kunisch (ed.) *Neue Studien zur frühneuzeitlichen Rechtsgeschichte* (= ZHF Beiheft 19), Berlin: Duncker & Humblot, 1997, pp. 91–132.

Szalay, L. , *A magyarországi szerb telepek jogviszonya az államhoz*, Pest: Heckenast, 1861.

Szijártó, I. M. , *Estates and Constitution: The Parliament in Eighteenth-Century Hungary*, New York and Oxford: Berghahn, 2020.

Turczynski, E. , *Konfession und Nation: Zur Frühgeschichte der serbischen und rumänischen Nationsbildung*, Düsseldorf: Schwann, 1976.

Udvari, I. , 'Aranyaszájú Szent János liturgiájának első magyar fordítása', *Szabolcs-Szatmár-Bereg Szemle* 39, 2004, pp. 229–231.

Véghseő, T. , '...'mint igaz egyházi ember': A történelmi Munkácsi Egyházmegye görög katolikus egyházának létrejötte és 17. századi fejlődése, Nyíregyháza: Szent Atanáz Görög Katolikus Hittudományi Főiskola, 2011.

Véghseő, T. , 'The Antecedents, Conclusion and Outcome of the Union of Uzhhorod (Ungvár)', in S.Z. Terdik (ed.) *The Light of Thy Countenance: Greek Catholics in Hungary*, Debrecen: Metropolitan Church sui iuris of Hungary, 2020, pp. 38–45.

Véghseő, T. , 'Integration und Modernisierung: Die Entstehung und Entwicklung der griechisch-katholischen Kirchen im Königreich Ungarn im 17. und 18. Jahrhundert', in A. Oross (ed.) *Neuaufbau im Donauram nach der Türkenzeit: Tagungsband der internationalen Konferenz anlässlich des 300-jährigen Jubiläums des Friedens von Passarowitz*, Wien: Institut für Ungarische Geschichtsforschung in Wien, 2021a, pp. 293–307.

Véghseő, T. , 'The Status of the Greek Catholics in the Eighteenth Century', in A. Oross (ed.) *Neuaufbau im Donauram nach der Türkenzeit: Tagungsband der internationalen Konferenz anlässlich des 300-jährigen Jubiläums des Friedens von Passarowitz*, Wien: Institut für Ungarische Geschichtsforschung in Wien, 2021b, pp. 162–168.

Princeps inter pares

Archiwum Główne Akt Dawych w Warszawie (Poland)

Archiwum Warszawskie Radziwiłłów II, 2915, 2916, 2923, 2934, 3110, 3114, 3115, 3117

Archiwum Warszawskie Radziwiłłów V, 7404

Archiwum Zamoyskich 3063

Natsyianal'nyi historychny arkhiŭ Belarusi (Belarus)

f. 694, o. 4, d. 344

f. 694, o. 6, d. 497; 498

f. 694, o. 8, d. 53; 74

Bychkov, A. and Polovtsov, A. (eds) *Sbornik imperatorskogo rossiiskogo istoricheskogo obshchestva*, vols. 57, 67, 87, 97, 118, 135, 145. St. Petersburg: Tipografiia Transhelii, 1867–1914.

Dyaryusz seymu ordinaryinego warszawskiego 1776 roku zaczętego 23 Augusti, Warszawa: Drukarnia J.K. Mości i Rzeczpospolitej, 1776.

Gazette de Leyde, 1768.

Kitowicz, J. , *Pamiętniki, czyli Historia polska*, ed. P. Matuszewska , Warszawa: Polski Instytut Wydawniczy, 2005.

Köpeczi, B. (ed.) *Correspondence diplomatique de François II Rákóczi 1711–1735*, Budapest: Balassi Kiadó, 1999.

Lind, J. , *Letters Concerning the Present State of Poland with an Appendix Containing the Manifestos of the Courts of Vienna, Petersburg, and Berlin, and Other Authentic Papers*,

London: Thomas Payne, 1773.

Lubomirski, S. , Pamiętniki, ed. W. Konopczyński , Lwów: Nakładem Rodziny, 1925.

Lubomirski, S. , Pod władzą księcia Repnina: Ułamki pamiętników i dzienników historycznych (1764–1768), ed. J. Łojek , Warszawa: Instytut Wydawniczy Pax, 1971.

Maimon, S. , *An Autobiography*, Chicago: University of Chicago Press, 2001.

Naruszewicz, A. , *Dyjaryjusz podróży Jego Królewskiej Mości na sejm grodzieński*, ed. M. Bober-Jankowska , Warszawa: IBL, 2008.

Rulhière, C. , *Histoire de l'anarchie de Pologne et du démembrement de cette république*. Paris: Ménard et Desenne, Fils, 1807.

Staszic, S. , 'Przestrogi dla Polski', in C. Bobińska (ed.) *Wybór pism*, Warszawa: Nauka i Wiedza, 1948, pp. 40–109.

Volumina legum: Przedruk zbioru praw staraniem XX. pijarów w Warszawie od roku 1732 do roku 1793, vol. 8, St. Petersburg, 1860.

Waliszewski, K. (ed.) *Korespondencja Ks. Karola Stanisława Radziwiłła Wojewody Wileńskiego "Panie Kochanku" 1762–1790*, Kraków: Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego, 1888.

Bobrzyński, M. , *Dzieje Polski w zarysie*, eds. M. Serejski and A. Grabski , Warszawa: Państwowe Instytut Wydawnicze, 1974.

Butterwick, R. , *Poland's Last King and English Culture: Stanisław August Poniatowski. 1732–1798*, Oxford: Oxford University Press, 1998.

Cusco, A. , 'Estate Interest vs. State Service: The (Un)easy Integration of the Bessarabian Nobility into the Russian Imperial System', *European Review of History* 16, 2009, pp. 15–32.

Czaja, A. , *Między tronem, buławą a dworem petersburskim: Z dziejów Rady Nieustającej 1786–1789*, Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1988.

Frost, R. , 'The Nobility of Poland-Lithuania', in H. Scott (ed.) *The European Nobilities of the Seventeenth and Eighteenth Centuries*, 2 vols, London: Longman, 1995, vol. 2, pp. 206–216.

Gebei, S. , 'Ferenc II Rákóczi kandidat na pol'skii prestol tsara Petra Velikogo', in N. V. Dunaeva and S. G. Kashchenko (eds) *Istoriia Rossii, Vengrii i Kitaia v issledovaniakh sovremennykh uchenykh*, Moscow: Prezidentskaia Biblioteka, 2020, pp. 79–96.

Gierowski, J. , *The Polish-Lithuanian Commonwealth in the XVIIIth Century: From Anarchy to Well-Organized State*, Kraków: Polski Akademii Umiejętności, 1996.

Grześkowiak-Krwawicz, A. , *Queen Liberty: The Concept of Freedom in the Polish-Lithuanian Commonwealth*, Leiden: Brill, 2012.

Grześkowiak-Krwawicz, A. , *Dyskurs polityczny Rzeczypospolitej obojga narodów*, Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2018.

Grześkowiak-Krwawicz, A. , 'Domicilium Libertatis or a Threat to Liberty? Eighteenth- Century Discussions of the Role and Place of the Sejm within the System of Government of the Polish-Lithuanian Commonwealth,' in I. M. Sziárdó , W. Blockmans and L. Kontler (eds) *Parliamentarism in Northern and East-Central Europe in the Long Eighteenth-Century*, vol. 1, London and New York: Routledge, 2023, pp. 227–257.

Kamiński, A. , *Historia Rzeczypospolitej wielu narodów 1505–1795*, Lublin: Instytut Europy Środkowo-Wschodniej, 2000.

Kappeler, A. , *The Russian Empire: A Multi-Ethnic History*, London: Routledge, 2001.

Konopczyński, W. , *Geneza i ustanowienia Rady Nieustającej*, Kraków: Akademia Umiejętności, 1919.

Konopczyński, W. , *Konfederacja barska*, vol. 1, 2nd edn, Warszawa: Zysk i S-ka, 2017.

Kosińska, R. , 'Sejmiki poselskie 1766 roku', *Kwartalnik historyczny* 125, 2018, pp. 861–899.

Kriegseisen, W. , *Sejmiki Rzeczypospolitej szlacheckiej z XVII i XVIII wieku*, Warszawa: Wydawnictwo Sejmowe, 1991.

Lukowski, J. , *Partitions of Poland, 1772, 1793, 1795*, London: Longman, 1998.

Lukowski, J. , *Disorderly Liberty: The Political Culture of the Polish-Lithuanian Commonwealth in the Eighteenth Century*, London: Continuum, 2010.

Michalski, J. , 'Wokół powrotu Karola Radziwiłła z emigracji pobarskiej', *Kwartalnik historyczny* 107, 1999, pp. 21–72.

Murphy, C. , *From Citizens to Subjects: City, State and the Enlightenment in Poland, Ukraine and Belarus*, Pittsburgh: University of Pittsburgh Press, 2018.

O'Neill, K. , 'Rethinking Elite Integration: The Crimean Murzas and the Evolution of the Russian Nobility', *Cahiers du monde Russe* 51, 2010, pp. 397–417.

Orłowski, R. 'Ordynacja zamojska,' in K. Myśliński (ed.) *Zamość i zamojszczyzna w dziejach i kultury polskiej*, Zamość: Zamojskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, 1969, pp. 105–124.

Pocock, J. , *The Machiavellian Moment: Florentine Political Thought and the Atlantic Republican Tradition*, Princeton: Princeton University Press, 2003.

Rostworowski, E. , *Ostatni król Rzeczypospolitej: Geneza i upadek Konstytucji 3 maja*, Warszawa: Wiedza Powszechna, 1966.

Skinner, Q. *The Foundations of Modern Political Thought*, vol. 1, Cambridge: Cambridge University Press, 1978.

Skinner, B. , *The Western Front of the Eastern Church*, DeKalb: Northern Illinois University Press, 2009.

Szijártó, I. M. , *Estates and Constitution: The Parliament in Eighteenth-Century Hungary*, New York and Oxford: Berghahn Books, 2020.

Topolski, J. , *Polska w czasach nowożytnych od środkowoeuropejskiej potęgi do utraty niepodległości (1501–1795)*, Poznań: Wydawnictwo Naukowe, 1994.

Várkonyi, Á. R. , 'The European Balance of Power and the Hungarian National Independence', in A. Pók (ed.) *The Fabric of Modern Europe: Studies in Social and Diplomatic History. Essays in Honour of Éva Haraszti Taylor on the Occasion of her 75th Birthday*, Nottingham: Astra Press, 1999, pp. 1–12.

Vasiliaukas, A. 'The Practice of Citizenship among the Lithuanian Nobility, 1580–1630', in K. Friedrich and B. Pendzich (eds) *Citizenship and Identity in a Multinational Commonwealth: Poland-Lithuania in Context, 1550–1772*, Leiden: Brill, 2009, pp. 71–102.

Walicki, A. *The Enlightenment and the Birth of Modern Nationhood: Polish Political Thought from Noble Republicanism to Tadeusz Kościuszko*, Notre Dame, IN: Notre Dame University Press, 1989.

Wolff, L. *Inventing Eastern Europe: The Map of Civilization on the Mind of the Enlightenment*, Stanford, CA: Stanford University Press, 1994.

Zakrzewski, A. *Sejmiki Wielkiego Księstwa Litewskiego XVI-XVIII w.*, Warszawa: Liber, 2000.

Zielińska, Z. 'Mechanizm sejmikowy i klientela radziwiłowska za Sasów', *Przegląd historyczny* 62, 1971, 397–419.

Zielińska, Z. *Polska w okowach 'Systemu polnocnego', 1763–1766*, Kraków: Arkana, 2012.

Mandates and voting

Bukaty, F. , *New Government of the Constitution of Poland*, 2nd edn, London: Debrett, 1791.

Burke, E. , 'Speech at the Conclusion of the Poll 3 November 1774', in W. M. Elofson and P. Langford (eds) *The Writings and Speeches of Edmund Burke*, vol. 3: *Party, Parliament, and the American War: 1774–1780*, Oxford: Oxford University Press, 1996, pp. 63–70.

Burke, E. , 'Appeal from the New to the Old Whigs', in P. J. Marshall and D. Bryant (eds) *The Writings and Speeches of Edmund Burke*, vol. 4: *Party, Parliament, and the Dividing of the Whigs: 1780–1794*, Oxford: Oxford University Press, 2015, pp. 365–477.

Burke, E. , 'Speech on Fox's Motion for Peace with France', 17 June 1793 , in P. J. Marshall and D. Bryant (eds) *The Writings and Speeches of Edmund Burke*, vol. 4: *Party, Parliament, and the Dividing of the Whigs: 1780–1794*, Oxford: Oxford University Press, 2015, pp. 587–593.

Constitution of 3 May 1791: English Translation by Franciszek Bukaty, foreword by A. Grześkowiak-Krwawicz, Warsaw: Muzeum Łazienki Królewskie and Archiwum Główne Akt Dawnych, 2018.

Grześkowiak-Krwawicz, A. (ed.) *Konstytucja 3 Maja 1791 na podstawie tekstu Ustawy Rządowej z Archiwum Sejmu Czteroletniego przechowanego w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie*, Warsaw: Muzeum Łazienki Królewskie and Archiwum Główne Akt Dawnych, 2018.

Jeziński, F. S. , 'Poseł', in Z. Skwarczyński (ed.) *Niektóre wyrazy porządkiem abecedła zebrane i stosownymi do rzeczy objaśnione*, Wybór pism, Warsaw: PIW, 1952, pp. 131–318.

Jusupović, M. (ed.) *Akta sejmiku kowieńskiego z lat 1733–1795*, Warsaw: Wydawnictwo Neriton, 2019.

Kiciński, P. , *Głos Jaśnie Wielmożnego Jmci Pana Piusa Kicińskiego posła ziemi liwskiej na sesji sejmowej dnia 24. marca 1791. miany, s.l.d.*

Rousseau, J. J. , *Considérations sur le gouvernement de Pologne et sur sa réformation projetée* [1771], ed. J. Fabre , in B. Gagnebin and M. Raymond (eds) *Œuvres complètes*, vol. 3, Paris: Gallimard, 1964, pp. 951–1041.

The Federalist, no. 62. <https://guides.loc.gov/federalist-papers/text-61-70> (accessed 24 November 2021).

Volumina Legum, vol. 9, Cracow: Akademia Umiejętności, 1889.

Brewer, J. , *The Sinews of Power: War, Money and the English State 1688–1783*, London: Unwin Hyman, 1989.

Burkhardt, J. , 'Procedures, Rules and Meaning of Political Assemblies in Late Medieval Central Europe', *Parliaments, Estates and Representation* 35, 2015, pp. 153–170.

Butterwick, R. , *Poland's Last King and English Culture: Stanisław August Poniatowski 1732–1798*, Oxford: Clarendon Press, 1998.

Butterwick, R. , 'Political Discourses of the Polish Revolution, 1788–1792', *English Historical Review* 120, 2005, pp. 695–731.

Butterwick, R. , *Polska Rewolucja a Kościół katolicki 1788–1792*, Cracow: Arcana and Muzeum Historii Polski, 2012.

Butterwick, R. , *The Polish Revolution and the Catholic Church 1788–1792: A Political History*, Oxford: Oxford University Press, 2012.

Butterwick, R. , *The Polish-Lithuanian Commonwealth 1733–1795: Light and Flame*, New Haven, CT: Yale University Press, 2020.

Butterwick, R. , 'Zaręczenie Wzajemne Obojga Narodów: Analiza języka politycznego', *XVIII amžiaus studijos* 9, 2023, pp. 190–203.

Choińska-Mika, J. , *Między społeczeństwem szlacheckim a władzą: Problemy komunikacji społeczności lokalne – władza za Jana Kazimierza*, Warsaw: Neriton, 2002.

Choińska-Mika, J. , 'Local Parliamentary Campaigns and Their Effectiveness in the Seventeenth-Century Polish-Lithuanian Commonwealth', *Parliaments, Estates and Representation* 25, 2005, pp. 23–31.

Choińska-Mika, J. and Dean, D. , 'Representation and Accountability: A Comparison of Early Modern England and Poland', *Parliaments, Estates and Representation* 21, 2001, pp. 91–101.

Czapliński, W. , 'Sejm w latach 1587–1696', in J. Michalski (ed.) *Historia sejmu polskiego*, vol. 1: *Do schyłku szlacheckiej Rzeczypospolitej*, Warsaw: PWN, 1984, pp. 217–299.

Davies, N. , '"The Languor of So Remote an Interest": British Attitudes to Poland, 1772–1832', *Oxford Slavonic Papers*, new series 16, 1983, pp. 79–90.

Dean, D. , 'Pressure Groups and Lobbies in the Elizabethan and Early Jacobean Parliaments', *Parliaments, Estates and Representation* 11, 1991, pp. 139–152.

Dickinson, H. T. , *Liberty and Property: Political Ideology in Eighteenth-Century Britain*, London: Methuen, 1977.

Glemža, L. , *Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės miestų sąjūdis 1789–1792 metais: monografija*, Kaunas: Vytauto Didžiojo Universitetas, 2010.

Gordziejew, J. , *Komisje Porządkowe Cywilno-Wojskowe w Wielkim Księstwie Litewskim w okresie Sejmu Czteroletniego (1789–1792)*, Cracow: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2010.

Gromelski, T. W. , 'The Commonwealth and Monarchia Mixta in Polish and English Political Thought in the Later Sixteenth Century', in R. Unger with J. Basista (eds) *Britain and Poland-Lithuania: Contact and Comparison from the Middle Ages to 1795*, Leiden: Brill, 2008, pp. 167–181.

Grześkowiak, A. , 'Publicystyka polska lat 1772–1792 o angielskim systemie rządów', *Przegląd Humanistyczny* 29, 1985, pp. 149–165.

Grześkowiak-Krwawicz, A. , 'Deklaracja Stanów Zgromadzonych z 3 czy 5 maja 1791?', *Kwartalnik Historyczny* 99:1, 1992, pp. 105–111.

Grześkowiak-Krwawicz, A. , 'Wolność – suwerenność – niepodległość w dyskursie politycznym Rzeczypospolitej Obojga Narodów: Próba uporządkowania pojęć', in *Najwyższa Pani swoich praw... Idee wolności, niepodległości i suwerenności Rzeczypospolitej 1569–1795*, Warsaw: Muzeum Historii Polski, Polskie Towarzystwo Badań nad Wiekiem Osiemnastym and Instytut Badań Literackich PAN, 2019, pp. 15–34.

Hall, R. , 'Voting Communities in the West Riding of Yorkshire in the Early Eighteenth Century', *Parliaments, Estates and Representation* 20, 2000, pp. 91–109.

- Holdys, S., 'Sejm polski i parlament angielski w XVI–XVII wieku: Porównanie procedury', *Przegląd Historyczny* 71, 1980, pp. 497–514.
- Hoppit, J., *A Land of Liberty? England 1689–1727*, Oxford: Clarendon Press, 2000.
- Innes, J., 'Governing Diverse Societies', in P. Langford (ed.) *The Eighteenth Century 1688–1815* (= *Short Oxford History of the British Isles*, vol. 8), Oxford: Oxford University Press, 2002, pp. 103–139.
- Jupp, P., *British Politics on the Eve of Reform: The Duke of Wellington's Administration, 1828–1830*, Basingstoke: Macmillan, 1998.
- Jupp, P., *The Governing of Britain 1688–1848: The Executive, Parliament and the People*, London: Routledge, 2006.
- Kądziela, Ł., 'Local Government Reform during the Four-Year Diet', in S. Fiszman (ed.) *Constitution and Reform in Eighteenth-Century Poland: The Constitution of 3 May 1791*, Bloomington, IN: Indiana University Press, 1997, pp. 379–396.
- Kalinka, W., *Sejm Czteroletni*, 4th edn, 2 vols, intro. Z. Zielińska, Warsaw: Volumen, 1991.
- Kelly, P., 'Constituents' Instructions to Members of Parliament in the Eighteenth Century', in C. Jones (ed.) *Party and Management in Parliament, 1660–1784*, Leicester: Leicester University Press, 1984, pp. 169–189.
- Knights, M., 'Participation and Representation before Democracy: Petitions and Addresses in Premodern Britain', in I. Shapiro, S. C. Stokes, E. J. Wood and A. S. Kirshner (eds) *Political Representation*, Cambridge: Cambridge University Press, 2009, pp. 35–57.
- Konopczyński, W., *Liberum veto: Studium porównawczo-historyczne [1918]*, 2nd edn, Cracow: Universitas, 2002.
- Konopczyński, W., *Dzieje parlamentaryzmu angielskiego: Wybór pism*, ed. P. Biliński, Cracow and Warsaw: Ośrodek Myśli Politycznej and Muzeum Historii Polski, 2017.
- Kosińska, U., (ed.) 'Liberum Veto', *Biblioteka Epoki Nowożytnej* 4:1, 2016.
- Kümin, B. and Würigler, A., 'Petitions, Gravamina and the Early Modern State: Local Influence on Legislation in England and Germany (Hesse)', *Parliaments, Estates and Representation* 17, 1997, pp. 39–60.
- Langford, P., 'Property and "Virtual Representation" in Eighteenth-Century England', *Historical Journal* 31, 1988, pp. 83–115.
- Łaszewski, R., 'Instrukcje poselskie w drugiej połowie XVIII wieku', *Acta Universitatis Nicolai Copernici. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Prawo* 12:59, 1973, pp. 69–83.
- Leśnodorski, B., *Dzieło Sejmu Czteroletniego: Studium historyczno-prawne*, Wrocław: Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, 1951.
- Libiszowska, Z., 'Model angielski w publicystyce polskiego Oświecenia', *Sprawozdania z Czynności i Posiedzeń Naukowych Łódzkiego Towarzystwa Naukowego* 23:10, 1969, pp. 1–10.
- Lityński, A., *Sejmiki ziemskie 1764–1793: Dzieje reformy*, Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 1988.
- Lityński, A., 'Status posła po Konstytucji 3 Maja', in H. Kocój (ed.) *Pierwsza w Europie. 200 rocznica Konstytucji 3 Maja 1791–1991*, Katowice: Uniwersytet Śląski, 1989, pp. 53–69.
- Loft, P., 'Petitioning and Petitioners to the Westminster Parliament, 1660–1788', *Parliamentary History* 38, 2019, pp. 342–361.
- Malec-Lewandowski, P., 'Mandat poselski na gruncie ustawodawstwa Sejmu Czteroletniego', *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa* 5:2, 2012, pp. 163–177.
- Michalski, J., 'Sejm w czasach saskich', in *Historia sejmu polskiego*, vol. 1: *Do schyłku szlacheckiej Rzeczypospolitej*, Warsaw: PWN, 1984, pp. 300–349.
- Michalski, J., *Rousseau and Polish Republicanism*, Warsaw: Instytut Historii PAN, 2015.
- Michalski, J., 'Z problematyki republikańskiego nurtu w polskiej reformatorskiej myśli politycznej w XVIII wieku', in J. Michalski, *Studia i szkice historyczne z XVIII i XIX wieku*, ed. Z. Zielińska, Cracow: Arcana, 2020, pp. 163–174.
- Miller, J., 'Representatives and Represented in England, 1660–89', *Parliaments, Estates and Representation* 15, 1995, pp. 125–132.
- Murphy, C. G., *From Citizens to Subjects: City, State and the Enlightenment in Poland, Ukraine and Belarus*, Pittsburgh: University of Pittsburgh Press, 2018.
- Namier, L. B., *The Structure of Politics at the Accession of George III*, 2nd edn, London: Macmillan, 1957.
- O'Brien, P. K., 'The Political Economy of British Taxation, 1660–1815', *Economic History Review* 41, 1988, pp. 1–32.

O'Brien, P. K. , 'The Triumph and Denouement of the British Fiscal State: Taxation for the Wars against Revolutionary and Napoleonic France, 1793–1815', in C. Storrs (ed.) *The Fiscal-Military State in Eighteenth-Century Europe: Essays in Honour of P. G. M. Dickson*, Farnham: Ashgate, 2009, pp. 167–200.

O'Gorman, F. , *The Long Eighteenth Century: British Political and Social History 1688–1832*, 2nd edn, London: Bloomsbury, 2016.

Ochmann-Staniszevska, S. and Staniszevski, Z. , *Sejm Rzeczypospolitej za panowania Jana Kazimierza Wazy. Prawo – doktryna – praktyka*, 2 vols, Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2000.

Organiściak, W. , *Wincentego Skrzetuskiego Prawo polityczne narodu polskiego*, Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2016.

Pawiński, A. , *Rządy sejmikowe w Polsce 1572–1795 na tle stosunków województw kujawskich*, 2nd edn, Warsaw: PIW, 1978.

Peacey, J. , 'Parliament, Printed Petitions and the Political Imaginary in Seventeenth-Century England', *Parliament, Estates and Representation* 38, 2018, pp. 350–363.

Pettit, P. , 'Varieties of Public Representation', in I. Shapiro , S. C. Stokes , E. J. Wood and A. S. Kirshner (eds) *Political Representation*, Cambridge: Cambridge University Press, 2009, pp. 61–89.

Rachuba, A. , *Wielkie Księstwo Litewskie w systemie parlamentarnym Rzeczypospolitej w latach 1569–1763*, Warsaw: Wydawnictwo Sejmowe, 2002.

Rostworowski, E. , '„Marzenie dobrego obywatela” czyli królewski projekt konstytucji', in *Legends and Facts XVIII w.*, Warsaw: PWN, 1963, pp. 265–464.

Rostworowski, E. , *Ostatni król Rzeczypospolitej: Geneza i upadek Konstytucji 3 maja*, Warsaw: Wiedza Powszechna, 1966.

Rostworowski, E. , 'Republikanizm polski i anglosaski w XVIII wieku', *Miesięcznik Literacki* 11:5, 1976, pp. 94–103.

Šapoka, M. , *Warfare, Loyalty and Rebellion: The Grand Duchy of Lithuania and the Great Northern War, 1709–1717*, London: Routledge, 2017.

Shapiro, I. , Stokes, S. C. , Wood E. J. , and Kirshner, A. S. , 'Editors' Introduction', in I. Shapiro , S. C. Stokes , E. J. Wood and A. S. Kirshner (eds) *Political Representation*, Cambridge: Cambridge University Press, 2009, pp. 1–12.

Stanek, W. , *Konfederacje generalne koronne w XVIII wieku*, Toruń: Adam Marszałek, 1991.

Sucheni-Grabowska, A. , 'Rola mandatu poselskiego w dawnej Polsce na tle porównawczym', in C. Kukło (ed.) *Między polityką a kulturą: Profesorowi Andrzejowi Wyczańskiemu w siedemdziesiątą piątą rocznicę urodzin i pięćdziesięciolecie pracy*, Warsaw: PWN, 1999, pp. 119–137.

Sutherland, L. S. , 'Edmund Burke and the Relationship between Members of Parliament and their Constituents', *Studies on Burke and His Time* 10, 1968–69, pp. 1005–1021.

Szczygielski, W. , *Sejm Wielki (1788–1792): Studium z dziejów łagodnej rewolucji*, Łódź: Łódzkie Towarzystwo Naukowe, 2015.

Szijártó, I. M. , *Estates and Constitution: The Parliament in Eighteenth-Century Hungary*, New York and Oxford: Berghahn, 2020.

Uruszczak, W. , 'La Diète Générale du Royaume de Pologne à l'époque des Jagiellons', *Parliaments, Estates and Representation* 25, 2005, pp. 1–9.

Uruszczak, W. , 'Parliamentary Representatives in Old Poland: Envoys, Mandatories and Nation's Representatives', *Czasopismo Prawno-Historyczne* 72:2, 2020, pp. 93–113.

Vasiliauskas, A. , 'The Practice of Citizenship among the Lithuanian Nobility, ca. 1580–1630', in K. Friedrich and B. M. Pendzich (eds) *Citizenship and Identity in a Multinational Commonwealth: Poland-Lithuania in Context, 1550–1772*, Leiden: Brill, 2009, pp. 71–102.

Vasiliauskas, A. , 'Noble Community and Local Politics in the Wilkomierz District during the Reign of Sigismund Vasa (1587–1632)', in R. Butterwick and W. Pawlikowska (eds) *Social and Cultural Relations in the Grand Duchy of Lithuania: Microhistories*, New York: Routledge, 2019, pp. 132–147.

Wagner-Rundell, B. , 'Liberty, Virtue and the Chosen People: British and Polish Republicanism in the Early Eighteenth Century', in R. Unger with J. Basista (eds) *Britain and Poland-Lithuania: Contact and Comparison from the Middle Ages to 1795*, Leiden: Brill, 2008, pp. 197–214.

Zakrzewski, A. B. , *Sejmiki Wielkiego Księstwa Litewskiego XVI–XVIII w. Ustrój i funkcjonowanie: Sejmik trocki*, Warsaw: Liber, 2000.

- Zienkowska, K. , *Sławetni i urodzeni: Ruch polityczny mieszczaństwa w dobie Sejmu Czteroletniego*, Warsaw: PWN, 1976.
- Zwierzykowski, M. , *Komisja Skarbowa poznańska: Z dziejów sejmikowej administracji i sądownictwa skarbowego w Wielkopolsce w XVII i XVIII wieku*, Poznań: Wydawnictwo Poznańskie, 2003.
- Zwierzykowski, M. , *Samorząd sejmikowy województw poznańskiego i kaliskiego w latach 1696–1732*, Poznań: Wydawnictwo Poznańskie, 2010.
- Zwierzykowski, M. (ed.) *Akta sejmikowe województw poznańskiego i kaliskiego: Lata 1733–1763*, Warsaw: Wydawnictwo DiG, 2015.
- Ahnlund, N. , 'Sveriges sista fred med Polen Vänskapens återställande efter det stora nordiska kriget och dess förhistoria', *Karolinska Förbundets Årsbok* 6, 1915, pp. 279–283.
- Askenazy, S. Z. , 'Fryderyk II i August III', in S. Z. Askenazy , *Dwa stulecia XVIII i XIX: Badania i przyczynki*, vol. 1, Warszawa: Gebethner i Wolff, 1901, pp. 245–246.
- Bagger, H. , *Russlands alliancepolitik efter freden i Nystad*, København: Rosenkilde og Bagger, 1974.
- Białozor, M. , *La voix libre du citoyen ou observations sur le gouvernement de Pologne*, Amsterdam: n. pub., 1749.
- Boëthius, B. (ed.) *Sverges traktater med främmande magter: Jemte andra dit hörande handlingar*, Stockholm: Norstedt, 1922.
- Butterwick, R. , *The Polish Revolution and the Catholic Church: A Political History*, Oxford: University Press, 2012.
- Butterwick, R. , *The Constitution of 3 May 1791: Testament of the Polish–Lithuanian Commonwealth*, Warsaw: Polish History Museum, 2021.
- Choińska-Mika, J. , 'Od zgody wszystkich ku jednomyślności? Modus concludendi sejmów polskich za ostatnich Wazów', in S. Grodziski (ed.) *Vetera novis augere: Studia i prace dedykowane Profesorowi Wacławowi Uruszczakowi*, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2010, pp. 72–84.
- Choińska-Mika, J. , 'Zwycięstwo liberum veto na sejmach za Jana Kazimierza (1648–1668)', in *Biblioteka Epoki Nowożytnej* 4:1, 2016, pp. 49–70.
- Conring, H. , *Epistola oder Sendschreiben des Cyriaci Thrasymachi von der gerechten Kriegs-Armatur der Cron Schweden wider die Cron Polen*, s. l., 1656.
- Constitution of 3 May 1791*, foreword by A. Grześkowiak-Krwawicz , Warsaw: Royal Łazienki Museum, Central Archives of Historical Records, 2018.
- de Jaucourt, L. , 'Pologne', in *Encyclopédie ou dictionnaire raisonné des sciences, des arts et des métiers*, vol. 12, Paris: Briasson, David, Le Breton, Durand, 1765.
- Dietrich, R. (ed.) *Politische Testamente der Hohenzollern*, Köln, Wien: Böhlau, 1986.
- Dukwicz, D. , *Rosja wobec sejmu rozbiorowego warszawskiego (1772–1775)*, Warszawa: Instytut Historii PAN, 2015.
- Dunin-Karwicki, S. , *Dzieła polityczne z początku XVIII wieku*, ed. A. Przyboś and K. Przyboś , Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1992.
- Ehrard, J. , 'Montesquieu et la Pologne', in I. Zatorska and A. Siemek (eds) *Le Siècle de Rousseau et sa postérité: Mélanges offerts à Ewa Rządowska*, Warszawa: Uniwersytet Warszawski, 1998, pp. 35–46.
- Полное собрание законов Российской империи, Первое собрание*, vol. 12, Saint Petersburg: Типография II Отделения Собственной Его Императорского Величества Канцелярии, 1830.
- Gierowski, J. A. , 'Konfederacje a postawa polityczna szlachty', in J. Gierowski (ed.) *Jeje kultury politycznej w Polsce*, Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1977, pp. 87–101.
- Grzybowski, K. , *Teoria reprezentacji w Polsce epoki odrodzenia*, Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1959.
- Носов, Б. В. , *Установление российского господства в Речи Посполитой, 1756–1768 гг.*, Москва: Индрик, 2004.
- Герье, В. И. , *Борьба за польский престол в 1733 году*, Москва: Грачев, 1862.
- Kaczmarczyk, Z. (ed.) *Artykuły henrykowskie*, Poznań: Księgarnia Akademicka, 1946.
- Kaczmarczyk, Z. (ed.) *Volumina legum*, vol. 10, Poznań: Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, 1952.
- Kalinka, W. , *Sejm Czteroletni*, 4th edn, Warszawa: Volumen, 1991.

Kamieński, A. , 'Polityka zagraniczna Prus 1701–1740', in B. Wachowiak (ed.) *Prusy w okresie monarchii absolutnej, 1701–1806*, Poznań: Wydawnictwo Poznańskie, 2010, pp. 190–232.

Kisielewski, W. T. , *Reforma książąt Czartoryskich na sejmie konwokacyjnym roku 1764*, Sambor: published by the author, 1880.

Kołodziej, R. , 'Parlamentaryzm doby Jana III Sobieskiego', in *Prace Historyczne* 146:2, 2019, pp. 381–397.

Konarski, S. , *Wybór pism politycznych*, ed. W. Konopczyński, Kraków: Krakowska Spółka Wydawnicza, 1921.

Konopczyński, W. , *Liberum veto: Studium porównawczo-historyczne*, Kraków: Krzyżanowski, 1918.

Konopczyński, W. , 'Fatalny sejm', in W. Konopczyński , *Od Sobieskiego do Kościuszki*, Kraków: Gebethner i Wolff, 1921, pp. 109–126.

Konopczyński, W. , Stanisław Konarski, Warszawa: Wydawnictwo Kasy im. Mianowskiego, 1926.

Konopczyński, W. , *Le Liberum veto: Étude sur le développement du principe majoritaire*, Paris: Champion, Gebethner et Wolff, 1930.

Kordel, J. , 'The Polish-Lithuanian Commonwealth in Eighteenth-century Alliance Treaties of the Neighbouring Countries, 1720–72', *Acta Poloniae Historica* 116, 2017, pp. 209–248.

Kordel, J. , 'Królestwo anarchii': W poszukiwaniu nowożytnych wyobrażeń o Rzeczypospolitej i jej mieszkańcach, Warszawa: Narodowe Centrum Kultury, 2020.

Kordel, J. , 'Catherine the Great, Voltaire, and the Russian Intervention in Poland, 1767–1771', in C. H. Kampmann , J. Katz and C. Wenzel (eds) *Recht zur Intervention – Pflicht zur Intervention?: Zum Verhältnis von Schutzverantwortung, Reputation und Sicherheit in der Frühen Neuzeit*, Baden-Baden: Nomos, 2021, pp. 499–543.

Kosińska, U. , 'Liberum veto jako narzędzie niszczenia sejmów przez państwa ościenne w czasach Augusta II', *Biblioteka Epoki Nowożytnej* 4:1, 2016, pp. 127–161.

Kot, S. , *Rzeczpospolita Polska w literaturze politycznej Zachodu*, Kraków: Krakowska Spółka Wydawnicza, 1919.

Kraushar, A. , *Książę Repnin i Polska w pierwszym czteroleciu panowania Stanisława Augusta*, vol. 1, Kraków: Gebethner, 1897.

Leibniz, G. W. , *Specimen demonstrationum politicarum pro eligendo rege Polonorum, novo scribendi genere ad claram certitudinem exactum*, Vilnae, 1659 [Gdańsk, 1669].

Leitsch, W. , 'Der Wandel der österreichischen Rußlandpolitik in den Jahren 1724–1726', *Jahrbücher für Geschichte Osteuropas* 6, 1958, pp. 33–91.

Lord, R. H. , *The Second Partition of Poland: A Study in Diplomatic History*, Cambridge, MA: Harvard University Press, London: Humphrey Milford, 1915.

Loret, M. , *Życie polskie w Rzymie w XVIII wieku*, Rzym: Scuola Tipografica Pio X, 1930.

Łubieńska, C. , *Sprawa dysydencka, 1764–1766*, Warszawa, Kraków: Gebethner i Wolff, 1911.

Lukowski, G. T. , *The Szlachta and the Confederacy of Radom, 1764–1767/68: A Study of the Polish Nobility*, Romae: Institutum Historicorum Polonicum Romae, 1977.

Lukowski, G. T. , *Liberty's Folly: The Polish-Lithuanian Commonwealth in the Eighteenth Century, 1697–1795*, London, New York: Routledge, 1991.

Lukowski, G. T. , 'Machines of Government: Replacing the Liberum Veto in the Eighteenth-Century Polish-Lithuanian Commonwealth', *The Slavonic and East European Review* 90, 2012, pp. 65–97.

Maciszewski, J. , *Wojna domowa w Polsce, 1606–1609: Studium z dziejów walki przeciw kontrreformacji*, vol. 1, Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1960.

Maciszewski, J. , *Szlachta polska i jej państwo*, Warszawa: Wiedza Powszechna, 1986.

Makiła, D. , *Artykuły henrykowskie: Geneza. Obowiązki. Stosowanie. Studium historyczno-prawne*, Warszawa: Vizja Press, 2012.

Martens, F. F. de (ed.) *Recueil des traités et conventions conclus par la Russie avec les puissances étrangères*, vol. 1, St. Pétersbourg: Imprimerie du Ministère des voies de communication, 1874; vol. 6, St. Pétersbourg: Imprimerie du Ministère des voies de communication, 1883.

Martens, G. F. von , *Supplément au recueil des principaux traités d'alliance*, suppl. vol. 3, Göttingen: Dieterich, 1807.

Matwijowski, K. , *Pierwsze sejmy z czasów Jana III Sobieskiego*, Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1976.

Matyaszewski, P. , 'Monteskiusz o Polsce', in P. Matyaszewski , Monteskiusz w Polsce: Wczoraj i dziś, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 2018, pp. 19–58.

Michalski, J. , 'Plan Czartoryskich naprawy Rzeczypospolitej', *Kwartalnik Historyczny* 63:4–5, 1956, pp. 29–43.

Michalski, J. , Polska wobec wojny o sukcesję bawarską, Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1964.

Michalski, J. (ed.) Historia sejmu polskiego, Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1984.

Michalski, J. , 'Zmierzch prokonsulatu Stackelberga', in J. Michalski , *Studia historyczne z XVIII i XIX wieku*, vol. 1, ed. W. Kriegseisen and Z. Zielińska , Warszawa: Stentor, 2007, pp. 449–499.

Mörner, T. von (ed.) Kurbrandenburgs Staatsverträge von 1601 bis 1700, Berlin: Reimer 1867.

Müller, M. G. , Polen zwischen Preußen und Russland: Souveränitätskrise und Reformpolitik, 1736–1752, Berlin: Colloquium, 1983.

Müller, M. G. , 'Władysław Konopczyński i problem liberum veto', in Z. Zielińska and W. Kriegseisen (eds) *Władysław Konopczyński jako badacz wieku osiemnastego*, Warszawa: Instytut Historii PAN, 2014, pp. 107–118.

Ochmann-Staniszevska, S. (ed.) Pisma polityczne z czasów panowania Jana Kazimierza Wazy, 1648–1668: Publicystyka. Eksorbitancje. Projekty. Memoriały, vol. 1, Wrocław: Zakład Narodowym im. Ossolińskich, 2000.

Ochmann-Staniszevska, S. and Staniszevski, Z. , Sejm Rzeczypospolitej za panowania Jana Kazimierza Wazy: Prawo, doktryna, praktyka, 2 vols, Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2000.

Ohryzko, J. (ed.) Volumina legum, vol. 1, Saint Petersburg: Ohryzko, 1859; vol. 7, Petersburg: Ohryzko, 1860.

Olszewski, H. , Doktryny prawno-ustrojowe czasów saskich, Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1961.

Olszewski, H. , Sejm Rzeczypospolitej epoki oligarchii 1652–1763: Prawo, praktyka, teoria, programy, Poznań: Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, 1966.

Olszewski, H. , 'The Political System and Political Thought in Poland During the Reign of John Sobieski', *Acta Poloniae Historica* 52, 1985, pp. 87–103.

Opaliński, E. , Kultura polityczna szlachty polskiej w latach 1587–1652: System parlamentarny a społeczeństwo obywatelskie, Warszawa: Wydawnictwo Sejmowe, 1995.

Opaliński, E. , Sejm srebrnego wieku 1587–1652: Między głosowaniem większościowym a liberum veto, Warszawa: Wydawnictwo Sejmowe, 2001.

Pawiński, A. (ed) *Dzieje Ziemi Kujawskiej oraz akta historyczne do nich służące*, vol. 5, Warszawa: Berger, 1888.

Perłakowski, A. , 'The Common Good or the Particularism of the Nobility? The Political System of the Polish-Lithuanian Commonwealth in the First Half of the Eighteenth Century', in I. M. Szijártó , W. Blockmans and L. Kontler (eds) *Parliamentarism in Northern and East-Central Europe in the Long Eighteenth Century*, vol. 1, London and New York: Routledge, 2023, pp. 76–102.

Poniatowski, S. , 'List ziemianina do pewnego przyjaciela z inszego województwa', in K. Kantecki (ed.) *Stanisław Poniatowski, kasztelan krakowski, ojciec Stanisława Augusta*, Poznań: Chocieszyński, 1862, pp. LXXXIX–CIV.

Projekt do formy rządu, s. I.: no publ.; s. a.

Przyboś, A. and Przyboś, K. (eds) *Diariusz kołowania i konfederacji pod Gołębim i Lublinem w 1672 r. wraz z aktem konfederacji*, Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1972.

Rembowski, A. , *Konfederacja i rokosz w dawnym prawie państwowem polskiem*, Warszawa: Świdzińscy, 1893.

Rostworowski, E. , *Sprawa aukcji wojska na tle sytuacji politycznej przed sejmem czteroletnim*, Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1957.

Rostworowski, E. , 'Czy Stanisław Leszczyński jest autorem Głosu wolnego', in E. Rostworowski , *Legends i fakty XVIII w.*, Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1963, pp. 125–144.

Rostworowski, E. , 'Marzenia dobrego obywatela, czyli królewski projekt konstytucji', in E. Rostworowski , *Legends i fakty XVIII w.*, Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1963, pp. 265–464.

Rostworowski, E. , Ostatni król Rzeczypospolitej: Geneza i upadek Konstytucji 3 maja, Warszawa: Wiedza Powszechna, 1966.

Skibiński, M. , Europa a Polska w dobie wojny o sukcesję austriacką w latach 1740–1745, vol. 2, Kraków: Akademia Umiejętności, 1913.

Sucheni-Grabowska, A. , Monarchia dwu ostatnich Jagiellonów a ruch egzekucyjny, vol. 1, Geneza egzekucji dóbr, Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1974.

Sucheni-Grabowska, A. , 'W sprawie podejmowania uchwał na sejmach za Zygmunta Augusta', in S. Ochmann-Staniszevska (ed.) Uchwalanie konstytucji na sejmach w XVI–XVIII w., Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 1979, pp. 9–19.

Sucheni-Grabowska, A. , Zygmunt August król Polski i Wielki Książę Litewski, 1520–1562, Warszawa: Krupski i S-ka, 1996.

Sucheni-Grabowska, A. , 'Rola mandatu poselskiego w dawnej Polsce na tle porównawczym' in A. Sucheni-Grabowska Wolność i prawo w staropolskiej koncepcji państwa, Warszawa: Muzeum Historii Polski, 2009, pp. 33–60.

Volumina legum, vol. 9, Kraków: Akademia Umiejętności, 1898.

Waszczuk, R. 'Anecdote historique sur le règne de Vladislav IV écrite de la main du comte Stanislas Poniatowski', in P. Skowroński (ed.) Królewskie diagnozy: Pisma publicystyczne Stanisława Augusta, Warszawa: Łazienki Królewskie, 2019, pp. 31–36.

Wenck, F. A. W. , Codex juris gentium recentissimi, vol. 1, Leipzig: Haer, Weidmann, Reich, 1781; vol. 2, Leipzig: Weidmann, 1788.

Wierzbicki, L. 'Król jako stan sejmujący na przykładzie Michała Korybuta Wiśniowieckiego' in P. Tyszka and Z. Hundert (eds) Żył królem, umarł człowiekiem: Michał Korybut Wiśniowiecki i jego czasy 1669–1673, Warszawa: Zamek Królewski w Warszawie, 2023, pp. 161–173.

Wisner, H. , Rokosz Zebrzydowskiego, Kraków: Krajowa Agencja Wydawnicza, 1989.

Wójcik, Z. , Liberum veto, Kraków: Krajowa Agencja Wydawnicza, 1992.

Uruszczak, W. , Sejm walny koronny w latach 1506–1540, Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1981.

Uruszczak, W. , 'Sejm walny wszystkich państw naszych: Sejm w Radomiu z 1505 roku i konstytucja Nihil novi', Czasopismo Prawno-Historyczne 57:1, 2005, pp. 11–25.

Uruszczak, W. , 'Podejmowanie uchwał na sejmie walnym w pierwszej połowie XVI wieku', Biblioteka Epoki Nowożytnej 4:1, 2016, pp. 31–47.

Zernack, K. , 'Negative Polenpolitik als Grundlage deutsch-russischer Diplomatie in der Mächtepolitik des 18. Jahrhunderts', in W. Fischer and M. G. Müller (eds) Preußen-Deutschland-Polen: Aufsätze zur Geschichte der deutsch-polnischen Beziehungen, Berlin: Duncker & Humblot, 1991, pp. 243–259.

Zielińska, Z. , Walka "Familii" o reformę Rzeczypospolitej 1743–1752, Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1983.

Zielińska, Z. , "O sukcesji tronu w Polsce" 1787–1790, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1991.

Zielińska, Z. , 'Rosja wobec polskich planów aukcji wojska w 1738 r.', Kwartalnik Historyczny 107:3, 2000, pp. 3–25.

Zielińska, Z. , 'Stanisław August i Otto Stackelberg u progu wojny rosyjsko-tureckiej (marzec-październik 1787)', Kwartalnik Historyczny 107:4, 2000, pp. 3–20.

Zielińska, Z. , 'Rosja wobec polskich prób reform w latach 1738–1744', in Z. Zielińska Studia z dziejów stosunków polsko-rosyjskich w XVIII wieku, Warszawa: Wydawnictwo Semper, 2001, pp. 9–59.

Zielińska, Z. , 'Rzeczpospolita między Prusami a Rosją w świetle polsko-pruskiego sporu o cło generalne w 1765 r.', Kwartalnik Historyczny 115:2, 2008, pp. 5–52; Kwartalnik Historyczny 115:3, 2008, pp. 5–59.

Zielińska, Z. , Polska w okowach systemu północnego, Kraków: Arcana, 2012.

Zielińska, Z. , "Nowe światła polskiego stworzenie": Stanisław August – reformator 1764–1767', in A. Sołtys and Z. Zielińska (eds) Stanisław August i jego Rzeczpospolita: Dramat państwa, odrodzenie narodu, Warszawa: Arx Regia, 2013, pp. 9–32.

Zielińska, Z. , 'Spokojne lata pod protektorem Rosji, 1775–1786', in A. Grześkowiak-Krwawicz (ed.) "Najwyższa Pani swoich praw...": Idee wolności, niepodległości i suwerenności Rzeczypospolitej, 1569–1795, Warszawa: Muzeum Historii Polski, 2019, pp. 273–308.

Riksarkivet Marieberg, Stockholm

Riksdagsacta 1623, 1624 R4780.

Frihetstidens utskottshandlingar 1723, XI, Riksdagsordningsdeputationen

Ahnlund, N. , Sveriges riksdag: Förra avdelningen, vol. 3, Stockholm: Victor Pettersons Bokindustriaktiebolag, Stockholm, 1933.

Ahnlund, N. (ed.) Svenska riksdagsakter: Första serien. Avdelning II. Del II:I, Stockholm: Norstedts, 1943.

Behre, G. , 'Frihetstiden och gustavianska tiden', in G. Behre , E. Österberg and L.-O. Larsson , Sveriges historia 1521–1809. Stormaktsdröm och småstatsrealitet. Stockholm: Liber AB, 2001, pp. 197–285.

Brusewitz, A. (ed.) Frihetstidens grundlagar och konstitutionella stadgar, Stockholm: P. A. Norstedt & Söner, 1916.

Constant, B. , The Liberty of the Ancients Compared with That of the Moderns, ed. J. Bennett , 2017, <https://www.earlymoderntexts.com/assets/pdfs/constant1819.pdf> (accessed 13 October 2024).

Enblom, W. , Privilegiestriderna vid frihetstidens början 1719–1723, Uppsala: Almqvist & Wiksells Boktryckeri A.B., 1925.

Ertman, T. , Birth of the Leviathan: Building States and Regimes in Medieval and Early Modern Europe, Cambridge: Cambridge University Press, 1997.

Frondin, B. , Riksdags-manna rätt: Til dess grund och beskaffenhet förestäld, Stockholm: Lars Salvius, 1747.

Gränström, P. O. , 'Om tendenser till imperativt mandat under oppositionen mot Karl XIV Johan', Statsvetenskaplig tidskrift 18, 1915, pp. 145–179.

Hagander, J. , Minnesteckningar och skildringar til upplysning om Sveriges politiska och sociala samhällsskick: Första häftet, Kristinehamn: A. Rosdahl & Comp, 1863.

Hobbes, T. , Leviathan or the Matter, Forme, & Power of a Common-Wealth Ecclesiastical and Civill. London: Andrew Cooke, 1651.

Höjer, T. , 'Christopher Springer och principalatsfrågan vid 1742–43 årsriksdag', in N. Ahnlund (ed.) Studier och handlingar rörande Stockholms historia, vol. 1, Uppsala: Almqvist & Wiksells Boktryckeri AB, 1938, pp. 49–105.

Knights, M. , 'Participation and Representation before Democracy: Petitions and Addresses in Premodern Britain', in I. Shapiro , S. C. Stokes , E. J. Wood and A. S. Kirshner (eds) Political Representation, Cambridge: Cambridge University Press, 2009, pp. 35–58.

Lagerroth, F. , Frihetstidens författning: En studie i den svenska konstitutionalismens historia, Stockholm: Albert Bonniers förlag, 1915.

Lagerroth, F. , 'Ständerväldets tillkomst, 1719–1723', in F. Lagerroth , J. E. Nilsson and R. Olsson (eds) Sveriges riksdag: historisk och statsvetenskaplig framställning, vol. 5, part 1, Stockholm: Victor Pettersons Bokindustriaktiebolag, 1934, pp. 9–126.

Landahl, S. (ed.) Bondeståndets riksdagsprotokoll 1: 1720–1727, Stockholm: Riksgäldskontoret, 1939.

Larsson, L. O. , Gustav Vasa: Landsfader eller tyrann?, Stockholm: Prisma, 2002.

Lewin, L. , Ideologi och strategi: Svensk politik under 130 år, 5th edn, Stockholm: Norstedts Juridik AB, 2002. (First published in 1984.)

Lindroth, S. , Svensk lärdomshistoria, vol. 3, Stockholm: Norstedts, 1978.

Malmström, C. G. , Sveriges politiska historia: Från konung Karl XII:s död till statshvälfningen 1772, Första delen, Stockholm: P. A. Norstedts & Söner, 1893.

Manin, B. , The Principles of Representative Government, Cambridge: Cambridge University Press, 1997.

Metcalfe, M. , 'Frihetstidens riksdag (1719–1772)', in N. Stjernquist (ed.) Riksdagen genom tiderna, Stockholm: Sveriges riksdag, 1985, pp. 117–159.

Montan, E. V. (ed.) Sveriges Ridderskaps och Adels Riksdags-protokoll: Från och med år 1719. Första delen. 1719–1720. Första häftet 1719, Stockholm: P. A. Norstedts & Söner, 1875.

Montan, E.V. (ed.) Sveriges Ridderskaps och Adels Riksdagsprotokoll. Från och med 1719. Andra delen. 1723. Första häftet, Stockholm: P. A. Norstedts och Söner, 1876.

Montan, E. V. (ed.) Sveriges ridderskaps och adels riksdags-protokoll: Från och med år 1719. Andra delen, 1723, Andra häftet, Stockholm: P. A. Norstedt & Söner, 1876.

Nilzén, G. , 'Lorentz Christoffer Stobée (Stobaeus)', in Svenskt biografiskt lexikon Band 33, Stockholm: Riksarkivet, 2011, p. 534.

Norberg, A. (ed.) Prästeståndets riksdagsprotokoll 6: 1723, Stockholm: Riksdagens förvaltningskontor, 1982.

Nordin, J. , 'Från uppfosttrade undersåtar till upplysta medborgare: Censur och tryckfrihet från medeltiden till 1700-talet', in B. Wennberg and K. Örtenhed (eds) *Fritt ord 250 år. Tryckfrihet och offentlighet i Sverige och Finland – ett levande arv från 1766*, Stockholm: Sveriges Riksdag, 2016, pp. 25–58.

Roberts, M. , *The Age of Liberty: Sweden, 1719–1772*, Cambridge: Cambridge University Press, 1986.

Robinson, J. , 'A Short Account of Sweden', in Karolinska Förbundets Årsbok 1996, Karolinska förbundet: 1996, pp. 1–126.

Runciman, D. , 'Hobbes's Theory of Representation: Anti-democratic or Proto-democratic?', in I. Shapiro , S. Stokes , E. J. Wood and A. S. Kirshner (eds) *Political Representation*, Cambridge: Cambridge University Press, 2009, pp. 15–34.

Runciman, D. , *Confronting Leviathan: A History of Ideas* (e-book), London: Profile Books, 2021.

Ryman, B. , Eric Benzeliuss d.y. En frihetstida politiker, Stockholm: Verbum, 1978.

Scherp, J. , *De ofrälse och makten: En institutionell studie av riksdagen och de ofrälse ståndens politik i maktodelningsfrågor 1660–1682*, Stockholm: Acta Universitatis Stockholmiensis, 2013.

Scherp, J. , 'Vi vill ha en lokal! Kampen om riksdagens mötesordning 1617–1634', in M. Hellenberg and M. Linnarsson (eds) *Politiska rum: Kontroll, konflikt och rörelse i det förmoderna Sverige 1300–1850*, Lund: Nordic Academic Press, 2014, pp. 197–214.

Scherp, J. , 'The Estates in the Middle: Populist Absolutism and Constitutionalism in Early Modern Swedish Politics', in I. M. Szijártó , W. Blockmans and L. Kontler (eds) *Parliamentarism in Northern and East-Central Europe in the Long Eighteenth Century*, vol. 1, London and New York: Routledge, 2022, pp 53–75.

Schück, H. , 'Riksdagens framväxt: tiden intill 1611', in N. Stjernquist (ed.) *Riksdagen genom tiderna*, Stockholm: Sveriges riksdag, 1985, pp. 7–58.

Sennefelt, K. , *Politikens hjärta: Medborgarskap, manlighet och plats i frihetstidens Stockholm*, Stockholm: Stockholmia förlag, 2011.

Staf, N. (ed.) *Borgarståndets riksdagsprotokoll från frihetstidens början, Del 2. 1723*, Uppsala: Almqvist & Wiksell, 1951.

Stasavage, D. , *The Decline and Rise of Democracy: A Global History from Antiquity to Today*, Princeton: Princeton University Press, 2020.

Stavenow, L. , *Om formerna för utskottsval under frihetstiden: Bidrag till svenska riksdagsformernas historia*, Uppsala: Almqvist & Wiksells Boktryckeri-Aktiebolag, 1890.

Sveriges Rikes Ständers Beslut: Giordt, samtyckt och förafskiedet på then Almänna Riksdagen som slöts i Stockholm then 14. December år 1747, Stockholm: Kongl. Tryckeriet, 1747.

Teorell, J. , 'Partisanship and Unreformed Bureaucracy: The Drivers of Electoral Fraud in Sweden 1719–1908', *Social Science History* 41, 2017, pp. 201–225.

Thanner, L. (ed.) Prästeståndets riksdagsprotokoll 5. 1719–1720, Stockholm: Norstedts tryckeri, 1980.

Vuorensola, H. , 'Det imperativa mandatet vid riksdagarna 1719–1747', in Y. Blomstedt (ed.) *Administrasjon i Norden på 1700-talet*, Oslo: Universitetsforlaget, 1985, pp. 339–344.

Wetterberg, G. , *Från tolv till ett: Arvid Horn (1664–1742)*, Atlantis: Stockholm, 2006.

A Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára [Hungarian National Archives , Budapest] (MNL OL)

I30, vol. 10: Gy. Zs. Lakits, Staatsrecht von Ungarn, manuscript, vol. 1.

Országgyűlési Könyvtár , Gyurikovits-gyűjtemény [Library of the Hungarian Parliament, Gyurikovits Collection, Budapest] (OGYK GY)

700. 482: Acta diaetae 1728/9 anni, diarium diaetae 1751, acta concursuum regnicolarum anni 1734, anni 1735, anni 1736, anni 1737 ... collecta per Georgium Gyurikovits Posonii.

700. 484: Diarium occasione generalis regni Hungariae diaetae in anno 1728 et 1729 continuative celebratae privato labore ac solerti industria confectum .

700. 498: Acta diaetae inclyti regni Hungariae... – Diarium diaetae Posiniensis, anno 1708 pro die 29. mensis februarii... conscriptum et connotatum per me Adamum Mecséry inclytorum Pest , Pilis, et Sold [!] comitatum ablegatum et Strigoniensis vice comitem.

700. 499–IV : Diaria diaetae annis 1708, 1709, 1710, 1712, 1714/5. Posonii celebratae. IV. Tyrnaviense, anno 1708. a die 1. martii – 25. junii, anno 1709. a die 17. maii – 13. augusti, anno

1710 a die 10. februarii – 8. aprilis, anno 1714. a die 27. septembris – 25. novembris deductum. – *Diarium diaetae Posoniensis anno 1708 die 29. Februarii ... inchoatae, annis 1709, 1710, 1712, 1714. continuatae, anno 1715. conclusae.*

700. 503 : *Acta diaetarum 1712–15.*

Österreichisches Staatsarchiv (ÖStA), Haus-, Hof- und Staatsarchiv (HHStA) Ungarische Akten Comitialia

Benda, K. , 'A magyar köznemesség művelődési törekvései a XVIII: században', *A Nógrád megyei Múzeumok Évkönyve* 7, 1981, pp. 87–92.

Benda, K. , 'Az országgyűlések az újkori magyar fejlődésben', in K. Benda , and K. Péter , *Az országgyűlések a kora újkori magyar történelemben*, Budapest: Akadémiai, 1987, pp. 3–12.

Bónis, G.Y. , 'Die ungarischen Stände in der ersten Hälfte des 18. Jahrhunderts', in D. Gerhard (ed.) *Ständische Vertretungen in Europa im 17. und 18. Jahrhundert*, Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1969, pp. 286–309.

Debreczeni, A. , *Tudós hazafiak és érzékeny emberek: Integráció és elkülönülés a XVIII. század végének magyar irodalmában*, Budapest: Universitas, 2009.

Degré, A. , 'Szavazási rend a megyegyűléseken 1848 előtt', *Fejér megyei Történeti Évkönyv* 7, 1973, pp. 121–140.

Eckhardt, S. , *A francia forradalom eszméi Magyarországon*, Budapest: Franklin-Társulat, s. d.

Eckhart, F. , 'Jog- és alkotmánytörténet', in B. Hóman (ed.) *A magyar történetírás új útjai*, Budapest: Magyar Szemle Társaság, 1931, pp. 269–320.

Eckhart, F. , 'La diète corporative hongroise', in *L'Organisation corporative du Moyen Age à la fin de l'Ancien Régime*, preface by A. Coville, Louvain: Bibliothèque de l'Université, 1939, pp. 211–224.

Ember, G.Y. , 'Az országgyűlések' in G.Y. Ember and G. Heckenast (eds) *Magyarország története, 1686–1790 (= Zs. P. Pach (ed.) Magyarország története, vol. 4)*, Budapest: Akadémiai, 1989, pp. 391–435.

Evans, R. J. W. , *Austria, Hungary, and the Habsburgs: Central Europe c.1683–1867*, Oxford: Oxford University Press, 2006.

Grünwald, B. , *A régi Magyarország, 1711–1825*, Budapest: Franklin-Társulat, 1888.

Holub, J. , 'Az újjáépítés megindulása Tolna megyében a török kiűzése után 1686–1730-ig', *Tanulmányok Tolna megye történetéből* 5, 1974, pp. 5–124.

Horváth, Á. , 'Megyei önkormányzati szervezet Tolna megyében a XVIII: század első évtizedeiben (1703–1740)', *Tanulmányok Tolna megye történetéből* 5, 1974, pp. 125–182.

Horváth, Á. , 'Tolnavármegye és a rendi országgyűlések (1712–1805)', *Tanulmányok Tolna megye Történetéből* 8, 1978, pp. 99–124.

Horváth, M. , 'Az 1764-ki országgyűlés története', in *Kiseb történelmi munkái*, vol. 1, 2 vols, Pest: Ráth, 1868, pp. 375–422.

Kaprinai, I. , *Hungaria diplomatica temporibus Mathiae de Hunyad regis Hungariae: Pars I. Specimen praeivum diplomaticum historico-criticum de electione regis ejusdem*, Vienna: Trattner, 1767.

Kecskeméti, K. , *La Hongrie et le réformisme liberal: Problèmes politiques et sociaux (1790–1848)*, Roma: Il centro di ricerca, 1989.

Kérészy, Z. , *Rendi országgyűléseink tanácskozási módja: Jogtörténeti tanulmány*, Kassa: Vitéz, 1906.

Kiss, A. (ed.) *Pest-Pilis-Solt vármegye országgyűlési követutasításai a 18: században*, Budapest: Pest Megyei Levéltár, 2015.

Legay, M.-L. and Baury, R. , 'Reflexions liminaires', in M.-L. Legay and R. Baury (eds) *L'invention de la décentralisation: Noblesse et pouvoirs intermédiaires en France et en Europe, XVIIe-XIXe siècle*, Villeneuve d'Ascq: Presses universitaires du Septentrion, 2009, pp. 13–27.

Mályusz, E. , *Magyarország története a felvilágosodás korában*, ed. I. Soós, Budapest: Osiris, 2002.

Marczali, H. , *Az 1790/1-diki országgyűlés*, 2 vols, Budapest: A Magyar Tudományos Akadémia Könyvkiadó Vállalata, 1907.

Márkus, D. (ed.) *Magyar törvénytár: 1000–1526. évi törvénycikkek*, Budapest: Franklin-Társulat, 1899.

Márkus, D. (ed.), *Magyar törvénytár: 1608–1657. évi törvénycikkek*, Budapest: Franklin-Társulat, 1900.

Márkus, D. (ed.), *Magyar törvénytár: 1657–1740. évi törvéncikkek*, Budapest: Franklin-Társulat, 1900.

Márkus, D. (ed.), *Magyar törvénytár: 1740–1835. évi törvéncikkek*, Budapest: Franklin-Társulat, 1901.

Melhárd, G.Y. , *Somogyvármegye a rendi országgyűléseken*, vol. 1, Veszprém: Egyházmegyei Könyvnyomda, 1906.

Mezey, B. , 'Jogalkotás a 16–19: századi Magyarországon', *Rubicon* 7:1–2, 1996, pp. 15–17.

Mezey, B. (ed.) *Magyar alkotmánytörténet*, 5th edn, Budapest: Osiris, 2003.

Mezey, B. and Szente, Z. , *Európai alkotmány- és parlamentarizmustörténet*, Budapest: Osiris, 2003.

Mocsáry, L. , *A régi magyar nemes: Észrevételek Grünwald Béla "A régi Magyarország" című munkájára*, Budapest: Franklin-Társulat, 1889.

Montesquieu, Ch. L. de Secondat de , *De l'esprit des loix: Nouvelle édition. Revue, corrigée, et considérablement augmentée par l'auteur*, 3 vols, London: s. n., 1757.

Ócsai Balogh Péter programja', ed. P. Balogh , in G. Pajkossy (ed.) *Magyarország története a 19. században: Szöveggyűjtemény*, Budapest: Osiris, 2006, pp. 38–50.

Naponként-való jegyzései az 1790dik eztendőben felséges Ildik Leopold tsászá, és magyar országi király által, szabad királyi várossába Budára, Szent Jakab havának 6dik napjára rendelt, 's Szent András havának 3dik napjára Posony királyi várossába által-téteget, 's ugyan ott, következő 1791dik esztendőben böjt-más havának 13dik napján bé-fejezett magyar ország gyűlésének; melyek eredet-képen magyar nyelven íratattak, és az ország gyűlésének fő-vigyázása alatt, hitelesen deák nyelvre fordítottak, Buda: Királyi Akadémia, 1791.

Ódor, I. , *Nemesi társadalom és inszurrekció a török hódoltság utáni Baranyában*. Cand. Sc. diss. manuscript, Pécs, 1992.

Pecze, F. , 'A magyar parlamenti összeférhetlenségi jog (inkompatibilitás) szabályozása a századforduló előtt (1861–1901)', in A. Csizmadia (ed.) *Jogtörténeti tanulmányok I.*, Budapest: Közgazdasági és Jogi, 1966, pp. 29–54.

Péter, K. , *A magyar nyelvű politikai publicisztika kezdetei: A Siralmas Panasz keletkezéstörténete*, Budapest: Akadémiai, 1973.

Péter, L. , *Hungary's Long Nineteenth Century: Constitutional and Democratic Traditions in a European Perspective*. Collected Studies, ed. M. Lojkó , Leiden–Boston: Brill, 2012.

Podhradczy, J. , *Magyar ország karainak, s rendinek szavazati joga a köz gyűléseken: Státusz rendszer értelmében*. Buda: Gyurián–Bagó, 1847.

Salamon, F. , 'Az 1741-iki koronázás', in *Kisebb történelmi dolgozatai*, 2nd edn, Budapest: Ráth, 1889, pp. 35–182.

Stasavage, D. , *The Decline and Rise of Democracy: A Global History from Antiquity to Today*, Princeton–Oxford: Princeton University Press, 2020.

Szijártó, I. M. , 'The Birth of the Constitution in Eighteenth-Century Hungarian Political Thought', in F. Hörcher and T. Lorman (eds) *A History of the Hungarian Constitution: Law, Government and Political Culture in Central Europe*, London and New York: Bloomsbury, 2019, pp. 46–62.

Szijártó, I. M. , *Estates and Constitution: The Parliament in Eighteenth-century Hungary*, New York and Oxford: Berghahn, 2020.

Szijártó, I. M. , 'Az ősi alkotmány a 18: századi Magyarországon', in M. Kiss (ed.) "Nézzd a' Magyarat!" *Tanulmányok Kazinczy Ferenc Tübingai pályaművéről*, Budapest: Reciti, 2022, pp. 13–22.

Takáts, J. , 'Politikai beszédmodok a magyar 19. század elején: A keret', *Irodalomtörténeti Közlemények* 102, 1998, pp. 668–686.

Takáts, J. , *Modern magyar politikai eszmetörténet*, Budapest: Osiris, 2007.

Thury, E. (ed.) 'Lányi Pál gömöri alispán naplója az 1712: évi pozsonyi országgyűlésről', Pt. 1, *Történelmi Tár new series* 4, 1903, pp. 395–413; Pt. 2, *Történelmi Tár new series* 5, 1904, pp. 1–34.

Vörös, K. , 'A társadalmi fejlődés fő vonalai', in G.Y. Ember and G. Heckenast (eds) *Magyarország története, 1686–1790 (= Zs. P. Pach (ed.), Magyarország története, vol. 4)*, Budapest: Akadémiai, 1989, pp. 675–731.

Werbőczy, I. , *Tripartitum: A dicsőséges Magyar Királyság szokásjogának hármaskönyve. Az 1894-i, Csiky Kálmán által készített fordítás bővített kiadása*, Budapest: Franklin-Társulat, 1990.

Wertheimer, E. , *Ausztria és Magyarország a tizenkilencedik század első évtizedében*, 2 vols, Budapest: Ráth, 1890–1892.

Zeller, Á. , Az országgyűlési képviselők összeférhetetlenségéről. Az 1901. évi XXIV. törvénycikk keletkezése, magyarázata az eljárási szabályok és az eddigi joggyakorlat alapján, Budapest: published by the author, 1930.

Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára(MNL OL)
 Kancelláriai Levéltár
 A45 Acta praesidialia
 A49 Acta praesidialia secretiora
 Regnicolaris Levéltár
 N22 Archivum Palatinum Archiducis Josephi Secretum

Angelovics, H. , 'Vay Miklós Zemplén megyei követi működése az 1830: évi országgyűlésen', *Történelmi Szemle* 61, 2019, pp. 433–450.

Barta, I. (ed.) Kossuth Lajos az utolsó rendi országgyűlésen, 1847/48, Budapest: Magyar Történelmi Társulat and Akadémiai Kiadó, 1951.

Barta, I. , A fiatal Kossuth, Budapest: Akadémiai Kiadó, 1966.

Bérenger, J. and Kecskeméti, K. , Országgyűlés és parlamentarizmus Magyarországon 1608–1918, Budapest: Napvilág Kiadó, 2008.

Csizmadia, A. (ed.) Hajnóczy József közjogi-politikai munkái, Budapest: Akadémiai Kiadó, 1958.

Degré, A. , 'Zala megye reformkori követutasításai', *Levéltári Közlemények* 44–45, 1973–1974, pp. 143–162.

Dicey, A. V. , Introduction to the Study of the Law of the Constitution, London: MacMillan and Co., 1915.

Dobszay, T. , A rendi országgyűlés utolsó évtizedei. Budapest: Országgyűlés Hivatala, 2019.

Domanovszky, S. , József nádor élete, vols I/1–2, Budapest: Magyar Történelmi Társulat, 1944.

Elofson, W. M. and P. Langford (eds) The Writings and Speeches of Edmund Burke, vol. 3, Oxford: Oxford University Press, 1996.

Felséges első Ferentz austriai császár, Magyar, és Cseh Ország koronás királyától Pozsony szabad királyi városában 1825. esztendőben, Szent Mihály havának 11-dik napjára rendeltetett Magyarország gyűlésének Jegyző könyve, 6 vols, Pozsony: Belnay, 1825–1827.

Felséges Első Ferencz austriai császár, Magyar és Csehország koronás királyától Po'sony szabad királyi városába 1832-ik esztendőben Karácson havának 16-ik napjára rendeltetett Magyar Ország Gyűlésének jegyző könyve, 14 vols, Po'sony: Belnay–Landerer–Schmied–Weber, 1832–1836.

Felséges Első Ferdinánd... által ... rendeltetett Magyarországi Közgyűlésnek irományai. Pozsony: Pozsony – Pest: Országgyűlési Irományok Kiadó-hivatala, Landerer és Heckenast, 1848.

Felséges Első Ferdinánd... által ... összehívott Magyarországi Közgyűlésnek naplója a tekintetes Karoknál és Rendeknél. Pozsony and Pest: Országgyűlési Irományok Kiadó-hivatala, Landerer és Heckenast, 1848.

Fényes, E. , Magyarország statistikája, 3 vols, Pest: Trattner–Károlyi, 1842–1843.

Galgóczy, K. , Pest Pilis és Solt törvényesen egyesült megye monographiája, vol.1, Budapest: Pestmegye közönsége, 1876.

Hermann, R. and Molnár, A. (eds) Választási küzdelmek a reformkori Zala megyében (1834–1847), Zalaegerszeg: Magyar Nemzeti Levéltár Zala Megyei Levéltára, 2015.

Horváth, M. , Huszonöt év Magyarország történelméből, 1823-tól 1848-ig, 3 vols, 2nd edn, Pest: Ráth Mór, 1868–1872.

Hudi, J. , 'Táblabírák a reformkori vármegyei közéletben', in G.Y. Kövér (ed.) Zsombékok: Középistályok és iskoláztatás Magyarországon a 19. század elejétől a 20. század közepéig. Társadalomtörténeti tanulmányok, Budapest: Századvég, 2006, pp. 39–75.

Kecskeméti, K. , A magyar liberalizmus 1790–1848. Budapest: Argumentum and Bibó István Szellemi Műhely, 2008.

Kérészy, Z. , Rendi országgyűléseink tanácskozási módja: Jogtörténeti tanulmány, Kassa: Vitéz, 1906.

Kiss, A. , J. Nagy and A. Kapitány (eds) Pest–Pilis–Solt vármegye országgyűlési követutasításai a 18. században, Budapest: Magyar Nemzeti Levéltár Pest Megyei Levéltára, 2015.

Koenigsberger, H. G. , 'Die Machtbefugnisse der Abgeordneten in den Parlamenten des 16th Jahrhunderts', in H. Rausch (ed.) Die Geschichtlichen Grundlagen der modernen Volksvertretung: Die Entwicklung von den mittelalterlichen Kongregationen zu den modernen

Parlamenten. I. Allgemeine Fragen und Europäischer Überblick, Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1974, pp. 412–413.

Kölcsey, F. , Országgyűlési napló, ed. O. Völgyesi , Budapest: Universitas, 2000.

Kölcsey, F. , Országgyűlési dokumentumok, ed. O. Völgyesi , Budapest: Universitas, 2011.

Konkoli Thege, P. , 1840-dik évi országgyűlés, 2 vols, Pest: Emich, 1847.

Kosáry, D. , Kossuth Lajos a reformkorban, Budapest: Osiris, 2003.

Kossuth, L. , Országgyűlési Tudósítások, ed. I. Barta , 5 vols, Budapest: Magyar Történelmi Társulat, Akadémiai Kiadó, 1948–1961.

Kossuth, L. , Ifjúkori iratok: Törvényhatósági Tudósítások, ed. I. Barta , Budapest: Magyar Történelmi Társulat and Akadémiai Kiadó, 1966.

Kovách, P. and Kovách, S. , A magyarhoni törvényhozás történeti vázolata, Szeged: Burger, 1861.

Kovács, F. (ed.) Az 1843–44-ik évi magyar országgyűlési alsó tábla kerületi üléseinek naplója, 6 vols, Budapest: Franklin Társulat, 1894.

Ladányi, G. , A magyar alkotmány története, Debrecen: Telegdi, 1873.

Lupkovics, G.Y. , A magyar rendi országgyűlések, 1608–1848, Kassa: Szent Erzsébet Nyomda Részvénytársaság, 1911.

Melhárd, G.Y. , Somogyvármegye a rendi országgyűléseken, vol. 1, Veszprém: Egyházmegyei Könyvnyomda, 1905.

Melkovics, T. , Felsőbüki Nagy Pál. Élete, politikai pályafutása és közéleti szerepvállalásainak jelentősége, Vasszilvagy: Magyar Nyugat Könyvkiadó, 2013.

Melkovics, T. , A reformkori főrendi ellenzék és 1839–40-es zászlóbontása. Budapest: Országgyűlés Hivatala, 2020.

Molnár, A. , 'Deák Ferenc és a zalai liberális ellenzék megbuktatása az 1843-as követválasztáson', Levéltári Szemle 37:2, 1987, pp. 47–59.

Molnár, A. (ed.) 'Javítva változtatni': Deák Ferenc és Zala megye 1832. évi reformjavaslatai, Zalaegerszeg: Zala Megyei Levéltár, 2000.

Molnár, A. (ed.) 'Tekintetes Karok és Rendek!' Zala megye követutasításai és követjelentései 1825–1848: Válogatott dokumentumok, Zalaegerszeg: Zala Megyei Levéltár, 2003.

Naponként való jegyzései az 1796dik esztendőben Felsőszékes Második Ferentz római császár, Magyar és Tseh Ország koronás királya által Posony szabad királyi várássába Szent-András havának 6dik napjára rendelt magyar ország gyűlésének... Posony: Landerer, 1796.

Niedhart, G. , 'Großbritannien um 1800', in P. Brandt , M. Kirsch and A. Schlegelmilch (eds) Handbuch der europäischen Verfassungsgeschichte im 19. Jahrhundert, Institutionen und Rechtspraxis im Gesellschaftlichen Wandel, vol. 1, Bonn: Dietz Verlag, 2006, pp. 165–211.

Paget, J. , Hungary and Transylvania with Remarks on Their Condition Social, Political and Economical, 2 vols, London: John Murray, 1839.

Pajkossy, G. , Az 1791/93-as közpolitikai bizottság javaslatai. (Az országgyűlés, a közigazgatás és a cenzúra rendezése), Bölcsészdoktori disszertáció, Budapest: Eötvös Loránd Tudományegyetem, 1978.

Pajkossy, G. , 'Törekvések a magyar rendi alkotmány korszerűsítésére az 1790-es évek első felében', in G. Klaniczay , J. Poór and É. Ring (eds) A felvilágosodás jegyében: Tanulmányok H. Balázs Éva 70. születésnapjára, Budapest: ELTE, 1985, pp. 163–176.

Pajkossy, G. , 'A reformkori Országgyűlési Tudósítások', Levéltári Közlemények 66, 1995, pp. 121–136.

Pajkossy, G. , 'Kölcsey követi lemondásának történetéhez', Századok 130, 1996, pp. 1191–1206.

Pajkossy, G. , "Elejtették az V. cikkelyt. " Adalék az önkéntes örökváltság 1834. évi megbuktának történetéhez', in M. Szilágyi and O. Völgyesi (eds) Szövegkönyv (Tanulmányok Kerényi Ferenc hatvanadik születésnapjára), Budapest: Ráció Kiadó, 2005, pp. 289–294.

Pajkossy, G. , 'Újabb adatok a reformkori kéziratos országgyűlési tudósítások történetéhez', in J. Jankovics , T. Császtray , I. Csörsz Rumen and G. Z. Szabó (eds) "Nem súlyed az emberiség!"... Album amicorum Szörényi László LX. születésnapjára, Budapest: Magyar Tudományos Akadémia, Irodalomtudományi Intézet, 2007, pp. 1063–1070.

Pajkossy, G. , 'A diéta törekvések, tervek keresztüzében, 1790–1793', in T. Dobszay , A. Forgó , I. Bertényi Jr. , G. Pálffy, Gy. Rácz and I. M. Sziártó (eds) Rendiség és parlamentarizmus Magyarországon a kezdetektől 1918-ig, Budapest: Országgyűlés Hivatala, 2013, pp. 321–328.

Palugyay, I. , *Megyerendszer hajdan és most*, 2 vols, Pest: Heckenast Gusztáv, 1844.

Pulszky, F. , *Életem és korom*, 2 vols, Budapest: Szépirodalmi, 1958.

Récsi, E. , *Magyarország közjoga, a mint 1848-ig s 1848-ban fen állott*, Pest: Pfeifer, 1861.

Révész, L. , *Die Anfänge des ungarischen Parlamentarismus*, Munich: R. Oldenbourg, 1968.

Sándor, P. (ed.) *Deák Ferenc országgyűlési levelei, 1833–1834*, Zalaegerszeg: Zala Megyei Levéltár, 1997.

Seresné Szegőfi, A. (ed.) *Borsod vármegye képviselte a reformországgyűléseken. Követutasítások és követi végjelentések*, Miskolc: Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Levéltár, 1987.

Soós, I. , 'Választások Magyarországon: Kísérletek a vármegyei tisztújítások "megreformálására" (1810–1821)', *Levéltári Közlemények* 80, 2009, pp. 67–156.

Szabó, G. Z. (ed.) *Kölcsey Ferenc levelezése: Válogatás*, Budapest: Gondolat, 1990.

Szijártó, I. M. , *Estates and Constitution: The Parliament in Eighteenth-Century Hungary*. New York and Oxford: Berghahn, 2020.

Szőcs, S. , *A városi kérdés az 1832–36. évi országgyűlésen*, Budapest: Budapest Főváros Levéltára, 1996.

Taxner-Tóth, E. (ed.) *Kölcsey Ferenc levelezése Kende Zsigmonddal*, Budapest: Petőfi Irodalmi Múzeum, 1983.

Tilcsik, G. Y. , 'Tisztújítások és országgyűlési követválasztások a reformkorban Vas megyében', in G. Y. Tilcsik (ed.) *Vas megyei levéltári füzetek 9: Előadások Vas megye történetéről III*, Szombathely: Vas Megyei Levéltár, 2000, pp. 19–38.

Trócsányi, Z. S. , Wesselényi Miklós, Budapest: Akadémiai Kiadó, 1965.

Varga, J. , *A jobbágyszabadság kivívása 1848-ban*, Budapest: Akadémiai Kiadó, 1971.

Vaszary, K. , *Adatok az 1825-ki országgyűlés történetéhez*, Győr: Gross, 1883.

Wertheimer, E. , *Geschichte Oesterreichs und Ungarns im ersten Jahrzehnt des 19. Jahrhunderts*, vol. 2, Leipzig: Verlag von Duncker und Humblot, 1890.

Wirkner, Lajos , *Élményeim: Néhány lap 1825-től 1848-ig terjedő nyilvános pályám naplójegyzeteiből*, Pozsony: Stampfel, 1879.

Záhony, B. , *Borsodmegye követutasításai a reformkorban*, Miskolc: Magyar Jövő Nyomda, 1929.

From delegation to representation

Bukaty, F. , *New Government of the Constitution of Poland*, 2nd edn, London: Debrett, 1791.

Burke, E. , 'Speech at the Conclusion of the Poll 3 November 1774', in W. M. Elofson and P. Langford (eds) *The Writings and Speeches of Edmund Burke*, vol. 3: *Party, Parliament, and the American War: 1774–1780*, Oxford: Oxford University Press, 1996, pp. 63–70.

Burke, E. , 'Appeal from the New to the Old Whigs', in P. J. Marshall and D. Bryant (eds) *The Writings and Speeches of Edmund Burke*, vol. 4: *Party, Parliament, and the Dividing of the Whigs: 1780–1794*, Oxford: Oxford University Press, 2015, pp. 365–477.

Burke, E. , 'Speech on Fox's Motion for Peace with France', 17 June 1793 , in P. J. Marshall and D. Bryant (eds) *The Writings and Speeches of Edmund Burke*, vol. 4: *Party, Parliament, and the Dividing of the Whigs: 1780–1794*, Oxford: Oxford University Press, 2015, pp. 587–593.

Constitution of 3 May 1791: English Translation by Franciszek Bukaty, foreword by A. Grześkowiak-Krwawicz, Warsaw: Muzeum Łazienki Królewskie and Archiwum Główne Akt Dawnych, 2018.

Grześkowiak-Krwawicz, A. (ed.) *Konstytucja 3 Maja 1791 na podstawie tekstu Ustawy Rządowej z Archiwum Sejmu Czteroletniego przechowanego w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie*, Warsaw: Muzeum Łazienki Królewskie and Archiwum Główne Akt Dawnych, 2018.

Jezierski, F. S. , 'Poseł', in Z. Skwarczyński (ed.) *Niektóre wyrazy porządkiem abecedła zebrane i stosownymi do rzeczy objaśnione*, Wybór pism, Warsaw: PIW, 1952, pp. 131–318.

Jusupović, M. (ed.) *Akta sejmiku kowieńskiego z lat 1733–1795*, Warsaw: Wydawnictwo Neriton, 2019.

Kiciński, P. , *Głos Jaśnie Wielmożnego Jmci Pana Piusa Kicińskiego posła ziemi liwskiej na sesji sejmowej dnia 24. marca 1791. miany*, s.l.d.

Rousseau, J. J. , *Considérations sur le gouvernement de Pologne et sur sa réformation projetée* [1771], ed. J. Fabre , in B. Gagnebin and M. Raymond (eds) *Œuvres complètes*, vol. 3, Paris: Gallimard, 1964, pp. 951–1041.

The Federalist, no. 62. <https://guides.loc.gov/federalist-papers/text-61-70> (accessed 24 November 2021).

Volumina Legum, vol. 9, Cracow: Akademia Umiejętności, 1889.

Brewer, J. , *The Sinews of Power: War, Money and the English State 1688–1783*, London: Unwin Hyman, 1989.

Burkhardt, J. , 'Procedures, Rules and Meaning of Political Assemblies in Late Medieval Central Europe', *Parliaments, Estates and Representation* 35, 2015, pp. 153–170.

Butterwick, R. , *Poland's Last King and English Culture: Stanisław August Poniatowski 1732–1798*, Oxford: Clarendon Press, 1998.

Butterwick, R. , 'Political Discourses of the Polish Revolution, 1788–1792', *English Historical Review* 120, 2005, pp. 695–731.

Butterwick, R. , *Polska Rewolucja a Kościół katolicki 1788–1792*, Cracow: Arcana and Muzeum Historii Polski, 2012.

Butterwick, R. , *The Polish Revolution and the Catholic Church 1788–1792: A Political History*, Oxford: Oxford University Press, 2012.

Butterwick, R. , *The Polish-Lithuanian Commonwealth 1733–1795: Light and Flame*, New Haven, CT: Yale University Press, 2020.

Butterwick, R. , 'Zaręczenie Wzajemne Obojga Narodów: Analiza języka politycznego', XVIII amžiaus studijos 9, 2023, pp. 190–203.

Choińska-Mika, J. , *Między społeczeństwem szlacheckim a władzą: Problemy komunikacji społeczności lokalne – władza za Jana Kazimierza*, Warsaw: Neriton, 2002.

Choińska-Mika, J. , 'Local Parliamentary Campaigns and Their Effectiveness in the Seventeenth-Century Polish-Lithuanian Commonwealth', *Parliaments, Estates and Representation* 25, 2005, pp. 23–31.

Choińska-Mika, J. and Dean, D. , 'Representation and Accountability: A Comparison of Early Modern England and Poland', *Parliaments, Estates and Representation* 21, 2001, pp. 91–101.

Czapliński, W. , 'Sejm w latach 1587–1696', in J. Michalski (ed.) *Historia sejmiku polskiego*, vol. 1: *Do schyłku szlacheckiej Rzeczypospolitej*, Warsaw: PWN, 1984, pp. 217–299.

Davies, N. , '“The Languor of So Remote an Interest”: British Attitudes to Poland, 1772–1832', *Oxford Slavonic Papers*, new series 16, 1983, pp. 79–90.

Dean, D. , 'Pressure Groups and Lobbies in the Elizabethan and Early Jacobean Parliaments', *Parliaments, Estates and Representation* 11, 1991, pp. 139–152.

Dickinson, H. T. , *Liberty and Property: Political Ideology in Eighteenth-Century Britain*, London: Methuen, 1977.

Glemža, L. , *Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės miestų sąjūdis 1789–1792 metais: monografija*, Kaunas: Vytauto Didžiojo Universitetas, 2010.

Gordziejew, J. , *Komisje Porządkowe Cywilno-Wojskowe w Wielkim Księstwie Litewskim w okresie Sejmu Czteroletniego (1789–1792)*, Cracow: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2010.

Gromelski, T. W. , 'The Commonwealth and Monarchia Mixta in Polish and English Political Thought in the Later Sixteenth Century', in R. Unger with J. Basista (eds) *Britain and Poland-Lithuania: Contact and Comparison from the Middle Ages to 1795*, Leiden: Brill, 2008, pp. 167–181.

Grześkowiak, A. , 'Publicystyka polska lat 1772–1792 o angielskim systemie rządów', *Przegląd Humanistyczny* 29, 1985, pp. 149–165.

Grześkowiak-Krwawicz, A. , 'Deklaracja Stanów Zgromadzonych z 3 czy 5 maja 1791?', *Kwartalnik Historyczny* 99:1, 1992, pp. 105–111.

Grześkowiak-Krwawicz, A. , 'Wolność – suwerenność – niepodległość w dyskursie politycznym Rzeczypospolitej Obojga Narodów: Próba uporządkowania pojęć', in *Najwyższa Pani swoich praw... Idee wolności, niepodległości i suwerenności Rzeczypospolitej 1569–1795*, Warsaw: Muzeum Historii Polski, Polskie Towarzystwo Badań nad Wiekiem Osiemnastym and Instytut Badań Literackich PAN, 2019, pp. 15–34.

Hall, R. , 'Voting Communities in the West Riding of Yorkshire in the Early Eighteenth Century', *Parliaments, Estates and Representation* 20, 2000, pp. 91–109.

Holdys, S. , 'Sejm polski i parlament angielski w XVI–XVII wieku: Porównanie procedury', *Przegląd Historyczny* 71, 1980, pp. 497–514.

Hoppit, J. , *A Land of Liberty? England 1689–1727*, Oxford: Clarendon Press, 2000.

Innes, J. , 'Governing Diverse Societies', in P. Langford (ed.) *The Eighteenth Century 1688–1815 (= Short Oxford History of the British Isles, vol. 8)*, Oxford: Oxford University Press, 2002, pp. 103–139.

Jupp, P. , *British Politics on the Eve of Reform: The Duke of Wellington's Administration, 1828–1830*, Basingstoke: Macmillan, 1998.

Jupp, P. , *The Governing of Britain 1688–1848: The Executive, Parliament and the People*, London: Routledge, 2006.

Kądziała, Ł. , 'Local Government Reform during the Four-Year Diet', in S. Fiszman (ed.) *Constitution and Reform in Eighteenth-Century Poland: The Constitution of 3 May 1791*, Bloomington, IN: Indiana University Press, 1997, pp. 379–396.

Kalinka, W. , *Sejm Czteroletni*, 4th edn, 2 vols, intro. Z. Zielińska , Warsaw: Volumen, 1991.

Kelly, P. , 'Constituents' Instructions to Members of Parliament in the Eighteenth Century', in C. Jones (ed.) *Party and Management in Parliament, 1660–1784*, Leicester: Leicester University Press, 1984, pp. 169–189.

Knights, M. , 'Participation and Representation before Democracy: Petitions and Addresses in Premodern Britain', in I. Shapiro , S. C. Stokes , E. J. Wood and A. S. Kirshner (eds) *Political Representation*, Cambridge: Cambridge University Press, 2009, pp. 35–57.

Konopczyński, W. , *Liberum veto: Studium porównawczo-historyczne [1918]*, 2nd edn, Cracow: Universitas, 2002.

Konopczyński, W. , *Dzieje parlamentaryzmu angielskiego: Wybór pism*, ed. P. Biliński, Cracow and Warsaw: Ośrodek Myśli Politycznej and Muzeum Historii Polski, 2017.

Kosińska, U. , (ed.) 'Liberum Veto', *Biblioteka Epoki Nowożytnej* 4:1, 2016.

Kümin, B. and Würzler, A. , 'Petitions, Gravamina and the Early Modern State: Local Influence on Legislation in England and Germany (Hesse)', *Parliaments, Estates and Representation* 17, 1997, pp. 39–60.

Langford, P. , 'Property and "Virtual Representation" in Eighteenth-Century England', *Historical Journal* 31, 1988, pp. 83–115.

Łaszewski, R. , 'Instrukcje poselskie w drugiej połowie XVIII wieku', *Acta Universitatis Nicolai Copernici. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Prawo* 12:59, 1973, pp. 69–83.

Leśnodorski, B. , *Dzieło Sejmu Czteroletniego: Studium historyczno-prawne*, Wrocław: Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, 1951.

Libiszowska, Z. , 'Model angielski w publicystyce polskiego Oświecenia', *Sprawozdania z Czynności i Posiedzeń Naukowych Łódzkiego Towarzystwa Naukowego* 23:10, 1969, pp. 1–10.

Lityński, A. , *Sejmiki ziemskie 1764–1793: Dzieje reformy*, Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 1988.

Lityński, A. , 'Status posła po Konstytucji 3 Maja', in H. Kocój (ed.) *Pierwsza w Europie. 200 rocznica Konstytucji 3 Maja 1791–1991*, Katowice: Uniwersytet Śląski, 1989, pp. 53–69.

Loft, P. , 'Petitioning and Petitioners to the Westminster Parliament, 1660–1788', *Parliamentary History* 38, 2019, pp. 342–361.

Malec-Lewandowski, P. , 'Mandat poselski na gruncie ustawodawstwa Sejmu Czteroletniego', *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa* 5:2, 2012, pp. 163–177.

Michalski, J. , 'Sejm w czasach saskich', in *Historia sejmu polskiego*, vol. 1: *Do schyłku szlacheckiej Rzeczypospolitej*, Warsaw: PWN, 1984, pp. 300–349.

Michalski, J. , *Rousseau and Polish Republicanism*, Warsaw: Instytut Historii PAN, 2015.

Michalski, J. , 'Z problematyki republikańskiego nurtu w polskiej reformatorskiej myśli politycznej w XVIII wieku', in J. Michalski , *Studia i szkice historyczne z XVIII i XIX wieku*, ed. Z. Zielińska , Cracow: Arcana, 2020, pp. 163–174.

Miller, J. , 'Representatives and Represented in England, 1660–89', *Parliaments, Estates and Representation* 15, 1995, pp. 125–132.

Murphy, C. G. , *From Citizens to Subjects: City, State and the Enlightenment in Poland, Ukraine and Belarus*, Pittsburgh: University of Pittsburgh Press, 2018.

Namier, L. B. , *The Structure of Politics at the Accession of George III*, 2nd edn, London: Macmillan, 1957.

- O'Brien, P. K. , 'The Political Economy of British Taxation, 1660–1815', *Economic History Review* 41, 1988, pp. 1–32.
- O'Brien, P. K. , 'The Triumph and Denouement of the British Fiscal State: Taxation for the Wars against Revolutionary and Napoleonic France, 1793–1815', in C. Storrs (ed.) *The Fiscal-Military State in Eighteenth-Century Europe: Essays in Honour of P. G. M. Dickson*, Farnham: Ashgate, 2009, pp. 167–200.
- O'Gorman, F. , *The Long Eighteenth Century: British Political and Social History 1688–1832*, 2nd edn, London: Bloomsbury, 2016.
- Ochmann-Staniszevska, S. and Staniszewski, Z. , *Sejm Rzeczypospolitej za panowania Jana Kazimierza Wazy. Prawo – doktryna – praktyka*, 2 vols, Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2000.
- Organiściak, W. , *Wincentego Skrzetuskiego Prawo polityczne narodu polskiego*, Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2016.
- Pawiński, A. , *Rządy sejmikowe w Polsce 1572–1795 na tle stosunków województw kujawskich*, 2nd edn, Warsaw: PIW, 1978.
- Peacey, J. , 'Parliament, Printed Petitions and the Political Imaginary in Seventeenth-Century England', *Parliament, Estates and Representation* 38, 2018, pp. 350–363.
- Pettit, P. , 'Varieties of Public Representation', in I. Shapiro , S. C. Stokes , E. J. Wood and A. S. Kirshner (eds) *Political Representation*, Cambridge: Cambridge University Press, 2009, pp. 61–89.
- Rachuba, A. , *Wielkie Księstwo Litewskie w systemie parlamentarnym Rzeczypospolitej w latach 1569–1763*, Warsaw: Wydawnictwo Sejmowe, 2002.
- Rostworowski, E. , '"Marzenie dobrego obywatela" czyli królewski projekt konstytucji', in *Legends and Facts XVIII w.*, Warsaw: PWN, 1963, pp. 265–464.
- Rostworowski, E. , *Ostatni król Rzeczypospolitej: Geneza i upadek Konstytucji 3 maja*, Warsaw: Wiedza Powszechna, 1966.
- Rostworowski, E. , 'Republikanizm polski i anglosaski w XVIII wieku', *Miesięcznik Literacki* 11:5, 1976, pp. 94–103.
- Šapoka, M. , *Warfare, Loyalty and Rebellion: The Grand Duchy of Lithuania and the Great Northern War, 1709–1717*, London: Routledge, 2017.
- Shapiro, I. , Stokes, S. C. , Wood E. J. , and Kirshner, A. S. , 'Editors' Introduction', in I. Shapiro , S. C. Stokes , E. J. Wood and A. S. Kirshner (eds) *Political Representation*, Cambridge: Cambridge University Press, 2009, pp. 1–12.
- Stanek, W. , *Konfederacje generalne koronne w XVIII wieku*, Toruń: Adam Marszałek, 1991.
- Sucheni-Grabowska, A. , 'Rola mandatu poselskiego w dawnej Polsce na tle porównawczym', in C. Kukło (ed.) *Między polityką a kulturą: Profesorowi Andrzejowi Wyczańskiemu w siedemdziesiątą piątą rocznicę urodzin i pięćdziesięciolecie pracy*, Warsaw: PWN, 1999, pp. 119–137.
- Sutherland, L. S. , 'Edmund Burke and the Relationship between Members of Parliament and their Constituents', *Studies on Burke and His Time* 10, 1968–69, pp. 1005–1021.
- Szczygielski, W. , *Sejm Wielki (1788–1792): Studium z dziejów łagodnej rewolucji*, Łódź: Łódzkie Towarzystwo Naukowe, 2015.
- Szijártó, I. M. , *Estates and Constitution: The Parliament in Eighteenth-Century Hungary*, New York and Oxford: Berghahn, 2020.
- Uruszczak, W. , 'La Diète Générale du Royaume de Pologne à l'époque des Jagiellons', *Parliaments, Estates and Representation* 25, 2005, pp. 1–9.
- Uruszczak, W. , 'Parliamentary Representatives in Old Poland: Envoys, Mandatories and Nation's Representatives', *Czasopismo Prawno-Historyczne* 72:2, 2020, pp. 93–113.
- Vasiliauskas, A. , 'The Practice of Citizenship among the Lithuanian Nobility, ca. 1580–1630', in K. Friedrich and B. M. Pendzich (eds) *Citizenship and Identity in a Multinational Commonwealth: Poland-Lithuania in Context, 1550–1772*, Leiden: Brill, 2009, pp. 71–102.
- Vasiliauskas, A. , 'Noble Community and Local Politics in the Wiłkomierz District during the Reign of Sigismund Vasa (1587–1632)', in R. Butterwick and W. Pawlikowska (eds) *Social and Cultural Relations in the Grand Duchy of Lithuania: Microhistories*, New York: Routledge, 2019, pp. 132–147.
- Wagner-Rundell, B. , 'Liberty, Virtue and the Chosen People: British and Polish Republicanism in the Early Eighteenth Century', in R. Unger with J. Basista (eds) *Britain and Poland-Lithuania: Contact and Comparison from the Middle Ages to 1795*, Leiden: Brill, 2008, pp. 197–214.

Zakrzewski, A. B. , *Sejmiki Wielkiego Księstwa Litewskiego XVI–XVIII w. Ustrój i funkcjonowanie: Sejmik trocki*, Warsaw: Liber, 2000.

Zienkowska, K. , *Ślawetni i urodzeni: Ruch polityczny mieszczaństwa w dobie Sejmu Czteroletniego*, Warsaw: PWN, 1976.

Zwierzykowski, M. , *Komisja Skarbowa poznańska: Z dziejów sejmikowej administracji i sądownictwa skarbowego w Wielkopolsce w XVII i XVIII wieku*, Poznań: Wydawnictwo Poznańskie, 2003.

Zwierzykowski, M. , *Samorząd sejmikowy województw poznańskiego i kaliskiego w latach 1696–1732*, Poznań: Wydawnictwo Poznańskie, 2010.

Zwierzykowski, M. (ed.) *Akta sejmikowe województw poznańskiego i kaliskiego: Lata 1733–1763*, Warsaw: Wydawnictwo DiG, 2015.

The struggle for the majority rule in the Polish-Lithuanian sejm of the eighteenth century

Ahnlund, N. , 'Sveriges sista fred med Polen Vänskapens återställande efter det stora nordiska kriget och dess förhistoria', *Karolinska Förbundets Årsbok* 6, 1915, pp. 279–283.

Askenazy, S. Z. , 'Fryderyk II i August III', in S. Z. Askenazy , *Dwa stulecia XVIII i XIX: Badania i przyczynki*, vol. 1, Warszawa: Gebethner i Wolff, 1901, pp. 245–246.

Bagger, H. , *Russlands alliancepolitik efter freden i Nystad*, København: Rosenkilde og Bagger, 1974.

Białkozor, M. , *La voix libre du citoyen ou observations sur le gouvernement de Pologne*, Amsterdam: n. pub., 1749.

Boëthius, B. (ed.) *Sverges traktater med främmande magter: Jemte andra dit hörande handlingar*, Stockholm: Norstedt, 1922.

Butterwick, R. , *The Polish Revolution and the Catholic Church: A Political History*, Oxford: University Press, 2012.

Butterwick, R. , *The Constitution of 3 May 1791: Testament of the Polish–Lithuanian Commonwealth*, Warsaw: Polish History Museum, 2021.

Choińska-Mika, J. , 'Od zgody wszystkich ku jednomyślności? Modus concludendi sejmów polskich za ostatnich Wazów', in S. Grodziski (ed.) *Vetera novis augere: Studia i prace dedykowane Profesorowi Wacławowi Uruszczakowi*, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2010, pp. 72–84.

Choińska-Mika, J. , 'Zwycięstwo liberum veto na sejmach za Jana Kazimierza (1648–1668)', in *Biblioteka Epoki Nowożytnej* 4:1, 2016, pp. 49–70.

Conring, H. , *Epistola oder Sendschreiben des Cyriaci Thrasymachi von der gerechten Kriegs-Armatur der Cron Schweden wider die Cron Polen*, s. I., 1656.

Constitution of 3 May 1791, foreword by A. Grześkowiak-Krwawicz , Warsaw: Royal Łazienki Museum, Central Archives of Historical Records, 2018.

de Jaucourt, L. , 'Pologne', in *Encyclopédie ou dictionnaire raisonné des sciences, des arts et des métiers*, vol. 12, Paris: Briasson, David, Le Breton, Durand, 1765.

Dietrich, R. (ed.) *Politische Testamente der Hohenzollern*, Köln, Wien: Böhlau, 1986.

Dukwicz, D. , *Rosja wobec sejmu rozbiorowego warszawskiego (1772–1775)*, Warszawa: Instytut Historii PAN, 2015.

Dunin-Karwicki, S. , *Dzieła polityczne z początku XVIII wieku*, ed. A. Przyboś and K. Przyboś , Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1992.

Ehrard, J. , 'Montesquieu et la Pologne', in I. Zatorska and A. Siemek (eds) *Le Siècle de Rousseau et sa postérité: Mélanges offerts à Ewa Rządowska*, Warszawa: Uniwersytet Warszawski, 1998, pp. 35–46.

Полное собрание законов Российской империи, Первое собрание, vol. 12, Saint Petersburg: Типография II Отделения Собственной Его Императорского Величества Канцелярии, 1830.

Gierowski, J. A. , 'Konfederacje a postawa polityczna szlachty', in J. Gierowski (ed.) *ieje kultury politycznej w Polsce*, Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1977, pp. 87–101.

Grzybowski, K. , Teoria reprezentacji w Polsce epoki odrodzenia, Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1959.

Носов, Б. В. , Установление российского господства в Речи Посполитой, 1756–1768 гг., Москва: Индрик, 2004.

Герье, В. И. , Борьба за польский престол в 1733 году, Москва: Грачев, 1862.

Kaczmarczyk, Z. (ed.) *Artykuły henrykowskie*, Poznań: Księgarnia Akademicka, 1946.

Kaczmarczyk, Z. (ed.) *Volumina legum*, vol. 10, Poznań: Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, 1952.

Kalinka, W. , *Sejm Czteroletni*, 4th edn, Warszawa: Volumen, 1991.

Kamieński, A. , 'Polityka zagraniczna Prus 1701–1740', in B. Wachowiak (ed.) *Prusy w okresie monarchii absolutnej, 1701–1806*, Poznań: Wydawnictwo Poznańskie, 2010, pp. 190–232.

Kisielewski, W. T. , *Reforma książąt Czartoryskich na sejmie konwokacyjnym roku 1764*, Sambor: published by the author, 1880.

Kołodziej, R. , 'Parlamentaryzm doby Jana III Sobieskiego', in *Prace Historyczne* 146:2, 2019, pp. 381–397.

Konarski, S. , *Wybór pism politycznych*, ed. W. Konopczyński, Kraków: Krakowska Spółka Wydawnicza, 1921.

Konopczyński, W. , *Liberum veto: Studium porównawczo-historyczne*, Kraków: Krzyżanowski, 1918.

Konopczyński, W. , 'Fatalny sejm', in W. Konopczyński , *Od Sobieskiego do Kościuszki*, Kraków: Gebethner i Wolff, 1921, pp. 109–126.

Konopczyński, W. , Stanisław Konarski, Warszawa: Wydawnictwo Kasy im. Mianowskiego, 1926.

Konopczyński, W. , *Le Liberum veto: Étude sur le développement du principe majoritaire*, Paris: Champion, Gebethner et Wolff, 1930.

Kordel, J. , 'The Polish-Lithuanian Commonwealth in Eighteenth-century Alliance Treaties of the Neighbouring Countries, 1720–72', *Acta Poloniae Historica* 116, 2017, pp. 209–248.

Kordel, J. , 'Królestwo anarchii': W poszukiwaniu nowożytnych wyobrażeń o Rzeczypospolitej i jej mieszkańcach, Warszawa: Narodowe Centrum Kultury, 2020.

Kordel, J. , 'Catherine the Great, Voltaire, and the Russian Intervention in Poland, 1767–1771', in C. H. Kampmann , J. Katz and C. Wenzel (eds) *Recht zur Intervention – Pflicht zur Intervention?: Zum Verhältnis von Schutzverantwortung, Reputation und Sicherheit in der Frühen Neuzeit*, Baden-Baden: Nomos, 2021, pp. 499–543.

Kosińska, U. , 'Liberum veto jako narzędzie niszczenia sejmów przez państwa ościennie w czasach Augusta II', *Biblioteka Epoki Nowożytnej* 4:1, 2016, pp. 127–161.

Kot, S. , *Rzeczpospolita Polska w literaturze politycznej Zachodu*, Kraków: Krakowska Spółka Wydawnicza, 1919.

Kraushar, A. , *Książę Repnin i Polska w pierwszym czteroleciu panowania Stanisława Augusta*, vol. 1, Kraków: Gebethner, 1897.

Leibniz, G. W. , *Specimen demonstrationum politicarum pro eligendo rege Polonorum, novo scribendi genere ad claram certitudinem exactum*, Vilnae, 1659 [Gdansk, 1669].

Leitsch, W. , 'Der Wandel der österreichischen Rußlandpolitik in den Jahren 1724–1726', *Jahrbücher für Geschichte Osteuropas* 6, 1958, pp. 33–91.

Lord, R. H. , *The Second Partition of Poland: A Study in Diplomatic History*, Cambridge, MA: Harvard University Press, London: Humphrey Milford, 1915.

Loret, M. , *Życie polskie w Rzymie w XVIII wieku*, Rzym: Scuola Tipografica Pio X, 1930.

Łubieńska, C. , *Sprawa dysydencka, 1764–1766*, Warszawa, Kraków: Gebethner i Wolff, 1911.

Lukowski, G. T. , *The Szlachta and the Confederacy of Radom, 1764–1767/68: A Study of the Polish Nobility*, Romae: Institutum Historicorum Polonicum Romae, 1977.

Lukowski, G. T. , *Liberty's Folly: The Polish-Lithuanian Commonwealth in the Eighteenth Century, 1697–1795*, London, New York: Routledge, 1991.

Lukowski, G. T. , 'Machines of Government: Replacing the Liberum Veto in the Eighteenth-Century Polish-Lithuanian Commonwealth', *The Slavonic and East European Review* 90, 2012, pp. 65–97.

Maciszewski, J. , *Wojna domowa w Polsce, 1606–1609: Studium z dziejów walki przeciw kontrreformacji*, vol. 1, Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1960.

Maciszewski, J. , *Szlachta polska i jej państwo*, Warszawa: Wiedza Powszechna, 1986.

Makilla, D. , Artykuły henrykowskie: Geneza. Obowiązki. Stosowanie. Studium historyczno-prawne, Warszawa: Vizja Press, 2012.

Martens, F. F. de (ed.) *Recueil des traités et conventions conclus par la Russie avec les puissances étrangères*, vol. 1, St. Pétersbourg: Imprimerie du Ministère des voies de communication, 1874; vol. 6, St. Pétersbourg: Imprimerie du Ministère des voies de communication, 1883.

Martens, G. F. von , *Supplément au recueil des principaux traités d'alliance*, suppl. vol. 3, Göttingen: Dieterich, 1807.

Matwijowski, K. , *Pierwsze sejmy z czasów Jana III Sobieskiego*, Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1976.

Matyszewski, P. , 'Monteskiusz o Polsce', in P. Matyszewski , *Monteskiusz w Polsce: Wczoraj i dziś*, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 2018, pp. 19–58.

Michalski, J. , 'Plan Czarotorskich naprawy Rzeczypospolitej', *Kwartalnik Historyczny* 63:4–5, 1956, pp. 29–43.

Michalski, J. , *Polska wobec wojny o sukcesję bawarską*, Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1964.

Michalski, J. (ed.) *Historia sejmiku polskiego*, Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1984.

Michalski, J. , 'Zmierzch prokonsulatu Stackelberga', in J. Michalski , *Studia historyczne z XVIII i XIX wieku*, vol. 1, ed. W. Kriegseisen and Z. Zielińska , Warszawa: Stentor, 2007, pp. 449–499.

Mörner, T. von (ed.) *Kurbrandenburgs Staatsverträge von 1601 bis 1700*, Berlin: Reimer 1867.

Müller, M. G. , *Polen zwischen Preußen und Russland: Souveränitätskrise und Reformpolitik, 1736–1752*, Berlin: Colloquium, 1983.

Müller, M. G. , 'Władysław Konopczyński i problem liberum veto', in Z. Zielińska and W. Kriegseisen (eds) *Władysław Konopczyński jako badacz wieku osiemnastego*, Warszawa: Instytut Historii PAN, 2014, pp. 107–118.

Ochmann-Staniszevska, S. (ed.) *Pisma polityczne z czasów panowania Jana Kazimierza Wazy, 1648–1668: Publicystyka. Eksorbitancje. Projekty. Memoriały*, vol. 1, Wrocław: Zakład Narodowym im. Ossolińskich, 2000.

Ochmann-Staniszevska, S. and Staniszevski, Z. , *Sejm Rzeczypospolitej za panowania Jana Kazimierza Wazy: Prawo, doktryna, praktyka*, 2 vols, Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2000.

Ohryzko, J. (ed.) *Volumina legum*, vol. 1, Saint Petersburg: Ohryzko, 1859; vol. 7, Petersburg: Ohryzko, 1860.

Olszewski, H. , *Doktryny prawno-ustrojowe czasów saskich*, Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1961.

Olszewski, H. , *Sejm Rzeczypospolitej epoki oligarchii 1652–1763: Prawo, praktyka, teoria, programy*, Poznań: Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, 1966.

Olszewski, H. , 'The Political System and Political Thought in Poland During the Reign of John Sobieski', *Acta Poloniae Historica* 52, 1985, pp. 87–103.

Opaliński, E. , *Kultura polityczna szlachty polskiej w latach 1587–1652: System parlamentarny a społeczeństwo obywatelskie*, Warszawa: Wydawnictwo Sejmowe, 1995.

Opaliński, E. , *Sejm srebrnego wieku 1587–1652: Między głosowaniem większościowym a liberum veto*, Warszawa: Wydawnictwo Sejmowe, 2001.

Pawiński, A. (ed) *Dzieje Ziemi Kujawskiej oraz akta historyczne do nich służące*, vol. 5, Warszawa: Berger, 1888.

Perłowski, A. , 'The Common Good or the Particularism of the Nobility? The Political System of the Polish-Lithuanian Commonwealth in the First Half of the Eighteenth Century', in I. M. Szijártó , W. Blockmans and L. Kontler (eds) *Parliamentarism in Northern and East-Central Europe in the Long Eighteenth Century*, vol. 1, London and New York: Routledge, 2023, pp. 76–102.

Poniatowski, S. , 'List ziemianina do pewnego przyjaciela z inszego województwa', in K. Kantecki (ed.) *Stanisław Poniatowski, kasztelan krakowski, ojciec Stanisława Augusta*, Poznań: Chocieszyński, 1862, pp. LXXXIX–CIV.

Projekt do formy rządu, s. I.: no publ.; s. a.

Przyboś, A. and Przyboś, K. (eds) *Diariusz kołowania i konfederacji pod Gołębim i Lublinem w 1672 r. wraz z aktem konfederacji*, Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1972.

Rembowski, A. , *Konfederacja i rokosz w dawnym prawie państwowym polskim*, Warszawa: Świdziński, 1893.

Rostworowski, E. , *Sprawa aukcji wojska na tle sytuacji politycznej przed sejmem czteroletnim*, Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1957.

Rostworowski, E. , 'Czy Stanisław Leszczyński jest autorem Głosu wolnego', in E. Rostworowski , *Legends and facts XVIII w.*, Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1963, pp. 125–144.

Rostworowski, E. , 'Marzenia dobrego obywatela, czyli królewski projekt konstytucji', in E. Rostworowski , *Legends and facts XVIII w.*, Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1963, pp. 265–464.

Rostworowski, E. , *Ostatni król Rzeczypospolitej: Geneza i upadek Konstytucji 3 maja*, Warszawa: Wiedza Powszechna, 1966.

Skibiński, M. , *Europa a Polska w dobie wojny o sukcesję austriacką w latach 1740–1745*, vol. 2, Kraków: Akademia Umiejętności, 1913.

Sucheni-Grabowska, A. , *Monarchia dwu ostatnich Jagiellonów a ruch egzekucyjny*, vol. 1, Geneza egzekucji dóbr, Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1974.

Sucheni-Grabowska, A. , 'W sprawie podejmowania uchwał na sejmach za Zygmunta Augusta', in S. Ochmann-Staniszevska (ed.) *Uchwalanie konstytucji na sejmach w XVI–XVIII w.*, Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 1979, pp. 9–19.

Sucheni-Grabowska, A. , *Zygmunt August król Polski i Wielki Książę Litewski, 1520–1562*, Warszawa: Krupski i S-ka, 1996.

Sucheni-Grabowska, A. , 'Rola mandatu poselskiego w dawnej Polsce na tle porównawczym' in A. Sucheni-Grabowska *Wolność i prawo w staropolskiej koncepcji państwa*, Warszawa: Muzeum Historii Polski, 2009, pp. 33–60.

Volumina legum, vol. 9, Kraków: Akademia Umiejętności, 1898.

Waszczuk, R. 'Anecdote historique sur le règne de Vladislav IV écrite de la main du comte Stanislas Poniatowski', in P. Skowroński (ed.) *Królewskie diagnozy: Pisma publicystyczne Stanisława Augusta*, Warszawa: Łazienki Królewskie, 2019, pp. 31–36.

Wenck, F. A. W. , *Codex juris gentium recentissimi*, vol. 1, Leipzig: Haer, Weidmann, Reich, 1781; vol. 2, Leipzig: Weidmann, 1788.

Wierzbicki, L. 'Król jako stan sejmujący na przykładzie Michała Korybuta Wiśniowieckiego' in P. Tyszka and Z. Hundert (eds) *Żył królem, umarł człowiekiem: Michał Korybut Wiśniowiecki i jego czasy 1669–1673*, Warszawa: Zamek Królewski w Warszawie, 2023, pp. 161–173.

Wisner, H. , *Rokosz Zebrzydowskiego*, Kraków: Krajowa Agencja Wydawnicza, 1989.

Wójcik, Z. , *Liberum veto*, Kraków: Krajowa Agencja Wydawnicza, 1992.

Uruszczak, W. , *Sejm walny koronny w latach 1506–1540*, Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1981.

Uruszczak, W. , 'Sejm walny wszystkich państw naszych: Sejm w Radomiu z 1505 roku i konstytucja Nihil novi', *Czasopismo Prawno-Historyczne* 57:1, 2005, pp. 11–25.

Uruszczak, W. , 'Podejmowanie uchwał na sejmie walnym w pierwszej połowie XVI wieku', *Biblioteka Epoki Nowożytnej* 4:1, 2016, pp. 31–47.

Zernack, K. , 'Negative Polenpolitik als Grundlage deutsch-russischer Diplomatie in der Mächtspolitik des 18. Jahrhunderts', in W. Fischer and M. G. Müller (eds) *Preußen-Deutschland-Polen: Aufsätze zur Geschichte der deutsch-polnischen Beziehungen*, Berlin: Duncker & Humblot, 1991, pp. 243–259.

Zielińska, Z. , *Walka "Familii" o reformę Rzeczypospolitej 1743–1752*, Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1983.

Zielińska, Z. , 'O sukcesji tronu w Polsce" 1787–1790', Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1991.

Zielińska, Z. , 'Rosja wobec polskich planów aukcji wojska w 1738 r .', *Kwartalnik Historyczny* 107:3, 2000, pp. 3–25.

Zielińska, Z. , 'Stanisław August i Otto Stackelberg u progu wojny rosyjsko-tureckiej (marzec-październik 1787)', *Kwartalnik Historyczny* 107:4, 2000, pp 3–20.

Zielińska, Z. , 'Rosja wobec polskich prób reform w latach 1738–1744', in Z. Zielińska *Studia z dziejów stosunków polsko-rosyjskich w XVIII wieku*, Warszawa: Wydawnictwo Semper, 2001, pp. 9–59.

Zielińska, Z. , 'Rzeczpospolita między Prusami a Rosją w świetle polsko-pruskiego sporu o cło generalne w 1765 r .', *Kwartalnik Historyczny* 115:2, 2008, pp. 5–52; *Kwartalnik Historyczny*

115:3, 2008, pp. 5–59.

Zielińska, Z. , *Polska w okowach systemu północnego*, Kraków: Arcana, 2012.

Zielińska, Z. , "Nowe świata polskiego stworzenie": Stanisław August – reformator 1764–1767', in A. Soltys and Z. Zielińska (eds) *Stanisław August i jego Rzeczpospolita: Dramat państwa, odrodzenie narodu*, Warszawa: Arx Regia, 2013, pp. 9–32.

Zielińska, Z. , 'Spokojne lata pod protektorem Rosji, 1775–1786', in A. Grześkowiak-Krwawicz (ed.) "Najwyższa Pani swoich praw...": Idee wolności, niepodległości i suwerenności Rzeczypospolitej, 1569–1795, Warszawa: Muzeum Historii Polski, 2019, pp. 273–308.

Making parliamentary rule work

Riksarkivet Marieberg, Stockholm

Riksdagsacta 1623, 1624 R4780.

Frihetstidens utskottshandlingar 1723, XI, Riksdagsordningsdeputationen

Ahnlund, N. , *Sveriges riksdag: Förra avdelningen*, vol. 3, Stockholm: Victor Pettersons Bokindustriaktiebolag, Stockholm, 1933.

Ahnlund, N. (ed.) *Svenska riksdagsakter: Första serien. Avdelning II. Del II:I*, Stockholm: Norstedts, 1943.

Behre, G. , 'Frihetstiden och gustavianska tiden', in G. Behre , E. Österberg and L.-O. Larsson , *Sveriges historia 1521–1809. Stormaktsdröm och småstatsrealitet*. Stockholm: Liber AB, 2001, pp. 197–285.

Brusewitz, A. (ed.) *Frihetstidens grundlagar och konstitutionella stadgar*, Stockholm: P. A. Norstedt & Söner, 1916.

Constant, B. , *The Liberty of the Ancients Compared with That of the Moderns*, ed. J. Bennett , 2017, <https://www.earlymoderntexts.com/assets/pdfs/constant1819.pdf> (accessed 13 October 2024).

Enblom, W. , *Privilegiestriderna vid frihetstidens början 1719–1723*, Uppsala: Almqvist & Wiksells Boktryckeri A.B., 1925.

Ertman, T. , *Birth of the Leviathan: Building States and Regimes in Medieval and Early Modern Europe*, Cambridge: Cambridge University Press, 1997.

Frondin, B. , *Riksdags-manna rätt: Til dess grund och beskaffenhet förestäld*, Stockholm: Lars Salvius, 1747.

Gränström, P. O. , 'Om tendenser till imperativt mandat under oppositionen mot Karl XIV Johan', *Statsvetenskaplig tidskrift* 18, 1915, pp. 145–179.

Hagander, J. , *Minnesteckningar och skildringar til upplysning om Sveriges politiska och sociala samhällsskick: Första häftet*, Kristinehamn: A. Rosdahl & Comp, 1863.

Hobbes, T. , *Leviathan or the Matter, Forme, & Power of a Common-Wealth Ecclesiastical and Civill*. London: Andrew Cooke, 1651.

Höjer, T. , 'Christopher Springer och principalatsfrågan vid 1742–43 årsriksdag', in N. Ahnlund (ed.) *Studier och handlingar rörande Stockholms historia*, vol. 1, Uppsala: Almqvist & Wiksells Boktryckeri AB, 1938, pp. 49–105.

Knights, M. , 'Participation and Representation before Democracy: Petitions and Addresses in Premodern Britain', in I. Shapiro , S. C. Stokes , E. J. Wood and A. S. Kirshner (eds) *Political Representation*, Cambridge: Cambridge University Press, 2009, pp. 35–58.

Lagerroth, F. , *Frihetstidens författning: En studie i den svenska konstitutionalismens historia*, Stockholm: Albert Bonniers förlag, 1915.

Lagerroth, F. , 'Ständerväldets tillkomst, 1719–1723', in F. Lagerroth , J. E. Nilsson and R. Olsson (eds) *Sveriges riksdag: historisk och statsvetenskaplig framställning*, vol. 5, part 1, Stockholm: Victor Pettersons Bokindustriaktiebolag, 1934, pp. 9–126.

Landahl, S. (ed.) *Bondeståndets riksdagsprotokoll 1: 1720–1727*, Stockholm: Riksgäldskontoret, 1939.

Larsson, L. O. , *Gustav Vasa: Landsfader eller tyrann?*, Stockholm: Prisma, 2002.

Lewin, L. , *Ideologi och strategi: Svensk politik under 130 år*, 5th edn, Stockholm: Norstedts Juridik AB, 2002. (First published in 1984.)

- Lindroth, S. , *Svensk lärdomshistoria*, vol. 3, Stockholm: Norstedts, 1978.
- Malmström, C. G. , *Sveriges politiska historia: Från konung Karl XII:s död till statshövdningen 1772*, Första delen, Stockholm: P. A. Norstedts & Söner, 1893.
- Manin, B. , *The Principles of Representative Government*, Cambridge: Cambridge University Press, 1997.
- Metcalf, M. , 'Frihetstidens riksdag (1719–1772)', in N. Stjernquist (ed.) *Riksdagen genom tiderna*, Stockholm: Sveriges riksdag, 1985, pp. 117–159.
- Montan, E. V. (ed.) *Sveriges Ridderskaps och Adels Riksdags-protokoll: Från och med år 1719. Första delen. 1719–1720. Första häftet 1719*, Stockholm: P. A. Norstedts & Söner, 1875.
- Montan, E.V. (ed.) *Sveriges Ridderskaps och Adels Riksdagsprotokoll. Från och med 1719. Andra delen. 1723. Första häftet*, Stockholm: P. A. Norstedts och Söner, 1876.
- Montan, E. V. (ed.) *Sveriges ridderskaps och adels riksdags-protokoll: Från och med år 1719. Andra delen, 1723, Andra häftet*, Stockholm: P. A. Norstedt & Söner, 1876.
- Nilzén, G. , 'Lorentz Christoffer Stobée (Stobaeus)', in *Svenskt biografiskt lexikon* Band 33, Stockholm: Riksarkivet, 2011, p. 534.
- Norberg, A. (ed.) *Prästeståndets riksdagsprotokoll 6: 1723*, Stockholm: Riksdagens förvaltningskontor, 1982.
- Nordin, J. , 'Från uppfosttrade undersåtar till upplysta medborgare: Censur och tryckfrihet från medeltiden till 1700-talet', in B. Wennberg and K. Örtenhed (eds) *Fritt ord 250 år. Tryckfrihet och offentlighet i Sverige och Finland – ett levande arv från 1766*, Stockholm: Sveriges Riksdag, 2016, pp. 25–58.
- Roberts, M. , *The Age of Liberty: Sweden, 1719–1772*, Cambridge: Cambridge University Press, 1986.
- Robinson, J. , 'A Short Account of Sweden', in *Karolinska Förbundets Årsbok 1996*, Karolinska förbundet: 1996, pp. 1–126.
- Runciman, D. , 'Hobbes's Theory of Representation: Anti-democratic or Proto-democratic?', in I. Shapiro , S. Stokes , E. J. Wood and A. S. Kirshner (eds) *Political Representation*, Cambridge: Cambridge University Press, 2009, pp. 15–34.
- Runciman, D. , *Confronting Leviathan: A History of Ideas* (e-book), London: Profile Books, 2021.
- Ryman, B. , Eric Benzeliuss d.y. *En frihetstida politiker*, Stockholm: Verbum, 1978.
- Scherp, J. , *De ofrälse och makten: En institutionell studie av riksdagen och de ofrälse ståndens politik i maktodelningsfrågor 1660–1682*, Stockholm: Acta Universitatis Stockholmiensis, 2013.
- Scherp, J. , 'Vi vill ha en lokal! Kampen om riksdagens mötesordning 1617–1634', in M. Hellenberg and M. Linnarsson (eds) *Politiska rum: Kontroll, konflikt och rörelse i det förmoderna Sverige 1300–1850*, Lund: Nordic Academic Press, 2014, pp. 197–214.
- Scherp, J. , 'The Estates in the Middle: Populist Absolutism and Constitutionalism in Early Modern Swedish Politics', in I. M. Szijártó , W. Blockmans and L. Kontler (eds) *Parliamentarism in Northern and East-Central Europe in the Long Eighteenth Century*, vol. 1, London and New York: Routledge, 2022, pp 53–75.
- Schück, H. , 'Riksdagens framväxt: tiden intill 1611', in N. Stjernquist (ed.) *Riksdagen genom tiderna*, Stockholm: Sveriges riksdag, 1985, pp. 7–58.
- Sennefelt, K. , *Politikens hjärta: Medborgarskap, manlighet och plats i frihetstidens Stockholm*, Stockholm: Stockholmia förlag, 2011.
- Staf, N. (ed.) *Borgarståndets riksdagsprotokoll från frihetstidens början, Del 2. 1723*, Uppsala: Almqvist & Wiksell, 1951.
- Stasavage, D. , *The Decline and Rise of Democracy: A Global History from Antiquity to Today*, Princeton: Princeton University Press, 2020.
- Stavenow, L. , *Om formerna för utskottsval under frihetstiden: Bidrag till svenska riksdagsformernas historia*, Uppsala: Almqvist & Wiksells Boktryckeri-Aktiebolag, 1890.
- Sveriges Rikes Ständers Beslut: Giordt, samtyckt och förafskiedet på then Almänna Riksdagen som slöts i Stockholm then 14. December år 1747*, Stockholm: Kongl. Tryckeriet, 1747.
- Teorell, J. , 'Partisanship and Unreformed Bureaucracy: The Drivers of Electoral Fraud in Sweden 1719–1908', *Social Science History* 41, 2017, pp. 201–225.
- Thanner, L. (ed.) *Prästeståndets riksdagsprotokoll 5. 1719–1720*, Stockholm: Norstedts tryckeri, 1980.
- Vuorensola, H. , 'Det imperativa mandatet vid riksdagarna 1719–1747', in Y. Blomstedt (ed.) *Administrasjon i Norden på 1700-talet*, Oslo: Universitetsforlaget, 1985, pp. 339–344.

Forms of modern parliamentarism in eighteenth-century Hungary

A Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára [Hungarian National Archives , Budapest] (MNL OL)

I30, vol. 10: Gy. Zs. Lakits, Staatsrecht von Ungarn, manuscript, vol. 1.

Országgyűlési Könyvtár , Gyurikovits-gyűjtemény [Library of the Hungarian Parliament, Gyurikovits Collection, Budapest] (OGYK GY)

700. 482: Acta diaetae 1728/9 anni, diarium diaetae 1751, acta concursuum regnicolarum anni 1734, anni 1735, anni 1736, anni 1737 ... collecta per Georgium Gyurikovits Posonii.

700. 484: Diarium occasione generalis regni Hungariae diaetae in anno 1728 et 1729 continuative celebratae privato labore ac solerti industria confectum .

700. 498: Acta diaetae inclyti regni Hungariae... – Diarium diaetae Posiniensis, anno 1708 pro die 29. mensis februarii... conscriptum et connotatum per me Adamum Mecséry inclytorum Pest , Pilis, et Sold [!] comitatum ablegatum et Strigoniensis vice comitem.

700. 499–IV : Diaria diaetae annis 1708, 1709, 1710, 1712, 1714/5. Posonii celebratae. IV. Tyrnaviense, anno 1708. a die 1. martii – 25. junii, anno 1709. a die 17. maii – 13. augusti, anno 1710 a die 10. februarii – 8. aprilis, anno 1714. a die 27. septembris – 25. novembris deductum. – Diarium diaetae Posoniensis anno 1708 die 29. Februarii ... inchoatae, annis 1709, 1710, 1712, 1714. continuatae, anno 1715. conclusae.

700. 503 : Acta diaetarum 1712–15.

Österreichisches Staatsarchiv (ÖStA), Haus-, Hof- und Staatsarchiv (HHStA) Ungarische Akten Comitalia

Benda, K. , 'A magyar köznemesség művelődési törekvései a XVIII: században', A Nógrád megyei Múzeumok Évkönyve 7, 1981, pp. 87–92.

Benda, K. , 'Az országgyűlések az újkori magyar fejlődésben', in K. Benda , and K. Péter , Az országgyűlések a kora újkori magyar történelemben, Budapest: Akadémiai, 1987, pp. 3–12.

Bónis, G.Y. , 'Die ungarischen Stände in der ersten Hälfte des 18. Jahrhunderts', in D. Gerhard (ed.) Ständische Vertretungen in Europa im 17. und 18. Jahrhundert, Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1969, pp. 286–309.

Debreczeni, A. , Tudós hazafiak és érzékeny emberek: Integráció és elkülönülés a XVIII. század végének magyar irodalmában, Budapest: Universitas, 2009.

Degré, A. , 'Szavazási rend a megyegyűléseken 1848 előtt', Fejér megyei Történeti Évkönyv 7, 1973, pp. 121–140.

Eckhardt, S. , A francia forradalom eszméi Magyarországon, Budapest: Franklin-Társulat, s. d.

Eckhart, F. , 'Jog- és alkotmánytörténet', in B. Hóman (ed.) A magyar történetírás új útjai, Budapest: Magyar Szemle Társaság, 1931, pp. 269–320.

Eckhart, F. , 'La diète corporative hongroise', in L'Organisation corporative du Moyen Age à la fin de l'Ancien Régime, preface by A. Coville, Louvain: Bibliothèque de l'Université, 1939, pp. 211–224.

Ember, G.Y. , 'Az országgyűlések' in G.Y. Ember and G. Heckenast (eds) Magyarország története, 1686–1790 (= Zs. P. Pach (ed.) Magyarország története, vol. 4), Budapest: Akadémiai, 1989, pp. 391–435.

Evans, R. J. W. , Austria, Hungary, and the Habsburgs: Central Europe c.1683–1867, Oxford: Oxford University Press, 2006.

Grünwald, B. , A régi Magyarország, 1711–1825, Budapest: Franklin-Társulat, 1888.

Holub, J. , 'Az újjáépítés megindulása Tolna megyében a török kiűzése után 1686–1730-ig', Tanulmányok Tolna megye történetéből 5, 1974, pp. 5–124.

Horváth, Á. , 'Megyei önkormányzati szervezet Tolna megyében a XVIII: század első évtizedeiben (1703–1740)', Tanulmányok Tolna megye történetéből 5, 1974, pp. 125–182.

Horváth, Á. , 'Tolnavármegye és a rendi országgyűlések (1712–1805)', Tanulmányok Tolna megye Történetéből 8, 1978, pp. 99–124.

Horváth, M. , 'Az 1764-ki országgyűlés története', in Kisebb történelmi munkái, vol. 1, 2 vols, Pest: Ráth, 1868, pp. 375–422.

- Kaprinai, I. , *Hungaria diplomatica temporibus Mathiae de Hunyad regis Hungariae: Pars I. Specimen praeivum diplomaticum historico-criticum de electione regis ejusdem*, Vienna: Trattner, 1767.
- Kecskeméti, K. , *La Hongrie et le réformisme liberal: Problèmes politiques et sociaux (1790–1848)*, Roma: Il centro di ricerca, 1989.
- Kérészy, Z. , *Rendi országgyűléseink tanácskozási módja: Jogtörténeti tanulmány*, Kassa: Vitéz, 1906.
- Kiss, A. (ed.) *Pest-Pilis-Solt vármegye országgyűlési követutasításai a 18. században*, Budapest: Pest Megyei Levéltár, 2015.
- Legay, M.-L. and Baur, R. , 'Reflexions liminaires', in M.-L. Legay and R. Baur (eds) *L'invention de la décentralisation: Noblesse et pouvoirs intermédiaires en France et en Europe, XVIIe-XIXe siècle*, Villeneuve d'Ascq: Presses universitaires du Septentrion, 2009, pp. 13–27.
- Mályusz, E. , *Magyarország története a felvilágosodás korában*, ed. I. Soós, Budapest: Osiris, 2002.
- Marczali, H. , *Az 1790/1-diki országgyűlés*, 2 vols, Budapest: A Magyar Tudományos Akadémia Könyvkiadó Vállalata, 1907.
- Márkus, D. (ed.) *Magyar törvénytár: 1000–1526. évi törvénycikkek*, Budapest: Franklin-Társulat, 1899.
- Márkus, D. (ed.), *Magyar törvénytár: 1608–1657. évi törvénycikkek*, Budapest: Franklin-Társulat, 1900.
- Márkus, D. (ed.), *Magyar törvénytár: 1657–1740. évi törvénycikkek*, Budapest: Franklin-Társulat, 1900.
- Márkus, D. (ed.), *Magyar törvénytár: 1740–1835. évi törvénycikkek*, Budapest: Franklin-Társulat, 1901.
- Melhárd, G.Y. , *Somogyvármegye a rendi országgyűléseken*, vol. 1, Veszprém: Egyházmegyei Könyvnyomda, 1906.
- Mezey, B. , 'Jogalkotás a 16–19. századi Magyarországon', *Rubicon* 7:1–2, 1996, pp. 15–17.
- Mezey, B. (ed.) *Magyar alkotmánytörténet*, 5th edn, Budapest: Osiris, 2003.
- Mezey, B. and Szente, Z. , *Európai alkotmány- és parlamentarizmustörténet*, Budapest: Osiris, 2003.
- Mocsáry, L. , *A régi magyar nemes: Észrevételek Grünwald Béla "A régi Magyarország" című munkájára*, Budapest: Franklin-Társulat, 1889.
- Montesquieu, Ch. L. de Secondat de , *De l'esprit des loix: Nouvelle édition. Revue, corrigée, et considérablement augmentée par l'auteur*, 3 vols, London: s. n., 1757.
- Ócsai Balogh Péter programja', ed. P. Balogh , in G. Pajkossy (ed.) *Magyarország története a 19. században: Szöveggyűjtemény*, Budapest: Osiris, 2006, pp. 38–50.
- Naponként-való jegyzései az 1790dik eztendőben felséges Ildik Leopold tsászár, és magyar országi király által, szabad királyi várossába Budára, Szent Jakab havának 6dik napjára rendelt, 's Szent András havának 3dik napjára Posony királyi várossába által-tétetett, 's ugyan ott, következő 1791dik esztendőben böjt-más havának 13dik napján bé-fejezett magyar ország gyűlésének; melyek eredet-képen magyar nyelven íratattak, és az ország gyűlésének fő-vigyázása alatt, hitelesen deák nyelvre fordítottak, Buda: Királyi Akadémia, 1791.
- Ódor, I. , *Nemesi társadalom és inszurrekció a török hódoltság utáni Baranyában*. Cand. Sc. diss. manuscript, Pécs, 1992.
- Pecze, F. , 'A magyar parlamenti összeférhetetlenségi jog (inkompatibilitás) szabályozása a századforduló előtt (1861–1901)', in A. Csizmadia (ed.) *Jogtörténeti tanulmányok I.*, Budapest: Közgazdasági és Jogi, 1966, pp. 29–54.
- Péter, K. , *A magyar nyelvű politikai publicisztika kezdetei: A Siralmas Panasz keletkezéstörténete*, Budapest: Akadémiai, 1973.
- Péter, L. , *Hungary's Long Nineteenth Century: Constitutional and Democratic Traditions in a European Perspective. Collected Studies*, ed. M. Lojkó , Leiden–Boston: Brill, 2012.
- Podhradczky, J. , *Magyar ország karainak, s rendeinek szavazati joga a köz gyűléseken: Státusz rendszer értelmében*. Buda: Gyurián–Bagó, 1847.
- Salamon, F. , 'Az 1741-iki koronázás', in *Kisebbségi történelmi dolgozatai*, 2nd edn, Budapest: Ráth, 1889, pp. 35–182.
- Stasavage, D. , *The Decline and Rise of Democracy: A Global History from Antiquity to Today*, Princeton–Oxford: Princeton University Press, 2020.

Szijártó, I. M. , 'The Birth of the Constitution in Eighteenth-Century Hungarian Political Thought', in F. Hörcher and T. Lorman (eds) *A History of the Hungarian Constitution: Law, Government and Political Culture in Central Europe*, London and New York: Bloomsbury, 2019, pp. 46–62.

Szijártó, I. M. , *Estates and Constitution: The Parliament in Eighteenth-century Hungary*, New York and Oxford: Berghahn, 2020.

Szijártó, I. M. , 'Az ősi alkotmány a 18: századi Magyarországon', in M. Kiss (ed.) "Nézzd a' Magyart!" *Tanulmányok Kazinczy Ferenc Tübingai pályaművéről*, Budapest: Reciti, 2022, pp. 13–22.

Takáts, J. , 'Politikai beszédmódok a magyar 19. század elején: A keret', *Irodalomtörténeti Közlemények* 102, 1998, pp. 668–686.

Takáts, J. , *Modern magyar politikai eszmetörténet*, Budapest: Osiris, 2007.

Thury, E. (ed.) 'Lányi Pál gömöri alispán naplója az 1712: évi pozsonyi országgyűlésről', Pt. 1, *Történelmi Tár new series* 4, 1903, pp. 395–413; Pt. 2, *Történelmi Tár new series* 5, 1904, pp. 1–34.

Vörös, K. , 'A társadalmi fejlődés fő vonalai', in G.Y. Ember and G. Heckenast (eds) *Magyarország története, 1686–1790 (= Zs. P. Pach (ed.), Magyarország története, vol. 4)*, Budapest: Akadémiai, 1989, pp. 675–731.

Werbőczy, I. , *Tripartitum: A dicsőséges Magyar Királyság szokásjogának hármaskönyve. Az 1894-i, Csiky Kálmán által készített fordítás bővített kiadása*, Budapest: Franklin-Társulat, 1990.

Wertheimer, E. , *Ausztria és Magyarország a tizenkilencedik század első évtizedében*, 2 vols, Budapest: Ráth, 1890–1892.

Zeller, Á. , *Az országgyűlési képviselők összeférhetetlenségéről. Az 1901. évi XXIV. törvénycikk keletkezése, magyarázata az eljárási szabályok és az eddigi joggyakorlat alapján*, Budapest: published by the author, 1930.

'Instructiones ablegatum'

Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára(MNL OL)

Kancelláriai Levéltár

A45 Acta praesidialia

A49 Acta praesidialia secretiora

Regnicolaris Levéltár

N22 Archivum Palatinale Archiducis Josephi Secretum

Angelovics, H. , 'Vay Miklós Zemplén megyei követi működése az 1830: évi országgyűlésen', *Történelmi Szemle* 61, 2019, pp. 433–450.

Barta, I. (ed.) *Kossuth Lajos az utolsó rendi országgyűlésen, 1847/48*, Budapest: Magyar Történelmi Társulat and Akadémiai Kiadó, 1951.

Barta, I. , *A fiatal Kossuth*, Budapest: Akadémiai Kiadó, 1966.

Bérenger, J. and Kecskeméti, K. , *Országgyűlés és parlamentarizmus Magyarországon 1608–1918*, Budapest: Napvilág Kiadó, 2008.

Csizmadia, A. (ed.) *Hajnóczy József közjogi-politikai munkái*, Budapest: Akadémiai Kiadó, 1958.

Degré, A. , 'Zala megye reformkori követutasításai', *Levéltári Közlemények* 44–45, 1973–1974, pp. 143–162.

Dicey, A. V. , *Introduction to the Study of the Law of the Constitution*, London: MacMillan and Co., 1915.

Dobszay, T. , *A rendi országgyűlés utolsó évtizedei*. Budapest: Országgyűlés Hivatala, 2019.

Domanovszky, S. , *József nádor élete*, vols I/1–2, Budapest: Magyar Történelmi Társulat, 1944.

Elofson, W. M. and P. Langford (eds) *The Writings and Speeches of Edmund Burke*, vol. 3, Oxford: Oxford University Press, 1996.

Felséges első Ferentz austriai császár, Magyar, és Cseh Ország koronás királyától Pozsony szabad királyi városában 1825. esztendőben, Szent Mihály havának 11-dik napjára rendeltetett Magyarország gyűlésének Jegyző könyve, 6 vols, Pozsony: Belnay, 1825–1827.

Felséges Első Ferencz austriai császár, Magyar és Csehország koronás királyától Po'sony szabad királyi városába 1832-ik esztendőben Karácson havának 16-ik napjára rendeltetett

Magyarország Gyűlésének jegyző könyve, 14 vols, Po'sony: Belnay–Landerer–Schmied–Weber, 1832–1836.

Felséges Első Ferdinánd... által ... rendeltetett Magyarországi Kögyűlésnek irományai. Pozsony: Pozsony – Pest: Országgyűlési Irományok Kiadó-hivatala, Landerer és Heckenast, 1848.

Felséges Első Ferdinánd... által ... összehívott Magyarországi Kögyűlésnek naplója a tekintetes Karoknál és Rendeknél. Pozsony and Pest: Országgyűlési Irományok Kiadó-hivatala, Landerer és Heckenast, 1848.

Fényes, E. , Magyarország statistikája, 3 vols, Pest: Trattner–Károlyi, 1842–1843.

Galgóczy, K. , Pest Pilis és Solt törvényesen egyesült megye monographiája, vol.1, Budapest: Pestmegye közönsége, 1876.

Hermann, R. and Molnár, A. (eds) Választási küzdelmek a reformkori Zala megyében (1834–1847), Zalaegerszeg: Magyar Nemzeti Levéltár Zala Megyei Levéltára, 2015.

Horváth, M. , Huszonöt év Magyarország történelméből, 1823-tól 1848-ig, 3 vols, 2nd edn, Pest: Ráth Mór, 1868–1872.

Hudi, J. , 'Táblabírák a reformkori vármegyei közéletben', in G.Y. Kövér (ed.) Zsombékok: Középosztályok és iskoláztatás Magyarországon a 19. század elejétől a 20. század közepéig. Társadalomtörténeti tanulmányok, Budapest: Századvég, 2006, pp. 39–75.

Kecskeméti, K. , A magyar liberalizmus 1790–1848. Budapest: Argumentum and Bibó István Szellemi Műhely, 2008.

Kérészy, Z. , Rendi országgyűléseink tanácskozási módja: Jogtörténeti tanulmány, Kassa: Vitéz, 1906.

Kiss, A. , J. Nagy and A. Kapitány (eds) Pest–Pilis–Solt vármegye országgyűlési követutasításai a 18. században, Budapest: Magyar Nemzeti Levéltár Pest Megyei Levéltára, 2015.

Koenigsberger, H. G. , 'Die Machtbefugnisse der Abgeordneten in den Parlamenten des 16th Jahrhunderts', in H. Rausch (ed.) Die Geschichtlichen Grundlagen der modernen Volksvertretung: Die Entwicklung von den mittelalterlichen Kongregationen zu den modernen Parlamenten. I. Allgemeine Fragen und Europäischer Überblick, Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1974, pp. 412–413.

Kölcsey, F. , Országgyűlési napló, ed. O. Völgyesi , Budapest: Universitas, 2000.

Kölcsey, F. , Országgyűlési dokumentumok, ed. O. Völgyesi , Budapest: Universitas, 2011.

Konkoli Thege, P. , 1840-dik évi országgyűlés, 2 vols, Pest: Emich, 1847.

Kosáry, D. , Kossuth Lajos a reformkorban, Budapest: Osiris, 2003.

Kossuth, L. , Országgyűlési Tudósítások, ed. I. Barta , 5 vols, Budapest: Magyar Történelmi Társulat, Akadémiai Kiadó, 1948–1961.

Kossuth, L. , Ifjúkori iratok: Törvényhatósági Tudósítások, ed. I. Barta , Budapest: Magyar Történelmi Társulat and Akadémiai Kiadó, 1966.

Kovách, P. and Kovách, S. , A magyarhoni törvényhozás történeti vázolata, Szeged: Burger, 1861.

Kovács, F. (ed.) Az 1843–44-ik évi magyar országgyűlési alsó tábla kerületi üléseinek naplója, 6 vols, Budapest: Franklin Társulat, 1894.

Ladányi, G. , A magyar alkotmány története, Debrecen: Telegdi, 1873.

Lupkovics, G.Y. , A magyar rendi országgyűlések, 1608–1848, Kassa: Szent Erzsébet Nyomda Részvénytársaság, 1911.

Melhárd, G.Y. , Somogyvármegye a rendi országgyűléseken, vol. 1, Veszprém: Egyházmegyei Könyvnyomda, 1905.

Melkovics, T. , Felsőbüki Nagy Pál. Élete, politikai pályafutása és közéleti szerepvállalásainak jelentősége, Vasszilvagy: Magyar Nyugat Könyvkiadó, 2013.

Melkovics, T. , A reformkori főrendi ellenzék és 1839–40-es zászlóbontása. Budapest: Országgyűlés Hivatala, 2020.

Molnár, A. , 'Deák Ferenc és a zalai liberális ellenzék megbuktatása az 1843-as követválasztáson', Levéltári Szemle 37:2, 1987, pp. 47–59.

Molnár, A. (ed.) 'Javítva változtatni': Deák Ferenc és Zala megye 1832. évi reformjavaslatai, Zalaegerszeg: Zala Megyei Levéltár, 2000.

Molnár, A. (ed.) 'Tekintetes Karok és Rendek!' Zala megye követutasításai és követjelentései 1825–1848: Válogatott dokumentumok, Zalaegerszeg: Zala Megyei Levéltár, 2003.

Naponként való jegyzései az 1796dik esztendőben Felséges Második Ferentz római tsászár, Magyar és Tseh Ország koronás királya által Posony szabad királyi várassába Szent-András

havának 6dik napjára rendeltt magyar ország gyűlésének... Posony: Landerer, 1796.

Niedhart, G. , 'Großbritannien um 1800', in P. Brandt , M. Kirsch and A. Schlegelmilch (eds) Handbuch der europäischen Verfassungsgeschichte im 19. Jahrhundert, Institutionen und Rechtspraxis im Gesellschaftlichen Wandel, vol. 1, Bonn: Dietz Verlag, 2006, pp. 165–211.

Paget, J. , Hungary and Transylvania with Remarks on Their Condition Social, Political and Economical, 2 vols, London: John Murray, 1839.

Pajkossy, G. , Az 1791/93-as közpolitikai bizottság javaslatai. (Az országgyűlés, a közigazgatás és a cenzúra rendezése), Bölcsészdoktori disszertáció, Budapest: Eötvös Loránd Tudományegyetem, 1978.

Pajkossy, G. , 'Törekvések a magyar rendi alkotmány korszerűsítésére az 1790-es évek első felében', in G. Klaniczay , J. Poór and É. Ring (eds) A felvilágosodás jegyében: Tanulmányok H. Balázs Éva 70. születésnapjára, Budapest: ELTE, 1985, pp. 163–176.

Pajkossy, G. , 'A reformkori Országgyűlési Tudósítások', Levéltári Közlemények 66, 1995, pp. 121–136.

Pajkossy, G. , 'Kölcsey követi lemondásának történetéhez', Századok 130, 1996, pp. 1191–1206.

Pajkossy, G. , "'Elejtették az V. cikkelyt. " Adalék az önkéntes örökváltság 1834. évi megbuktának történetéhez', in M. Szilágyi and O. Völgyesi (eds) Szövegkönyv (Tanulmányok Kerényi Ferenc hatvanadik születésnapjára), Budapest: Ráció Kiadó, 2005, pp. 289–294.

Pajkossy, G. , 'Újabb adatok a reformkori kéziratos országgyűlési tudósítások történetéhez', in J. Jankovics , T. Császtvay , I. Csörsz Rumen and G. Z. Szabó (eds) "Nem súlyed az emberiség!"... Album amicorum Szörényi László LX. születésnapjára, Budapest: Magyar Tudományos Akadémia, Irodalomtudományi Intézet, 2007, pp. 1063–1070.

Pajkossy, G. , 'A diéta törekvések, tervek keresztüzében, 1790–1793', in T. Dobszay , A. Forgó , I. Bertényi Jr. , G. Pálffy, Gy. Rácz and I. M. Szijártó (eds) Rendiség és parlamentarizmus Magyarországon a kezdetektől 1918-ig, Budapest: Országgyűlés Hivatala, 2013, pp. 321–328.

Palugyay, I. , Megyerendszer hajdan és most, 2 vols, Pest: Heckenast Gusztáv, 1844.

Pulszky, F. , Életem és korom, 2 vols, Budapest: Szépirodalmi, 1958.

Récsi, E. , Magyarország közjoga, a mint 1848-ig s 1848-ban fen állott, Pest: Pfeifer, 1861.

Révész, L. , Die Anfänge des ungarischen Parlamentarismus, Munich: R. Oldenbourg, 1968.

Sándor, P. (ed.) Deák Ferenc országgyűlési levelei, 1833–1834, Zalaegerszeg: Zala Megyei Levéltár, 1997.

Seresné Szegőfi, A. (ed.) Borsod vármegye képviselte a reformországgyűléseken. Követutasítások és követi végjelentések, Miskolc: Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Levéltár, 1987.

Soós, I. , 'Választások Magyarországon: Kísérletek a vármegyei tisztújítások "megreformálásá"-ra (1810–1821)', Levéltári Közlemények 80, 2009, pp. 67–156.

Szabó, G. Z. (ed.) Kölcsey Ferenc levelezése: Válogatás, Budapest: Gondolat, 1990.

Szijártó, I. M. , Estates and Constitution: The Parliament in Eighteenth-Century Hungary. New York and Oxford: Berghahn, 2020.

Szőcs, S. , A városi kérdés az 1832–36. évi országgyűlésen, Budapest: Budapest Főváros Levéltára, 1996.

Taxner-Tóth, E. (ed.) Kölcsey Ferenc levelezése Kende Zsigmonddal, Budapest: Petőfi Irodalmi Múzeum, 1983.

Tilcsik, G.Y. , 'Tisztújítások és országgyűlési követválasztások a reformkorban Vas megyében', in G.Y. Tilcsik (ed.) Vas megyei levéltári füzetek 9: Előadások Vas megye történetéről III, Szombathely: Vas Megyei Levéltár, 2000, pp. 19–38.

Trócsányi, Z.S. , Wesselényi Miklós, Budapest, Akadémiai Kiadó, 1965.

Varga, J. , A jobbágyfelszabadítás kivívása 1848-ban, Budapest: Akadémiai Kiadó, 1971.

Vaszary, K. , Adatok az 1825-ki országgyűlés történetéhez, Győr: Gross, 1883.

Wertheimer, E. , Geschichte Oesterreichs und Ungarns im ersten Jahrzehnt des 19. Jahrhunderts, vol. 2, Leipzig: Verlag von Duncker und Humblot, 1890.

Wirkner, Lajos, Élményeim: Néhány lap 1825-től 1848ig terjedő nyilvános pályám naplójegyzeteiből, Pozsony: Stampfel, 1879.

Záhony, B. , Borsodmegye követutasításai a reformkorban, Miskolc: Magyar Jövő Nyomda, 1929.